

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

OBČNI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Prve ocene

V minulih dneh so v številnih podjetjih končali letne občne zbornice sindikalnih podružnic. Razprave so bile domala povsod dokaj razgibane in konkretne. Največ so govorili o gospodarjenju v novih pogojih, o kvaliteti proizvodnje, izobraževanju in o delovni disciplini.

Na nekaterih zborih, kakor na primer v podjetjih »Beltinca« v Beltincih ter Tovarni dežnikov in pletenin v Lendavi, so ugotavljali, da bodo morali posvečati večjo pozornost kvaliteti svojih proizvodov. Dosej so morali namreč precej proizvodov zaradi slabe kvalitete znižati ceno. V nekaterih primerih so bile krive surovine, v precej primerih pa tudi slaba izdelava. V obeh podjetjih so se na zborih zavzeli za to, da te pomanjkljivosti čimprej odpravijo. Predlagali so, naj bi uvedli proizvodne setanke.

Tudi letos je na nekaterih občinskih zborih govora o prenehanju osebnih dohodkov. Te kritike so v največ primerih upravičene. Posebno še v podjetjih, ki imajo na tržišču veliko konkurenco. Ker se ob vsem tem ugotavljajo še slaba kvaliteta izdelkov, morajo znižati cene. Vse to pa se kajpada občuti pri osebnih prejemkih in skladih. Na splošno ugotavljajo, da so se osebni prejemki z novim načinom nagrajevanja povečali, vendar ne povsod na osnovi povečanja in zboljšanja proizvodnje ampak na račun povziranja cen.

Dokaj dober občni zbor se imeli v podjetju Agrotehnikaservis v Ljutomeru, kjer so kritično ocenili delo sindikalne podružnice, delo samoupravnih organov ter obravnavali tudi perspektive podjetja.

V podjetjih, kjer je zaposlenih večje število mladih

delavcev, so se leti zavzeli za večjo pomoč sindikalne organizacije. To so med drugim iznesli tudi v Tovarni dežnikov in pletenin v Lendavi ter na zboru sindikalne podružnice trgovskega podjetja »Merkur« v Murski Soboti.

Omembe vreden je tudi občni zbor na Vodni skupnosti v M. Soboti. Ker ima omenjeni zavod družbeno upravljanje in sta v upravnem odboru zastopana le dva člana kolektiva, so se zavzeli za to, da uvedejo delavsko samoupravljanje kot v podjetjih. Izrazili pa so tudi nezadovoljstvo zaradi dosedanjega plačevanja (Nadaljevanje na 2. strani)

Kot smo že poročali, se je v ponedeljek pričelo v Radencih republiško posvetovanje o uporabi električne energije v kmetijstvu. Prva ugotovitev prisotnih: doslej premalo praktičnih primerov. Več o posvetovanju prihodnjič

POTROŠNIKOV DINAR?

Občinski ljudski odbori so pred precejšnjim problemom: kako zagotoviti dovolj sredstev za normalno funkcioniranje vseh služb v občini. Letos so s prvim januarjem prišla v občinske pristojnosti tudi okrajna sodišča, poleg tega pa so občine prevzele dolžnost za organizacijo nekaterih novih družbenih služb. Kje vzeti dovolj sredstev? Praktično samo dva pomembnejša izhoda: dati manj sredstev družbenim organizacijam in društvom, ali pa akumulirati več sredstev na račun nekaterih davščin.

Obravnavamo samo dva primera v našem okraju: lendavskega in ljutomerskega. Kaže pa, da je problematika podobna tudi v ostalih občinah.

Največje povečanje proračunskih izdatkov pomenijo v lendavski občini izdatki za šolstvo, saj so znašali izdatki za šolstvo v lanskem letu 88 milijonov dinarjev, letos pa se

bodo povečali na 107 milijonov dinarjev. Novi izdatek proračuna pomeni 14 milijonov dinarjev za funkcioniranje okrajnega sodišča. V Lendavi sodijo, da bo letos nekako še šlo, ker jim je ostalo 25 milijonov dinarjev sredstev še iz lanskega leta.

V Ljutomeru prav tako ugotavljajo povečanje izdatkov

za potrebe proračuna, saj je lanskeletni proračun znašal 248, letošnji pa 320 milijonov dinarjev. Tudi v Ljutomeru bodo porabili 12 milijonov dinarjev za sodišče. Od lanskeletnih 16 milijonov se bodo povečali izdatki za zdravstvo na 19,5 milijona dinarjev, za 30 milijonov dinarjev bodo povečane potrebe v šolstvu itd. Odprto pa je še vedno vprašanje, kako dobiti 9 milijonov dinarjev, da bi nekako šli skozi.

Vedno širši krog pristojnosti kaže, da s tem rastejo tudi vedno večje finančne zmogljivosti občin. Temu pa ni tako. Glede delitve dohodkov iz naslova proračuna so občine v zadnjih letih na slabšem kot prejšnja leta. Seveda imajo občinski ljudski odbori nekatere možnosti, kako povečati dotok proračunskih sredstev. Treba pa je reči, da so te možnosti tudi do največje mere izkoristili dopolnilni proračunski prispevek od osebnih dohodkov, občinski davek od prometa z alkoholnimi pijačami, občinski prometni davek na maloprodajo, občinska določila itd. Znano je, da so imeli v sosednjih okrajih (tudi na Hrvaškem) doslej nižji davek na maloprodajo v trgovini. Letos so občinski ljudski

odbori našega okraja sprejeli enotno stopnjo in sicer 6 odst. Slišati pa je glasove, da nameravajo v mariborskem okraju zmanjšati ta davek pri nekaterih večjih tehničnih artiklih (mopedi itd.) na 3 odst. V Ljutomeru sodijo, da bodo morali glede na težavni položaj zmanjšati finančna sredstva stanovanjski skupnosti in sicer za 10 milijonov, da tane bo mogla razvijati svojih dejavnosti v tolikšni meri kot bi bilo potrebno. V ljutomerski, in tudi v mnogih drugih občinah, se poslužujejo tudi krajevnih samoprispjevov. V Križevcih nameravajo na tak način zbrati za gradnjo nove šole okrog 25 milijonov dinarjev. To sicer ni v neposredni zvezi s proračunom, toda ilustracija, da je še vrsta možnosti, ki se jih povsod poslužujejo in tako angažirajo potrošnikov dinar. Ob vsem tem se pojavlja tudi vprašanje funkcioniranja krajevnih skupnosti, ki ne bodo mogle zažveti, če ne bodo imele materialne osnove. V nekaterih občinah je bilo doslej že veliko živahnih razprav (M. Soboti) o tem, kako in koliko sredstev iz proračuna odstopiti za funkcioniranje posameznih organizacij in društev. V Lendavi nameravajo dati za te namene 16,5 milijona, v Ljutomeru pa 12 milijonov dinarjev, kar je glede na potrebe skromno.

(Nadaljevanje na 8. strani)

RADGONA

V ponedeljek se je štirideset otrok s potresnega področja Mostara, Čapljine in Vitanje, ki so bili mesec dni gost avstrijskega Rdečega križa v Radkersburgu, poslovilo od svojih gostiteljev in se vrnilo na svoje domove. Slovesu v Radkersburgu so prisotvovali tudi predsednica ObLO Gornja Radgona Marija Levar, predsednik ObLO SZDL Gornja Radgona Milan Klemenčič in mladinski pevski zbor radgonske osnovne šole.

—jm

Plačan račun — ustvarjen dohodek

V našem gospodarskem življenju smo doslej pogostokrat opažali anomalije, ki je bila na videz posledica določenih tehničnih ukrepov. Dogodilo se je, (in to ne v enem, temveč v stoterih in še več kolektivih) da so poslovno leto zaključili z uspehom, to je, da so ustvarili potrebno količino dohodka, poravnali na osnovi tega družbene obveznosti, si razdelili prejemke, v resnici pa je bil dohodek docela izoblikovan šele čez dva, tri ali še več mesecev v naslednjem letu. Skratka, gospodarska organizacija je izdelovala določen proizvod, ga prodala in oblikovala svoj dohodek že na osnovi fakture, torek na osnovi izdanega računa, ki pa je bil poravnat šele čez mesec. Ker je bilo dosedaj oblikovanje dohodka zastavljeno na osnovi fakturirane in neplačane realizacije, je prihajalo do vse bolj obsežnega medsebojnega (v neštetih primerih prav nič upravičenega) kreditiranja, ni bilo tudi jasno, kolikšen je dejanski obseg potrošnje, pa najsi bo investicijske ali katere koli druge. Takšen način oblikovanja dohodka je povzročal vrsto težav, nevšečnosti, predvsem pa računski tako v gospodarskih organizacijah kot v vsem gospodarstvu niso bili nikoli sčisti, nismo vedeli pravzaprav, pri čem smo.

V skupščinskih prostorih je bilo že lani v aprilu moč slišati to-le ugotovitev, ki jo je izrekel podpredsednik Zveznega izvršnega sveta, tovariš Edvard Kardelj:

»Precejšnje težkoče v delu družbenega knjigovodstva predstavlja obračun na osnovi faktur in ne na osnovi izplačanih računov. Po mojem mnenju bi morali ne samo zaradi družbenega knjigovodstva, temveč tudi zaradi razvoja zdravega kreditnega sistema, zaradi racionalnih poslovnih odnosov med podjetji in zaradi večje stabilnosti trga čimprej uveljaviti ukrepe, ki bi nam omogočili, da predvidoma obračun in vodenje evidenc na temelju izplačanih računov...«

O tem na videz tehničnem ukrepu je bilo že govora na decembrskem zasedanju Zvezne ljudske skupščine. Toda ljudski poslanci takrat niso (Nadaljevanje na 8. strani)

PRVA REPUBLIŠKA ŠTAFETA BO KRENILA IZ POMURJA

Po vsej Sloveniji so v tem času v teku priprave za proslavo Tedna mladosti. Ker praznuje letos predsednik Tito svoj 70. rojstni dan, bo praznovanje še posebno slovesno. Tudi pripravljani odbori v našem okraju so začeli z živahnimi pripravami. Osrednja manifestacija bo nedvomno štafeta mladosti.

V programih je predvideno, da bo skozi Pomurje šla prva republiška štafeta, in sicer iz

G. Radgone. Ta štafeta bo krenila na pot že 8. aprila ob 12.30 uri, v M. Soboti pa jo

bodo svečano pričakali ob 13.50. Za tem bo štafeta nadaljevala pot skozi Veržej in Tomaž pri Ormožu v Ptui, kjer se bo pričela zvezna štafeta. Zvezna štafeta, ki bo začela svojo pot v Jesenicah 7. aprila, bo krožila po Sloveniji pet dni.

Da bi štafeta začela sleherni vs. bo v našem okraju organiziranih kar šest štafet. Tako bodo prinesli štafete palčke v Mursko Soboti iz pe

(Nadaljevanje na 10. strani)

SKLEP: LETOS BOLJŠE

Pretekli četrtek je bilo v Ljutomeru posvetovanje predstavnikov gospodarskih organizacij o gospodarjenju v podjetjih v letu 1961.

Na posvetovanju so med drugim ugotavljali, da je večina gospodarskih organizacij zaključila poslovno leto uspešno, vendar je bilo več primerov zmanjševanja skladov na račun večanja osebnih dohodkov zaposlenih. Skupno so se plačni skladi v lanskem letu povečali v primerjavi z letom 1960 za 66 milijonov dinarjev. Najslabše je v tem pogledu v podjetju »Elektron«, kjer so se skladi zmanjšali v lanskem letu v primerjavi z letom 1960 za 7,6 milijona dinarjev.

Ob vsestranski analizi gospodarjenja so ugotavljali, da

nekateri kolektivi tako niso gospodarili v smislu dobrega gospodarja, zato takih primerov letos ne bi smelo biti več.

AKTUALNO

Vsak dan beremo v časopisih o poverbah. Zadnje večje »ribe«: Agrokombinat »Vojvodina«, Trgovsko podjetje »Roga Maribor« itd. Pretekli teden je bila izrečena kazen za podobno kaznivo dejanje tudi na soboškem Okrožnem sodišču in sicer zoper Franca Straha, poslovodno iz Gornje Radgone. V radgonskem in tudi v mnogih drugih primerih so obtoženi prikrivali prisvajanje družbene imovine po več let, nepravilnosti pa so bile odkrite, skoraj lahko trdimo, bolj po naključju.

Med omenjeno razpravo na Okrožnem sodišču v Murski Soboti se je med drugim

postavljalo tudi vprašanje inventurnih komisij. Ugotovljeno je bilo, da so te delale zelo pomanjkljivo in pravzaprav skrajno neodgovorno.

Vemo, da so inventurne komisije tudi drugod pogostokrat bolj formalnost, kot pa organ, ki naj do vseh podrobnosti ugotavlja v določenih obdobjih vsakršno pomanjkljivost, za katero se lahko skriva kaj podobnega kot v navedenem primeru.

Koncem tega meseca bodo inventurne komisije spet ugotovile in popisovale zaloge itd. Ali ne bi bilo prav, da so do največje mere vestne?

INVENTURNE KOMISIJE

VREME

za čas od 29. marca do 8. aprila
Padavine je pričakovati okrog 29. marca in okrog 4. aprila, v ostalem lepo vreme. Dr. V. M.

Spomeničarja IAKOBA GALIČIČA NI VEČ

Na prvi pomladni dan t. l. naj je nenadoma zapustil Jakob Galičič, nasledje Spomeničarja in imetnik številnih odklopanj za zasuge v NOB, ki je kot osebn upokojenec živel v Drobotincih v Apaški kotlini.

Rodil se je 1. julija 1901 v Volaku, občina Gorenja vas, okraj Kranj v siromašni delavski družini. Bil se je za največjo težavo prebivalca skozi življenje. Jakob Galičič je po končani osnovni šoli postal kmetijski delavec. Njegova predvorna življenska pot je bila enaka tisočim proletarcem, ki niso imeli ničesar drugega kot svoje delovne roke in te so za smešno ceno prodajali domačim in tujim kapitalistom. Kmalu po prvi svetovni vojni si je osnoval življensko ognjišče in žena Frančiška mu je povila sedem otrok. Razumljivo je, da je moral napeti vse sile, da bi preskrbel kruha številni družini.

V letu 1941 je družina Galičič stanovala v vasi Kobilček na Gorenjskem. V jeseni istega leta so prvi partizanski borci in politični aktivisti v teh krajih našli vso pomoč in podporo pri Galičiču. Pokojni Jakob Galičič in vsi člani njegove družine so aktivno in organizirano delovali v NOB. V začetku decembra 1941 so se borci Cankarjevega bataliona pridružili v bližini njegove vasi. Takrat se je Jakob Galičič odločil: »Okupatorski vojniki so mi na sledi!« je dejal svoji ženi. »Hudo mi je, ker moram zapustiti družino, svojih sedem otrok in to sedaj, ko državljanin na tebe čaka, vendar drugače bodo ne vidim, zakaj sedaj je poglavna borba samo proti sovražniku in njegovim pomočnikom, brezkompromisni boj za izgon okupatorja iz dežele. Vi pa se dalje nudiš vso pomoč našim borcem.« je dejal pred odhodom v partizane.

Dne 20. decembra 1941 je Jakob Galičič postal bорец in Cankarjev batalion. Potem se je začela borbeno, tumaška pot borcev in funkcionarja, ki je vse svoje sile in sposobnosti posvečal borbi proti okupatorju in njegovim pomočnikom. Udeležil se je gorčinskih bojev z enimi v Kobiljski dolini, sodeloval je v znani bitki pri Dražgošah 6. januarja 1942, v kateri so partizanske sile v hudih bojih potoklice več kot tisoč nemških fašistov. V letu 1942 je bil pokojni v Gorenjskem batalionu na Gorenjskem, leto dni kasneje ga vidimo v Skofljemskem odredu, nato pa do osvoboditve v zaščitnem odredu partizanskega bolnišnice »A« v Marini vrhu.

Tudi njegov sin Franc je v dežjanih bojev, da je dostojen sin svojega očeta prvoborca. Odšel je v partizane na Gorenjsko in se boril v borbenih enitah vse do začetka leta 1945, ko je smrtno zadet omahnil v boju z domobranci na Križni gori.

Mnogo, premnogo gorja je morala pretrpeti družina pokojnega Galičiča. Zaradi sodelovanja z OF so dne 14. junija 1942 gestapovci odgnali ženo Frančiško skupaj s šestimi otroci v svoje zapore. Potem je sledila mučeniška pot v uničevalno nacistično taborišče na Bavarskem. Tam je za vedno ostala hčerka Julijana.

Prilici so nepozabni mašinski dnevi 1945. Konec je bilo trpljenja — prišla je svoboda. Jakob Galičič je kot starejši vodnik JA zaprosil za demobilizacijo. Vroč se je že od nekaj časa, da bi imel svojo hišo, da bi imel vsaj nekaj zemlje in se posvetil kmetovanju. Ta želja se mu je izpolnila. Po zakonu o agrarni reformi je dobil zemljo in tudi hišo v Drobotincih v Apaški kotlini. V letu 1946 se je tukaj naselila tudi družina. Z vso vmemo se je Jakob predal obdelavi zemlje kot kolonizirani borec.

Minievala so povojna leta. Živel je v Apaški kotlini, na naši severni meji in aktivno sodeloval v javnem življenju. Uveljavil se je v raznih družbeno-političnih organizacijah in društvi, zlasti pa je rad delal v organizaciji Zveze borcev in Združenju rezervnih oficirjev in podoficirjev.

Kot človek in borec je bil pokojni Galičič med ljudstvom zelo priljubljen. To je dokazal tudi njegov pogreb. Veliko stvelo ljudi, do obliži in daleč se je zbralo, da smo sprejeli pokojnika na njegovo zadnje domovanje na pokopališču v Apačah.

V zgodovini NOB je ime spomeničarja Jakoba Galičiča zapisano z zlatimi črkami.

Jože Janež

V ospredju: perspektivni načrti

V ponedeljek so na seji obeh zborov ObLO Gornja Radgona razpravljali o predlogu programa gospodarskega razvoja občine Gornja Radgona ter o proračunu občine za leto 1962.

Ko so odborniki po uvodnih besedah predsednice ObLO G. Radgona, Marije Levarjeve, razpravljali o letošnjem programu gospodarskega in družbenega razvoja občine Gornja Radgona, so poudarili, da bi morale gospodarske organizacije, ustanove in zavodi čimprej sestaviti perspektivne načrte svojega razvoja, saj k temu do sedaj še skoraj nikjer niso resno pristopili. Petletni načrt razvoja z vsemi potrebnimi analizami in realnimi pokazatelji je sestavil edino Vinogradniško gospodarstvo Kapača, med ostalimi podjetji pa Zdravilnišče Radenska Slatina v Radencih. Pri sestavi perspektivnih načrtov bi morali v največji meri upoštevati tudi plan investicij, ki bi upravičilo vlaganje sredstev. Tako izdelani perspektivni načrti bi morali služiti kot izhodišče pri zveževanju kolektivov in kot napotilo pri delitvi čistega dohodka.

V letošnjem programu gospodarskega in družbenega razvoja radgonske občine so najvišje postavljeni načrti kmetijske proizvodnje in investicijskih vlaganj. Program predvideva povečanje kmetijske proizvodnje za 9 odst. v primerjavi z letom 1961, investicijskih vlaganj pa v višini 80 milijonov dinarjev. Z letošnjimi investicijami, ki so namenjena za kmetištvo, bodo v radgonski občini uredili pitališča za mlado živino, bekonje in za krave molznice.

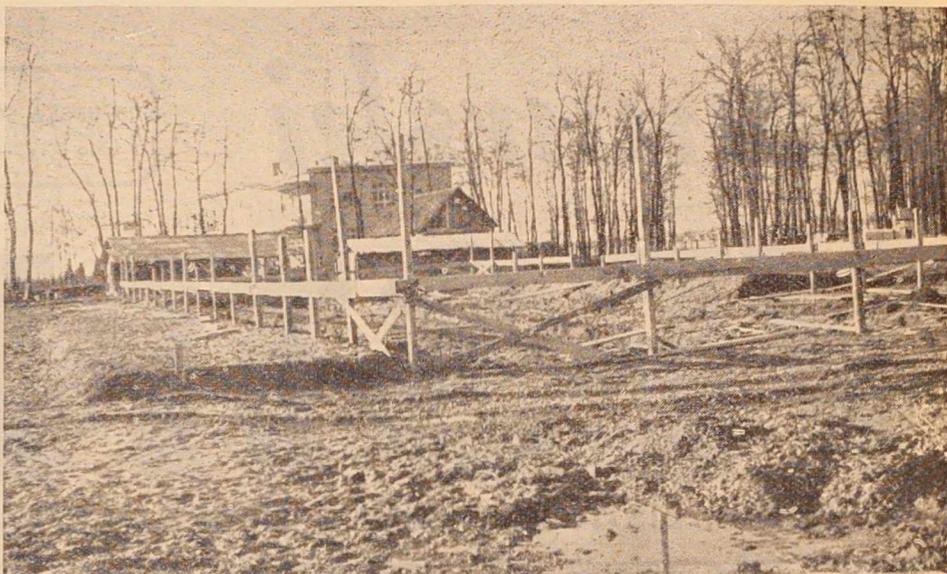
Glede na pogoje in možnosti, ki jih imajo v industriji, pričakujejo porast letošnje proizvodnje za 22 odst., povečanje zaposlenosti za 9 odst. in povečanje delovne sterilnosti za 7 odst. Investicijske naložbe bodo znašale v višini 104 milijone dinarjev. Od tega bo največ vloženo v podjetje Elrad, Opekarno, Marles v Borovcih in v Zdravilnišče Radenska Slatina v Radencih.

Uspešni razvoj gospodarstva bo imel za posledico tudi povečanje blagovnega prometa in sicer za 13 odst. Ob tem je nujno specializirati trgovino

in misliti na ureditev sodobnega gostinskega lokala v G. Radgoni.

Celotna investicijska vlaganja bodo letos za 90 odst. višja kot lani. Za gradnjo stanovanj bo letos vloženo 26 odst. več, za šolstvo pa 27 odst. več kot lani.

Letošnji program gospodarskega in družbenega razvoja radgonske občine predvideva povečanje družbenega bruto proizvoda za 17 odst., družbenega proizvoda za 14 odst. in narodnega dohodka za 13 odst.

Nova bolnišnica v Murski Soboti. Lani v jeseni so že zgradili temelje, letos pa, upajmo, bodo gradbena dela nadaljevali. Nova bolnišnica bo velika pridobitev za Pomurje.

NA RELACIJI: KRAJEVNI ODBORI — KOMUNA

BREZ SPODRSLJAJEV

Tudi v petrovsko-šalovski občini kaže, o ugotovitve, da je starostna raven sedanjih ljudskih odborov vsoka, zato bo v prihodnje potrebna pomladitev in izpolnitev z ženami. Ne glede na to pa so odborniki ljudskega odbora občine tudi do zdaj aktivno delali na terenu ter predstavljali potrebno vez med občino in vasjo.

To so pokazali tudi minuli zbori občanov, saj je povsod pršlo do izraza razumevanje občanov, ki so pripravljali prispevati delovno silo pri popravilu cest, pri dokončni ureditvi ceste Mačkovec—Salovci (s pomočjo soboške občine) ter delovno silo in material pri gradnji šole v Salovcih, a tudi v Križevcih v Prekmurju. V Salovcih, na primer, je že pripravil 100.000 kosov opeke, podobno pa bo kmalu tudi v Križevcih. V Domanjševcih so občani pripravili pomagati pri dokončni dograditvi vsakega doma, v katerem bo tudi učiteljsko stanovanje. Popravljali bodo še ceste in mostove ter urejali druge stvari.

V Lucovi na primer, so občani minuli teden sklenili, da bodo prispevali po 2 delovna dneva za gradnjo ceste Mačkovec—Salovci. Za popravilo domačih vaških cest bo prispevalo v tem kraju posameznik gospodarstvo po štiri delavce, vrh tega pa so občani sprejeli še sklep o 3-odst. občinski dokladi za dokončno ureditev ceste Lucova—Cepinci. Vse to delo teče v petrovsko-šalovski občini brez spodrslijajev v veliki meri tudi po zaslugi ljudskih odborov.

Sicer pa s delom zbora proizvajalcev v celoti v tej občini ne morejo biti zadovoljni, saj gre tudi tukaj za agrarno področje, člani zbora proizvajalcev pa so kmetje. Zato ugotavljajo, da zbor proizvajalcev ne razumeva povsem svoje vloge. Kot zelo dobro pa ocenjujejo povezavo med občinskimi in okrajnimi ljudskimi odborom, ki nudi tej pomurski občini tudi vso moralno pomoč. Vrh tega odborniki okrajnega ljudskega odbora dobro prenašajo in posredujejo problematiko okrajnega ljud-

skega odbora v ObLO in med občane.

V gornjeradgonski občini pa kaže, da je zbor proizvajalcev že začel bolj aktivno sodelovati v delu občinskega ljudskega odbora. Osnovna dosežnja pomanjkljivost naj bi bila v tem, da so se člani zbora proizvajalcev čutili premalo odgovorne pri tolmačenju vloge in problemov komunne v svojih kolektivih. Spričo tega zbor proizvajalcev oziroma njegovi člani niso odigrali svoje vloge kot informatorji, po drugi strani pa tudi niso v zadostni meri prenašali problemov podjetij v zbor proizvajalcev in občinski ljudski odbor sploh.

To je očitno zlasti v manjših gospodarskih organizacijah, kjer ponekod niso niti vedeli, kdo jih zastopa v zboru proizvajalcev. Res pa je, da so zadnje čase vsi odborniki zbora proizvajalcev tolmačili v kolektivih postavke občinskega družbenega plana, s katerim so se sami seznanili v klubu ljudskih odborov. Tudi v občinskem zboru po-

vezava ni bila najboljša, vendar so člani tega zbora imeli že doslej boljše stike z občani. Po zaslugi ljudskih odborov se je to odrazilo zlasti v aktivnosti krajevnih odborov, in to v Mursčaku, Stari gori, Negovi in drugod. Za te in druge kraje velja, da so odborniki v glavnem odigrali svojo vlogo v politiki komunne.

Tudi v tej pomurski občini je starostna raven odborov visoka, zato je prav tako potrebna pomladitev, a tudi žena in premlade v ljudskem odboru. Za odbornike okrajnega ljudskega odbora pa menijo občinski politični forumi, da se sicer udeležujejo sej občinskega ljudskega odbora, vendar v njegovem delu niso dovolj aktivni in bo treba njihovo dejavnost poživiti in zboljšati.

V soboški občini pa kažejo ugotovitve, da so bili sklicani zbori občanov na pobudo občinskega ljudskega odbora. Tudi glede vaških in krajevnih problemov odborniki na splošno ne kažejo dovolj lastne pobude. Nekateri odborniki tudi niso bili povsem kos potrebam domašega prestega in domačnega razvoja in časa v razgledanosti, čeprav jim morda volje do dela ni primanjkovalo. To je bilo očitno zlasti takrat, če je bilo treba pred občani tolmačiti in utemeljevati problematiko in napore komunne. Stik z občani nikakor ni bil pretrgan, vendar delo ni bilo dovolj poglobljeno. Tisti odborniki, ki so aktivni v občini, ljudskem odboru — kjer sodelujejo na sejah in pogajajo v razpravo s svojimi tehtnimi prispevki — so našli pot tudi do občanov in jim stvari in probleme pravilno predočevali. Res pa je, da so bili nekateri odborniki skoraj povsem pasivni in so opravljali svoje delo zgolj formalno.

Občinski politični forumi v Murski Soboti tudi sodijo, da zbor proizvajalcev ni bil dovolj revolucionaren. To spričo tega, ker ga sestavljajo v pretežni meri uslužbenci in direktorji.

MARIO ŠIJANEC BO DIRIGIRAL V LJUTOMERU

Vodstvo ljutomerske Glasbene šole je že nekajkrat po vojni skušalo organizirati v Ljutomeru gostovanje učencev Srednje glasbene šole iz Maribora. Letos jim je to končno uspelo. Tako bo orkester, ki ga sestavljajo učenci omenjene šole, v soboto zvečer gostoval v Domu kulture s koncertom. Koncert bo tolkanj pomembnejši, ker je zanj naštudiral program svetovno znani dirigent Drago Mario Šijanec, ki bo koncert tudi dirigiral. Drago Mario Šijanec je po rodu mariborčan, vendar že vrsto let živi v Argentini, kjer je dirigent v gledališču. V vsem svojem času odsotnosti iz domovine pa redno gostuje po raznih krajih Evrope in Amerike. Ker je v mladosti preživel precej časa tudi v Preleki, se je povabljuje rade volje odzval. Organizator pričakuje, da bo to predstev tudi občinstvo sprejelo z velikim zadovoljstvom. Računajo, da bodo morali prodati tudi precej stojšč, saj vlada za koncert že več dni precejšnje zanimanje.

Ljutomerčanom pa se v letošnjem letu obeta še vrsta drugih glasbenih prireditev.

Z ozirom na to, ker se tudi za glasbene šole pripravljajo reforma in se bodo le-te preobnavale v nekatere glasbene centre, imajo na Glasbeni šoli v Ljutomeru predvideni letos vrsto nastopov, nekaj pa jih bodo verjetno priredili tudi izven občine. Ker pa bodo letos praznovali tudi 35-letnico Glasbene šole, so se šolski mladinski orkester, mladinska godba in harmonikarski zbor še posebej potrudili in naštudirali kvalitetne programe. Naj omenimo še to, da bo letos praznovala 40-letnico obstoja tudi pihalna godba, za katero vzgaja mladi kader že vrsto let Glasbena šola. Tudi ta obletnica bo svečano proslavljena in to verjetno v okviru občinskega praznika. In če dodamo, da bo v aprilu imela samostojen koncert na klavirju diplomantka Srednjeglasbene šole Maribor, Marjanka Plohl, ki je sedaj redno nastavljena v Ljutomeru in da bodo gostovali še razni znani solisti, potem je očitno, da bo glasbeno življenje v Ljutomeru letos zares precej pestro.

-js-

Na Moščanski šoli dva tečaja

Pred dnevi so pionirji na osnovni šoli v Moščancih končali prometni tečaj, katerega so vodili pri padniki LM Moščanci. V okviru predavanja so predelali gradivo in pred izpitno komisijo AMZ skoraj vsi naredili izpite z odličnim uspehom. Vsi pionirji-prometniki so prejeli bronaste značke in legitimacije. V torek, 27. marca pa so se vsi mladi prometniki opravili izpit višje stopnje in prejeli srebrne značke.

Na osnovni šoli v Moščancih pa so pionirji prejšnji teden končali tudi tečaj za prvo pomoč. Obiskovalo ga je 21 učencev, ki že sedaj samostojno opravljajo dežurno službo in nudijo prvo pomoč. Tečaj je vodila učiteljica Fanika Pojbič.

IZ REPUBLIŠKE LJUDSKE SKUPŠČINE

O finansiranju strokovnih šol

Ljudska poslanca Stefan Antalič in Franc Sebnjanič sta na zadnjem zasedanju republiške ljudske skupščine zastavila to vprašanje: »Finansiranje strokovnih šol, katerih ustanovitelji ali soustanovitelji so zbornice, zadeva ponekod na značne težave zaradi pomanjkanja sredstev s katerimi razpolagajo te organizacije, nemalo pa tudi zaradi tozadevnih predpisov oziroma pojasnil višjih finančnih organov (okrožnica št. 3 Uprave za dohodek Državnega sekretariata za finance LRS).

Ali bi glede na to izvršni svet lahko pojasnil, prvič, v kolikšni meri so na področju Ljudske republike Slovenije izkoriščene možnosti finansiranja strokovnih šol s strani gospodarskih organizacij po drugem odstavku 12. člena Zakona o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij, in drugič, ali se predvidevajo kakšne spremembe odgovarjajočih predpisov, ki bi dopuščale večje možnosti mobilizacije sredstev zbornice za finansiranje strokovnih šol.

Na vprašanje je odgovoril

predstavnik Izvršnega sveta tov. M. Košmelj:

»Drugi odstavek 12. člena Zakona o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij se nanaša na možnost, da lahko za finansiranje šol in drugih oblik izobraževanja strokovnih kadrov krijejo gospodarske organizacije v breme poslovnih stroškov izdatke, ki ne presegajo 1 odst. izplačilnih osebnih dohodkov delavcev. V kolikor je ta možnost glede na postavljeno vprašanje izkoriščena, ni mogoče dati odgovora v celoti s številčnimi podatki. Analiza stanja za leto 1961, ki jo je izdelala Sekretariat sveta za šolstvo LRS na kaže, da so važne gospodarske organizacije, zlasti pa tiste, ki imajo dobro izobraževalno službo v

podjetjih, to možnost v celoti izkoristile. Se več, večini takih gospodarskih organizacij ta sredstva niso zadoščala in so morale za svoje razvito izobraževalno dejavnost dati še sredstva iz čistega dohodka. Teh organizacij sicer ni veliko, v glavnem so to le tiste, ki imajo poleg izobraževalnih centrov še industrijske in tehnične šole, ki jih same financirajo. Iz podatkov za leto 1961 je razvidno, da so za kritje potreb industrijskih šol, katerih ustanovitelji so industrijska podjetja, leta prispevala v letu 1961 439 milijonov dinarjev, kar predstavlja približno četrtino možnih sredstev po drugem odstavku 12. člena cit. zakona.

Za gospodarske organizacije, ki nimajo lastnih šol, pa zaradi neudevene evidence n podatkov, kako so izkoristili možnost po navedenem predpisu. Analiza za preteklo leto je nesporno pokazala, da so srednjevelika podjetja in zlasti mnoga manjša gospodarska podjetja to možnost slabo izkoristila in to deloma zaradi tega, ker hodisi še vedno nimajo solidno organizirane izobraževalne sistema v podjetju, deloma pa zaradi tega,

ker jim ta sredstva ne pomenijo mnogo.

Sekretariat za šolstvo LRS je v priporočilu, kako naj bi za leto 1962 našli boljše prehodne rešitve za finansiranje strokovnih šol, prav zato predvidel možnost, da naj bi se ta za posamezna podjetja razmeroma majhna sredstva, združevala v okviru posameznih zbornic. Tako naj bi se doseglo boljše finančno sodelovanje z občinskimi skladi za šolstvo, pri reševanju finančnih vprašanj strokovnih šol za leto 1962. Okrožnica Uprave za dohodek LRS, ki je omenjena v postavljenem vprašanju, to možnost združevanja tudi dovoljuje. O načinu zbiranja teh sredstev in o načinu finansiranja posameznih strokovnih šol, smo v januarju letošnjega leta obsežno razpravljali s predsedniki okrajnih ljudskih odborov, v začetku februarja pa z vsemi predstavniki občinskih skladov za šolstvo.

Svet LRS za strokovno izobraževanje pričakuje, da bodo prizadete zbornice skupno z ljudskimi odbori našle možnost zbiranja še dodatnih sredstev, potrebnih za strokovne

šole, v kolikor navedeni viri sredstev ne bi zadoščali.

Glede na izredno perečo problematiko finansiranja strokovnega šolstva je Svet LRS za strokovno izobraževanje sklenil, da se takoj po sprejetih finančnih načrtih skladov za šolstvo izdela podrobna študija o predvidenih rešitvah za leto 1962. Na osnovi te študije, zlasti pa na osnovi izkušenj letošnjega in preteklega leta, je svet postavil nalogo, da izdela predlog trinitneje rešitve finansiranja strokovnega šolstva. V okviru take študije in tako izdelanih predlogov nameravamo predložiti tudi ustrezne spremembe temeljnega zakona o finansiranju šolstva, v kolikor se bo to izkazalo za potrebno. To bo še toliko bolj potrebno, ker Svet za strokovno izobraževanje pripravlja v naokrajšem času začetek javne razprave o reformi strokovnih šol v povezavi z verifikacijo njihove dejavnosti. V toku javne razprave se bodo med drugim tudi jasneje pokazali problemi in pota za rešitev vprašanj, kdo naj bo ustanovitelj posameznih vrst strokovnih šol in kako naj se rešujejo finančna vprašanja.

Rudarji v Presiki premagujejo težave

RUDARJI V PRESIKI PREMAGUJEJO TEŽAVE

Pomurje ni bogato na premogu, tako je tanek tudi sloj premoga v rudniku Presika v ljutomerski komuni, saj je povprečje sloja 0,50 m — ostalo pa je jalovina in pesek. Kljub temu je kolektiv rudnika Presika dosegel proizvodni plan za minulo leto s 106% in finančni uspeh oz. realizacijo s 112%. Leto so povečali plan proizvodnje za 3,5 %.

Rudnik dosega storitev v povprečju 382 kg dnevnega nakopa premoga na rudarja, ta skoraj se je pa dvignila od leta 1955 do danes za 60 odst., dočim je v drugih rudnikih mnogo večji nakop. Zaradi tankih slojev v preskem rudniku ne pride v poštev mehanizacija. Kvaliteta pa je enaka rudnikom zasavskega bazena in je v povprečju 4.000 kalorij. Rudnik uspeva s tem, da imajo zaposleni znatno nižje prejemke napram drugim rudnikom, kolektiv v skrben, skromen in postrili so disciplinno v pogledu izostankov od dela. Tudi bolezenskih izostankov je v zadnjem času manj. V zadnjem času pa se pojavlja fluktuacija delovne sile. Rudarji zapuščajo Presiko in iščejo zaslužek in lažje pogoje v gospodarskih organizacijah in nekaterih tovarnah ljutomerske komunice in drugod.

Družabno življenje pa je v Presiki dokaj živahno. Številna strelska organizacija pridno in redno vadi in se pripravljajo na tekmovanja. Opaziti je tudi precej šahistov

rudarjev, vendar sindikalni organizaciji še ni uspelo, da bi organizirala kakšno tekmovanje v tej panogi.

V pogledu izobraževanja pa rudarji vsekakor napredujejo. Med drugim so vsi naročniki na Delavsko enotnost. Prešernovo zbirko, številni pa imajo

tudi lokalni list Pomurski vestnik. Tudi radijskih sprejemnikov je mnogo v teh krajih.

Kolektiv si je zgradil Rudarski dom, katerega so opremili. Imajo pa tudi pravljenne prostore za manjšo trgovino — špecerijo, ki jo že več let pogrešajo družine rudarjev, prebivalci tamkašnjih vasi, pa tudi sosede v republiki Hrvaški, saj so doslej morali za vsako malenkost hoditi po več kilometrov daleč. Zato upajo, da se bodo njihove želje uresničile.

F.

Seminar v Radencih

Občinski komitej ZKS Gor. Radgona je priredil v Radencih dvodnevni seminar za članke vodstev osnovnih organizacij ZKS s področja radgonske občine. Na seminarju so obravnavali metode dela osnovnih organizacij, vodstev in sekretariatov, analizo programov dela sprejetih na letnih konferencah, izvajanje raznih organizacijskih zadev in še nekatera druga vprašanja. Precej so razpravljali tudi o oblikah idejne vzgoje članov komunizma.

Seminar je dobro uspel, saj so udeleženci zelo pogosto posegali v razpravo. Menili so,

da so take oblike pomoči občinskega komiteja zelo primerne in potrebne pri njihovem nadaljnjem delu. Seminarja se je udeležilo 53 članov iz vodstev osnovnih organizacij.

Ika

Koncert soboških glasbenikov v Moščancih

V nedeljo 25. marca so v Moščancih gostovali gojenci soboške glasbene šole. S svojim lepo pripravljenim programom so navdušili občinstvo. Koncert si je ogledalo precejšnje število vaščanov iz Moščanec in tudi iz nekaterih sosednjih vasi. Ogledali so si ga tudi pionirji.

A-B

APACE: Stara cerkev z bogato baročno opremo. Umestnostno pomembna je plastika sedeče Madone. V severni zunanjsni cerkve je vžidan heraldični nagrobnik iz 15. stol.

BODONCI: Kraj na prvih obronkih Gorkega, lep razgled po pomurski ravnini.

BORECA: Cerkev v sedanjih arhitekturnih izvira iz let: 1521.

BOGOJINA: Cerkev, deloma ohranjena iz 14. stol., deloma iz druge polovice 17. stol. je v glavnem delo slovenskega arhitekta J. Plečnika. Cerkev je najpomembnejši primer zmožnosti naše arhitekture in umetne obrti med obema vojnoma. V okolici je več antičnih gomil.

BRATONCI: V okolici več antičnih gomil.

BELTINCI: Grad iz 17. stol., brez posebnih arhitektonskih odlik. Cerkev je baročna stavba iz 17. ali 18. stol. Eneančni relief. Okrog gradu obsejen park z eksotičnim drevjem. Za ljubitelje lovnega turizma bodo še letos urejeni pri zavodu Fazan primerni prostori.

BUKOVNICA: Umetno jezero, ki naj bi se letos razvilo tudi v prijetno kopališče.

RENKOVCI — Mladinski aktiv iz Renkovec je pred nedavnim našel dramo Jurčičeve »Deseti brate«. Z dramo bodo gostovali v Turnišču, ker v domači vasi nimajo primerne odra. Za izkupček pa si bodo nabavili nekaj odrskih oblačil.

TURNIŠČE — Pionirska šolska zadruga v Turnišču je v minulem tednu prpravila koruzo in fižol za prodajo. Za izkupček si bodo nabavili nekaj najnujnejših potrebščin.

Sportno društvo turniške šole pa si je pred nedavnim nabavilo nekaj šahov in športnega orodja.

TURNIŠČE — Pionirski odred »Stefana Kovača« v Turnišču je preuredil en prostor v šoli za športno sobo. V to sobo so namestili televizor, v njej pa se pionirji pripravljajo na občinsko šahovsko prvenstvo, ki bo v Lendavi.

RAKIČAN — Šolsko športno društvo na KSS v Rakičanu je znano po svojem aktivnem delu. Največji uspeh so brezdvomno zabeležili ob izidu prve številke revije »V senci topolov«. V okviru te revije bodo v bodoče našli svoj prostor mladi pesniki, humoristi, risarji, itd. Revija bo izhajala enkrat mesečno.

PETIŠOVCI — V kratkem bodo v Petišovcih začeli graditi gasilski dom z veliko dvorano, sejno sobo, pisarno ter garažo. Prostovoljno gasilsko društvo je na seji sklenilo, da bodo dom zgradili že letos. Večno gradbenega materiala imajo že pripravljene. Društvo je dobilo od Naftne v Lendavi 15 tisoč dinarjev, za ta znesek so nabavili zidno opeko, nekaj sredstev pa je prispevala tudi mladinska organizacija. Med vaščani vlada veliko zanimanje za novi gasilski dom. V enega izmed prostorov gasilskega doma bodo namestili tudi televizijski sprejemnik.

DOKLEŽOVJE — Mladinski aktiv v Dokležovju si je za letošnje leto pripravil precejšen načrt. Sklenili so, da bodo s prostovoljnimi delom pomagali dograditi združni dom, v katerem bodo dobili tudi mladinsko sobo. Člani mladinskega aktiva nameravajo v letošnjem letu urediti igrišče ter ustanoviti moški in ženski rokometni klub. Klub mladih združnikov pa je leboš dobil zemljo in takoj, ko bo vreme ugodnejše, bodo začeli z delom.

DANKOVCI — Včeraj je bil v Dankovcih ustanovljen aktiv LMS. Aktiv šteje 25 mladincev in mladink. Sklenili so, da bodo v najkrajšem času uredili športno igrišče, ob Dnevu mladosti pa pripravili veselje.

LENDAVA — Včeraj je bila v Lendavi seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so navzoči razpravljali o družbenem planu ter proračunu občine. Sprejetih je bilo tudi več odločkov.

BELTINCI — Danes dopoldne je bila v Beltincih seja občinskega ljudskega odbora. Na seji so razpravljali o programu družbenega razvoja gospodarstva v beltinski občini ter o proračunu. Sklepali pa so tudi o prometnem davku, o pravih skladi za šolstvo v beltinski občini, o Odloku o položajnih plačah uslužbencev itd.

MORAVCI — Posebna komisija je v ponedeljek določila prostor za gradnjo bazena v Moravcih. Po najnovjših podatkih bodo bazen gradili v vasi, kamor bodo po ceveh napeljali vodo od vrečca. Takoj, ko bodo izdelani načrti, bodo začeli z gradnjo.

VELIKA POLANA — Prosvetno društvo »Miško Kranjec« v Veliki Polani šteje preko 30 članov. Pred nedavnim je omenjeno društvo naštudiralo Jurčičeve »Rokovnjače«. Igra je lepo uspela in gledalci so s ploskanjem pozdravili nastopajoče.

Z igrjo nameravajo gostovati na Bistriči, v Turnišču in Odrancih.

LJUTOMER — V Ljutomeru bo 29. tega meseca seja občinskega ljudskega odbora, na kateri bodo prav tako kot v ostalih občinah razpravljali o družbenem planu občine ter o proračunu za leto 1962.

PLENARNA SEJA OBK LMS V MURSKI SOBOTI MLADINO VKLJUČITI V DELAVSKO IN DRUŽBENO UPRAVLJANJE

Preteklo nedeljo v Murski Soboti plenarna seja občinskega komiteja LMS — Analizirali so delo in vključevanje mladine v družbeno in delavsko upravljanje.

Iz poročila predsednika komisije za delavsko in družbeno upravljanje pri občinskem komiteju LMS tov. Stefana Ošlaja in iz razprave posameznih članov plenuma je bilo razvidno, da mladina v gospodarskih organizacijah doslej ni odgrala svoje vloge. Ni bila dovolj strokovno izobražena, premalo seznanjena z različnimi pravilniki, z načinom finansiranja, z delitvijo čistega dohodka in podobnim.

Sklenili so, da je treba še naprej skrbeti za izobraževanje mladih proizvajalcev. Zaželeno bi bilo, da bi se mladina aktivneje vključevala in delala v klubih mladih proizvajalcev. Klubi mladih proizvajalcev naj bi postali izobraževalna oblika dela v mladinski organizaciji, sleherni član

pa zares proizvajalec in upravljalec. Vodstva teh klubov mladih proizvajalcev naj bi bila v stalnem stiku z občinskim komitejem LMS in pa z vodilnimi organi v svojih podjetjih. Predlagano je bilo, naj bi posredovali klubi svoja mnenja tudi UO in DS. Tako so delali v tovarni perila »Mura«, kjer je mladina dala 15 predlogov, od katerih je bilo 12 upoštevanih.

Ker smo tik pred volitvami novih DS in UO, je bila komisija za delavsko in družbeno upravljanje zadolžena, da se pogovori s predstavniki različnih podjetij o vključitvi čimvečjega števila mladih v organe delavskega upravljanja.

F. Grah

S SEJE ZADRUŽNEGA SVETA KZ »MURSKO POLJE«

Na nedavni seji Zadružnega sveta KZ »Mursko polje« Križevci pri Ljutomeru, so obravnavali prevzem zemljišč in ostalih osnovnih sredstev od Vinograd-zvinoreškega kombinata Ljutomer ter o drugem.

Kmetijska zadruga bo prevzela od VŽK Ljutomer omenjena sredstva v vrednosti

14,5 milijonov dinarjev. Člani zadružnega sveta so poudarjali, da bodo dosegli rentabilnost glede na to, ker je prevzeta zemlja najslabša v Ljutomerski občini, v uvedbo intenzivne rastlinske proizvodnje ter z agrotehničnimi ukrepi.

DOBER ZAČETEK

PREDLOG INDIJCA MENONA: »POSTAJE ZA NADZORSTVO NAD PRENEHANJEM JEDRSKIH EKSPLOZIJ NA OZEMLJE NEUTRALCEV« ▽ PRVI UKREPI RAZOROŽIT VENE KONFERENCE

Razorožitvena konferenca v Ženevi poteka v precej mirnem ozračju. Nobeden izmed govornikov ni doslej uporabil polemičnega tona, niti ostrejših besede. Uresničilo se je predvidevanja, da bodo neblokovske dežele blagodejno vplivale na zasedanje.

Vendar »neblokovci« niso ostali pri svoji pomirjevalni na-

logi, temveč so tudi nastopili s pobudami. Posebno pomembni so predlogi indijskega predstavnika Krišne Menona. Med drugim je priporočal, naj bi nadzorstvene postaje nad ustavitvijo jedrskih poizkusov postavili na ozemlju nevtralnih dežel. Tako bi, kot je dejal, »deblokirali razpravo« med tremi atomskimi deželami, ki

se v glavnem suče okrog nadzorstva. Znano je, da so sredstva za odkrivanje jedrskih eksplozij dandanes tako napredovala, da bi lahko nadzorstveno nalogo s pomočjo izvedencev tujih držav opravljale te dežele.

Posebni pododbor razorožitvenega odbora naj bi ustrezno vskladil stališča SZ na eni ter

SZ in Britanije na drugi strani. O tem naj bi se zunanji ministri omenjenih treh dežel menili na posebnih sestankih. To se je tudi zgodilo, čeprav brez večjega uspeha.

Večna je sklenila, da bo na plenarnih sejah obravnavala sovjetske in ameriške razorožitvene predloge in vse družaj, ki jih bodo delegati predložili. Poseben odbor sedemnajstih naj dela vzporedno s plenarnimi sejami. Obravnavaj naj bi predloge o ukrepih za ublažitve mednarodne napetosti, za spodbujanje splošne in popolne razorožitve in za krepitev razumevanja.

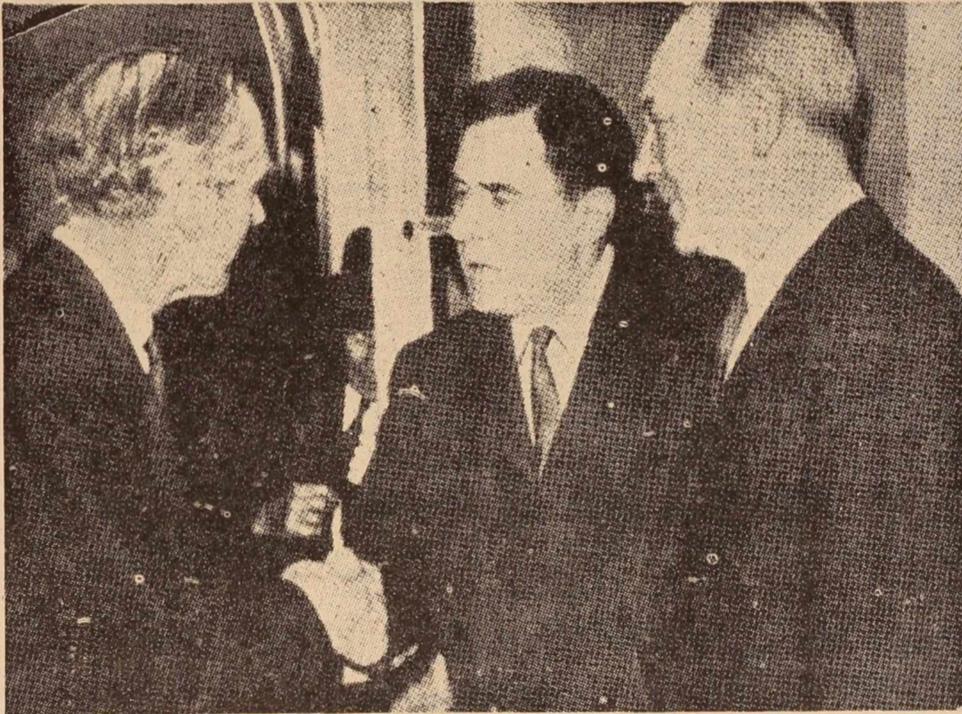
Na posebnih ožjih sestankih naj bi obravnavali ista vprašanja kot odbor sedemnajstih s tem, da bi tu pripravljali rešitvi. Na ožji seji so delegati postavili dva predloga:

1. Jedrski pododbor naj se razširi tudi na druge države — članice razorožitvenega odbora, ker se pododbor trojice doslej ni siskazala.

2. Skličejo naj sestanek znanstvenikov, ki naj sporijo razorožitvenemu odboru, kakšne so dejanske možnosti sedaj znanh tehničnih sredstev za nadzorstvo.

Na predlog Krišna Menona sta oba predsednika razorožitvene konference pozvala Francijo, naj se udeleži dela razorožitvene konference.

Zunanji ministri bodo te dni zapustili Ženevo, vendar so poorej obljubili, da bodo svojim namestnikom pustili konstruktivno delo, tako da ga bodo ob svoji vrnitvi v Ženevo »samo še pospešili«.

Predstavniki velikih — Od leve na desno: britanski minister Home, sovjetski minister Gromiko in ameriški minister Rusk. Te dni nameravajo zapustiti Ženevo, da bi se pozneje spet vrnili.

NOVA FRONTA

Tako pravijo najnovejša poročila iz Alžira: redne vojaške enote in žandarmerija so odločno nastopile z orožjem proti enotam podtalne armade. V Oranu, Alžiru in drugih mestih so obkolili oasovske upornike in vse kaže, da se bo boj kmalu končal. Atentatorji s plastičnimi minami pa so navzlic temu agilni. Število smrtnih žrtev raste.

Očtno je, da skuša general Salan, vodja skrajnih desničarjev, vreči vse na kocko, da ne bi pričeli izvajati določb evianskega sporazuma. Predsednik de Gaulle je v ponedeljek zvečer pričel kampanjo za referendum v Franciji, s katerim naj bi francosko ljudstvo podprlo sporazum. Kaže, da ga bodo pri tem podprle vse stranke, razen skrajne desnice. Tako bi »njegov« sporazum

imel tudi podporo velike večine francoskega ljudstva.

V Alžiru se torej polarizirajo sile. Uradni francoski krogi poudarjajo, da so predstavniki Alžirske fronte nacionalne osvoboditve (FNL) nastopili kot disciplinirana politična sila navzlic divjanju desničarjev in ni dopustila, da bi jo Salanovi provokatorji izzvali ter s tem povzročili zmečdo.

OAS sedaj strelja tudi na francoske sile, ki žele dosledno izpolniti obveznosti iz Eviana. Tako lahko govorimo o fronti onih sil, ki žele uničiti netlece neredov in ubijalce nedolžnih, ter tistih, ki nikakor nečejo zapustiti kolonialnih privilegijev in uporabljajo v tem boju skrajna sredstva.

Ni dvoma, da se je OAS v alžirskih mestih utrdila. Izkoristila je določeno slabost francoske vlade in obnavljanje de Gaulle v zadnjih mesecih. Prav tako je res, da francoski državljani v Alžiru z nezaupanjem gledajo na svojo prihodnost v bodočem neodvisnem Alžiru, kar oasovi atentatorji z lažmi še razpahujejo. In vendar vsebuje evianski

sporazum jasne določbe o pravicah Francozov in jamstvih za njihovo nemoteno življenje tudi v neodvisnem Alžiru.

Če bodo francoske oblasti pokazale tudi naprej toliko dobre volje, kakor prve dni po podpisu sporazuma, bo oasovske samovolje kmalu konec. Dolžnost francoskih oblasti je preprečiti Francoze v Alžiru, da so jamstva, ki jih je sprejela začasna alžirska vladagleda njej, dejstvo in ne propagandna fraza. S tem bodo izbili propagandi podtalne vojske še zadnji »argument«, na katerem gradi svoj »boj« z francoski Alžir.

TRGOVINA ZA SEDMO TANČICO

Minuli petek je priredilo naše uredništvo razgovor s predstavniki trgovskih podjetij iz Pomurja o raznih aktualnih problemih s področja trgovine. Razgovora so se udeležili: Ludvik Beznec, direktor »Prekmurskega magazina« iz M. Sobote, Štefan Kos (»Ravenka« Beltinci), Janez Hojer (»Merkur« M. Sobota), Martin Žižek (»Goričanka« Šalovec), Ernest Hojer (»Potrošnik M. Sobota«), Konrad Kovačič (»Sloga« G. Radgona) in Franc Kodila (»Tehnopromet« Murska Sobota. V imenu Okrajne trgovinske zbornice je razgovoru prisostvoval njen predsednik Franc Ficko, v imenu našega uredništva pa Meda Luthar in Bojan Sinko.

V začetku je stekel pogovor nedavni reorganizaciji trgovskih podjetij v posameznih pomurskih občinskih centrih in o tem, ali je zagotovljena konkurenčnost v primerih, kjer gre le za eno samo podjetje (Ljutomer, Lendava itd.). V zvezi s tem so predstavniki prej omenjenih trgovskih podjetij navedli nekatere razloge, ki so privedli do sedanje organizacijske oblike v M. Soboti in drugod. Predstavnik »Potrošnika« iz Murske Sobote je, na primer, med drugim omenil, da ima to podjetje sedaj 21 prodajalnih mestu in na vasi. Omenil je težave v zvezi z rentabilnostjo vaških prodajalnih, neurejenost trgovin, premajhen promet, ki ga ustvarjajo, nizke prejemke poslovovalcev itd. Kar zadeva podjetje »Potrošnik«, bodo najbrž prodajalne na podeželju osredotočili in kot kaže, tri ukiniti. Večje centre, kot sta na primer Rogoševci in Grad, bodo specializirali in okrepili zaloge ter skušali z večjim prometom znižati razliko v ceni.

Za zdaj ugotavljajo, da je ena najslabše urejenih prodajalnih njihovih podjetij v Rogoševcih. Tu bodo uredili novi lokal in se zavzeli za specializacijo. Na ta način vaščanom ne bo treba po tehnične predmete in po podobne artikule v Mursko Soboto. Nerenabilne so tudi prodajalne v Gornjih in Dolnjih Slavečih, Motovcih in Vadarcih. Tudi tukaj se bodo skušali zavzeti za to, da se bo na ta ali oni način povečal promet, pri čemer poudarjajo, da je bližnja prodajalna v Bodoncih. To bi morda kazalo okrepiti, tako da ukinitve prodajalne v Vadarcih ljudi ne bi preveč prizadela.

KAJ Z NERENTABILNIMI POSLOVALNICAMI?

Kakor znano, so v radgonski občini združili tri trgovska podjetja v enotno in močnejše podjetje. Da bi zagotovili konkurenco, ima tudi sedaj v enotnem podjetju vsaka prodajalna svojo nabavo in kalkulacijo. Teh prodajalnih je 33. Vodstvo novega podjetja meni, da je konkurenca med posameznimi prodajalnimi zaodstna, saj si hoče vsaka prodajalna pridobiti čim več kupcev. Kar zadeva ukinitve nerenabilnih prodajalnih, omenjajo na prvem mestu Moravce, kar je pa vzbudilo med člani Socialistične zveze velik odpor. Ta trgovina je imela lani le sedem milijonov dinarjev prometa in posluje v neustreznih prostorih z enim človekom. Člani Socialistične zveze so grajali tudi namero trgovskega podjetja, ki namerava s prvimi aprilom zapreti prodajalne v Orehovcih, Okoslavcih in Kutinčih. V zvezi z ukinitvijo nerenabilnih prodajalnih v neustreznih prostorih omenjajo tudi Benkovec in Rožički vrh. Kar zadeva Moravce, je treba blago najprej dopremiti do Bučkovec, naprej pa ne gre drugače kot s konjsko vprego. Skoraj enako težavno je dopremiti blago na Rožički vrh.

Spriču vsega tega se radgonsko trgovsko podjetje zavzema za to, da bi trgovske lokale v krajevnih središčih obnovili in uredili ter poskrbeli za boljši kader in boljše zaloge. Pri tem omenjajo na prvem mestu rentabilnost posameznih poslovalnic, upoštevati pa želijo tudi potrebe prebival-

stva. Prav sedaj, po združitvi prejšnjih treh podjetij, menijo, da bo moč vložiti nekaj sredstev za ureditev trgovin. Zlasti na podeželju so trgovine zanemarjene. Kot vse kaže, bodo najprej lahko uredili trgovine v središčih kot so Radenci, Videm in Bučkovec, vendar je pri slednjih dveh že sedaj vprašanje sredstev. To točko bolj, ker že gradijo v Radgoni samopostrežno trgovino v zgradbi združenih investitorjev, poleg tega pa naj bi se prodajalna »Ma da« specializirala za manufakturo in konfekcijo.

Tudi v radgonski občini je bil kot v soboški običaj, da so bile za večino blaga, razen za špecerijo, na podeželju v šije cene kot v občinskem središču. Kaže, da bo spriču nove daljve dohodka v prihodnje ta stvar bolj urejena, kar zadeva potrošnike. Razumljivo pa je, da o dokončnem stanju za zdaj v radgonski občini še ni mogoče. Enakega mnenja je bil tudi predstavnik trgovskega podjetja »Prekmurski magazin«, ki je menil, da tudi to podjetje še ni prišlo do prave organizacijske oblike glede na potrebe potrošnikov. Na razvoj podjetja so vplivale tudi pogoste minule reorganizacije. Tov. Beznec je izrazil bojazn, da se s to reorganizacijo, ko težimo za enotnimi podjetji, nekoliko oddaljimo in oddaljimo od potrošnikov. Po njegovem mnenju je sicer treba predvsem upoštevati rentabilnost, vendar je treba tudi v kritičnih območjih obdržati trgovine v najnujnejših potrebščinami. To je v okviru posameznih podjetij mogoče urediti na ta način, da dobijo takšne prodajalne manjše obveznosti. Podjetje »Prekmurski magazin« ima sedaj prav tako tri kritične poslovalnice in sicer v Pečarovcih, Ivanovcih in Ratkovcih, ki jih ne nameravajo zapreti in ukiniti. Pač pa nameravajo Pečarovce priključiti k Moščancem in iz obeh prodajalnih ustanoviti eno obračunsko enoto. V eno in enotno obračunsko enoto nameravajo združiti tudi Ivanovce in Ratkovec in uvesti izmeničen delovni čas, ki bo različen po zimni in poletni. Delavski svet podjetja sodi, da so to dolžni storiti, saj so občani v Ratkovcih sami zgradili lokal. Glede občinskih meja pa je tov. Beznec sodil, da le-te na področju trgovine ne bi smele obstajati. V kolikor smo se oddaljili za močnejša podjetja, bi jih morali po njegovi sodbi ustvarjati v okrajnem merilu in se nato zavzeti za specializacijo po strokah.

»MERKUR« — ZA SPECIALIZACIJO

Predstavnik trgovskega podjetja »Merkur« je med drugim poudaril, da se kolektiv in delavski svet tega podjetja zavzemata v vse večji meri za specializacijo trgovin v Murski Soboti. Tako nameravajo čimprej poleg sedanje samopostrežbe urediti še samoizbirno z manufakturnim blagom. Kolektiv in delavski svet tega podjetja sodita, da se je treba nenehno zavzemati za modernizacijo trgovskega omrežja, saj po njunem mnenju klasični tip trgovine izumira. Med nadaljnjimi načrti je predstavnik »Merkurja« povedal, da nameravajo v poslovalnici na Lendavski cesti urediti

specializirano trgovino za steklo, porcelan, keramiko in cvetje. Na Trgu zmage bodo uredili poslovalnico za prodajo urarskih izdelkov in bižuterijo, to pa pomeni, da bodo opustili zastarele trgovine z mešnim blagom.

Kar zadeva poslovalnice tega trgovskega podjetja na vasi, omenjajo v »Merkurju« na prvem mestu težave z investicijami. To zlasti, ker jim je znana želja potrošnikov, da bi prišlo blago od proizvajalcev v potrošne centre čim hitreje in čim ceneje. Ker je industrija oddaljena, za zdaj ne gre brez grosističnih posrednikov, ker dosega grostisti pri proizvajalcih glede na večjo količino nabavljenega blaga boljše pogoje. V zvezi s tem so predstavniki tudi ostalih trgovskih podjetij poudarili, da je še vedno precej artiklov, ki jih na tržišču primanjkuje. Drugače pa je pri artiklih, vsaj nekaterih, ki jih je danes že dovolj. Tako na primer mariborska tovarna »Zlatorog« ne dela več razlike glede na količinski nakup. Položaj pri tekstilu za potrošnika že ni več tako ugoden. Še slabše pa je stanje na tržišču za potrošnika pri železnini, zlasti pri emailirani posodi. Glede na bodočnost grosističnih podjetij so vsi zbrani menili, da bo ta oblika postredovanja blaga potrošnikom v bodočnosti več ali manj izumirala, vendar se bo morala prilagoditi razvoju. Vsi so tudi menili, da so veletrgovska podjetja ob pomanjkanju nekaterih artiklov za zdaj še nujna in potrebna. Nato pa so se zadržali v razgovoru pri nekaterih specifičnih posameznih podjetjih in strok.

Predmet razgovora je bil tudi kader v trgovini. V razgovoru o tem so zbrani najprej obsodili nevdružna mnenja. Češ: zakaj se je družba odločila za dveletne valetske šole, saj je znano, da tudi prejšnja triletna valetska doba ni mogla zgraditi povsem zrelega človeka. Ko so nato omenjali nastale spremembe v valetskem sistemu so iznesli nekatere izkušnje in ugotovitve. Tako so pred dvema leti prihajala v trgovino le dekleta, medtem ko so moški iz konjukturnih razlogov odhajali v druge panoge gospodarstva. Lanski preobrat v tem smislu je nastal spriču kvalitativnih izprememb v izobraževalnem sistemu. Razne v poštev prihajajoče šole so namreč lani zaostrele svoje krtenje in niso bile več odskočna deska za univerzo. Tu je še tudi objektivni razlog, da prihaja sedaj v trgovino mladina, ki se je rodila v časih, ko je sistem spodbujal naravni prirastek.

Udeleženci razgovora so v nadaljevanju menili, da je do zdaj prihajalo v trgovino manj ustrezen kader. To ponavadi tak, ki drugje ni uspel. Zbrani so omenili tudi pojave fluktuacije iz trgovine v industriji, ki jih je na primer v M. Soboti, zajel novi gospodarski sistem, saj se je tudi trgovina približala ravni drugih panog. Vsi so tudi omenili, da je bila raven prejemkov v trgovini v lanskem letu zadovoljiva, v nekaterih prejšnjih trgovskih podjetjih, zlasti v podeželju, pa so bili prejemki nizki. To je veljalo tudi za sklade, čeprav so bile cene na podeželju višje kot v mestu spriču dragega prevoza itd. V nadaljevanju razprave o sedanji organizacijski obliki so zbrani menili, da se bo treba ponekod odločiti za nove oblike, kajpak ekonomsko utemeljene. Kjer drugače ne bo šlo, bo treba uvesti tudi potujočo trgovino.

VENDARLE — NE SAMO RENTABILNOST!

Predstavnik podjetja »Goričanka« iz Šalovec je nato govoril predvsem o razlikah v trgovini v mestu in na podeželju. Ko je omenil težnjo po zapiranju trgovin zaradi nerentabilnosti, je poudaril, da je vsekakor potreben premislek, če gledamo s stališča, da služi trgovina potrošniku. Pogosto morajo ljudje zelo daleč, če hočejo dobiti iskane artikule, saj v centrih na našem podeželju ni lokalov, kjer bi jim trgovina lahko vse nudila. Ko bodo urejena krajevna središča in trgovine v le-teh, ne bo več tolikšnih pripomb na zborih občanov in konferencah SZDL. Na območju petrovsko-šalovske občine so takšne nerenabilne poslovalnice za zdaj v Budinčih, Zenavljah in Adriancih. Prav v Adriancih je dobilo trgovsko podjetje lokal od krajevnega odbora in gasilskega društva v brezplačno uporabo. Zato bo trgovina v tem kraju začasno poslovala naprej, dokler ne bodo uredili središč. V primeru, da bi lah-

ko uvedli potujočo trgovino, lahko ukinejo šest poslovalnic.

Nadaljnja razprava je ponovno pokazala na že znane ugotovitve o zaostalosti podeželskih trgovin. V občinskih centrih pa je bilo do zdaj že mnogo storjenega in to ne glede na to, da je bila delitev dohodka do lani slaba in nestimulativna, a tudi odnos do trgovine ni bil isti kot do industrije. Pri tem so udeleženci razprave navajali primere, da so dobile nekatere občine preko trgovine v svoje proračune več sredstev kot preko industrije. Ob vsem tem in ob znanih obetih se bo morala trgovina glede investicij predvsem osloniti na lastne vire in sredstva. Udeleženci razgovora so omenili tudi številne druge znane ugotovitve, da so potrošniki spriču neznatno višjega prometnega davka v našem kraju hodili kupovat industrijsko blago v ostala večja slovenska mesta, dalje to, da proizvajalci in grostisti pogosto ne upoštevajo dovolj želja in potreb potrošnikov, navedli pa so tudi očitne primere konjunkturalne pomanjkanja konkurence. Zavzeli so se še za uvedbo in širšo organizacijo dela na domu in to zlasti za artikule, za katere ni potrebna posebna obrtna ali celo industrijska proizvodnja. Omenili so tudi številne lokalne slabosti in negibnost komercialnih vodstev in podobno. Razpravljali so med drugim o pomanjkanju ozimnice, zelenjavne in sadja v kritičnih obdobjih ter omenili trgovno Kmetijskega gospodarstva Rakičan, ki prodaja artikule vseh mogočih proizvajalcev in posrednikov, le svojega ustanovitelja ne, ker proizvaja slednji le to, kar nudi večji zaslužek.

Kot značilnost so udeleženci razgovora omenili tudi to, da se nikakor ne bi smelo zgoditi, da bi prišlo v Murski Soboti do pomanjkanja in nepravilne podražitve artiklov, ki jih pri nas proizvajamo ali pa so za njihovo proizvodnjo vse možnosti. Skrbeti je torej treba za izvoz in domače potrebe.

TRGOVINA PRED ZAPRTIMI VRATI PROIZVAJALCEV

Predstavnik podjetja »Tehnopromet« je spregovoril o težavah in problemih na tržišču s tehničnimi predmeti. Proizvajalci le teh še vedno zapirajo vrata pred maloprodajno mrežo, če ta želi hitreje in ceneje posredovati blago potrošnikom. Tako proizvajalci postavljajo pogoj nakupa blaga tudi do 50 milijonov dinarjev vrednosti in podobno, kar pa zmorejo le močna grosistična podjetja. Menil je, da »Tehnopromet« v primeru združitve z detaljističnim podjetjem ne bi mogel doseči količinske nabave blaga pri »industriji«. Dalje je navedel primere, da mora podjetje kupiti poleg televizorjev, če jih želi posredovati potrošnikom, tudi nekatere druge, manj idoečne tehnične predmete. To pa dopusti industrija le na ta način, da fakturna blago grosistično podjetje, ki pravzaprav ni ničesar posredovalo. Kar zadeva cene, je predstavnik »Tehnoprometa« omenil, da so le-te v njihovi stroki približno enake kot v Mariboru, Celju in Ljubljani. So pa odvisni od grosistov, ki izkoriščajo povpraševanje na tržišču in navijajo cene. Pri cenah je pogosto tudi razlika pri posameznih podjetjih spriču različne kvalitete, na ceno pa vpliva kajpak še rabata, oziroma ukinitve rabata, vsaj v nekaterih primerih.

V trgovini s tehničnimi predmeti igra dalje še vedno veliko vlogo pomanjkanje nekaterih vrst blaga. To zopet izkoriščajo grosisti, ki prodajajo takrat, ko je pomanjkanje na tržišču največje. Res je tudi, da tako blago v centrih, kot je M. Sobota, pogosto zmanjka prej, ker je povpraševanje večje. Naposled v tehnični stroki vsega blaga še ni toliko, da bi se cena oblikovala na isti način kot v manufakturi.

— Letos je dobro obrodilo... ...uvoženo sadje

Pred izložbo...

Predstavnik »Tehnoprometa« je omenil nato mnenje kolektiva o možnostih združitve Kolektiv namreč sodi, da naj bo združitva na ekonomski bazi in sporazumno. Pri tem je navedel podrobne vzroke, zakaj je kolektiv »Tehnoprometa« za združitve s »Potrošnikom« in ne s »Prekmurskim magazinom«, kot je pred časom kazalo. Po izva njih predstavnik »Tehnoprometa« so se zbrani zednili, da lahko samo ekonomsko močnejša podjetja sledijo napredku, predstavnik »Ravenka« iz Beltincev pa je poudaril, da najbolj primanjkuje sredstev za obnovo trgovin na vasi. Omenil je tudi, da ima beltinsko trgovsko podjetje iz leta v leto večji promet. Lanski dohodek pa je bil 320 milijonov dinarjev.

Ko so ob koncu na vprašanje novinarjev razpravljali zbrani o dejstvu, da imajo sedaj nekatere občine le po eno trgovsko podjetje, so glede monopola in pomanjkanja konkurence menili, da za občino Murska Sobota te bojazni ni. To zato, ker je v tej občini več domačih trgovskih podjetij, na široko pa so odprta vrata tudi drugim trgovskim in proizvajalnim podjetjem. Sugestija Okrajne trgovinske zbornice ob nedavni reorganizaciji je bila: nastala naj bi večja podjetja z namenom, da bi ob tej reorganizaciji odpravili občinske meje. Kaže pa, da je v nekaterih občinah prevladala za zdaj težnja po enem trgovskem podjetju, kar na tako podietje občinski forum lažje vpliva. Trenutno stanje v Radgoni, Ljutomeru in Lendavi je v redu, vendar se bodo morale tudi te občine usmeriti po zledu M. Sobote in vabiti trgovska in proizvajalna podjetja od drugod, saj kupna moč prebivalstva narašča. Po drugi strani je treba uresničiti težnjo, da trgovina ne pozna ne občinskih, ne okrajnih in ne republiških meja.

Že sedaj je občino, da industrija (»Borovo«, »Varteks« itd.) prodaja v centre, kar je samo v korist potrošnikom. V korist potrošnikom je nedvomno tudi težnja soboškega podjetja »Merkur«, ki se bo skušalo čimprej zavzeti za prejšnji omenjeni specializacijo, v prihodnosti pa namerava urediti tudi novo trgovino tipa supermarket. Ob zaključku razgovora so nadalje zbrani poudarili tudi važnost obratnih sredstev v trgovini in disciplino na relaciji dobavitelj — kupec. Naglasili so pri tem pomen družbene evidence in kontrole. Menili so, da bi naj bile trgovine dobro založene, žal pa so obratna sredstva skoraj enaka kot pred leti. Glede obratnih

sredstev bo pri novih podjetjih tpa grosist — detaljist prav gotovo boljše, saj bodo taka podjetja dobivala potrebna sredstva prav zato, da bi investirala in uvajala novo prodajno tehniko. Vsekakor torej kaže, da bodo po nekaterih prehodnih težavah stekle stvari v ugodnejšo smer tudi glede obratnih sredstev.

Potrošniki bodo tudi v Pomurju to rade volje pozdravili.

MOŽ S 1000 LAŽNIMI IMENI

45-letni prevzemalec živine iz Maribora čaka na obsodbo. Izvršil je prevaro, ki je skupno ocenjena na 70.000.000 dinarjev škode. Zaprt je v celici št. 53. Obtožnica obsega 150 strani, pričakujejo pa, da bo razprava trajala 20 dni.

Vogrin nekdanj ni imel nič, s prevarami pa si je nagrabil ogromno bogastvo. Leta 1952 je bil nakupovalec, nato pa je začel prevzemati živino zopet za podjetje »Roga« v Mariboru. V podjetju so mu zaupali in veljal je za sposobnega uslužbenca. Kupoval je živino pete kategorije in jo prodajal »Rogu« z označbo prve kategorije.

Doma si je uredil celo farmo. Najboljšo živino je zadržal zase, in najslabšo prodajal »Rogu«. Imel je celo vrsto svojih kupecev. Večkrat mu ni niti bilo treba dati odgovarjajoče število živine, ker so kontrolni organi to spregledali. To je trajalo do 5. marca 1961. Franc Vogrin je od začetka leta 1952 pa do prvih dni maja 1961 prodal 809 krav, 324 svinj in 45 konjev. Izmisli si je več kot tisoč lažnih imen, pod katerimi je prodajal. Vrednost prodanega blaga je znašala 52.000.000 dinarjev. Podjetje »Rog« je pri tej deventini »igri« utrpelo primanjkljaj 169.000 kg mesa in s tem je oškodovano za 51.000.000 dinarjev.

Franc Vogrin je »zaslužil« okoli 15.000.000 dinarjev. V »Rogu« je imel 25.000 dinarjev plače. Doma je najprej zgradil vilo, nato kilometer asfaltirane ceste, potem pa je kupil štiri avtomobile in tri posestva v vrednosti 7 milijonov dinarjev. Naposled je kupil še eno hišo. Vogrinu bodo sodili sredi aprila v Mariboru. Prevvaro je omogočila nezadostna kontrola in neodgovornost v podjetju »Rog« in pri nekaterih kmetijskih združenjih, v službi inspekcije in občinah, kjer je Vogrin 9 let škodljivo deloval s svojimi pomagači, med katerimi sta tudi direktor »Roga« Ludvik Cretnik in komercialni direktor »Roga« Jože Benko.

KRIZARJI — Poljski barvni kinemaskopski film po znanem romanu Henryka Sienkiewicza. Režiser in scenarist je Aleksander Ford, ki je po priznanju kritike vtisnil filmu sprčo svojih velikih izkušenj pečat velike umetnine. Lahko smo zadovoljni, da nam je podjetje »Vesna film« poredovalo film, ki je nastal po Sienkiewiczovem največjem literarnem delu, saj nam pripoveduje vsebinsko bogato in akcijsko razgibano o boju poljskega ljudstva za svobodo, katero so ogrozili nemški krizarji.

Iz literaturo je že znano, da se odigrava zgodba ob koncu 14. in v začetku 15. stoletja, ko je nemški viteški red v svoji svojimi močmi napadel poljsko državo in si hotel podjarmiti del poljskega državnega ozemlja. Kakor vedno v takšnih primerih je bil izgovor za napad pokristjanjenje poganskih Poljakov. Film »Krizarji« je doživel na Poljskem in v svetu izreden uspeh pri občinstvu in kritiki. Doslej ni bilo mogoče niti v največjih ameriških in italijanskih spektaklih videti tako močnih prizorov, kakor je n. pr. bitka pri Gramowadu. Film velja pripisati prav vsem.

Na sporedu bo v kinu »Park« v M. Soboti ob koncu tega tedna.

PRIJATELJ JOE — Ameriški barvni film režiserja Georga Sidneyja, v glavnih vlogah pa nastopajo Frank Sinatra, Kim Novak, Rita Hayworth in Henry Hank. Takšnih glasbeno-revijskih filmov smo sicer že vajeni, vendar je treba opozoriti na nekatere zanimive igralske odtenke, s katerimi je odigral Frank Sinatra svojo vlogo kabaretnega pevca, ki sanja o visoki karieri in jo poskuša doseči z zdaj z otroško lažjo sanjarjo, zdaj spet karieristično brezobzirno na račun čustvene spekulacije. Morda se bodo zdale komu barve filma preveč kričevale, sarm Rita Hayworth odcvetajo, igralski poskusi Kim Novak v vlogi navike pa neboljani, toda te pomanjkljivosti bodo odtelale pri nekaterih popevke Franka Sinatre in pesne točke ter scena strip-teasa, ki pa so jo pretrgale ameriške cenzurne škarje. Škoča je le, da je scenarist podlegel komercialnim težnjam in se ni potrudil, da bi izpovedal tudi kakšno grenko živlensko resnico iz življenja bohemskih prototarcev v zabaviških San Franciscu.

Film bo sredi prihodnjega tedna na sporedu kina »Park« v M. Soboti.

BRATJE KARAMAZOVI — Ameriški barvni kinemaskopski film režiserja in scenarista Richarda Brooksja. O tem filmu je zapisal neki kritik, da gre za »... Brate Karamazove F. M. Dostojevskega, ki jih je požrl častiljivi hollywoodski MGM lev...«. Res je, da je tisoč strani tega romana že samo po sebi težko ekscepirati v dve uri dolg film. Zato je režiser pokazal v filmu le navidezno zvestobo nekaterim najbolj osnovnim zapletom zgodbe, navzlic vsemu pa je naredil nekaj, kar teče in je koliko toliko med seboj svezano. Ne glede na to pa je film sverilen primer poseganja ameriškega filmskega cusa v literaturo.

Kritiki tudi sodijo, da Marla Schell razen svoje standardnega simpatičnega deklirane nasmeha ni zmogla kaj več, azlajtsko simbolična pleša Yula Brynnerja pa naj bi ponazarjala »skrivnostno-ruske duše ter njeno, po povprečnih ameriških ali zahodnoevropskih malomeščanskih pojmih eksoično »demonško« razklanost med dobrim in zlim, kar nam je sicer F. M. Dostojevski v svojem delu mojstrsko posredoval.

Film bo od 6. do 8. aprila na sporedu kina »Park« v Murski Soboti.

MODERATO CANTABILE — Francoski kinemaskopski film režiserja Petra Brooksa, ki je izbral za glavni vlogi dve zvočni imeni francoske kinematografije: Jeanne Moreau in Jeana Paula Belmonda. Morda je prav zato, ker ni imel posebnih ambicij, uspelo ustvariti režiserju pristno majhno umetlino v tipičnem francoskem slogu. Zgodba se dogaja v majhnem francoskem mestecu na obali Gironde, ki leži »bogu za hrbtom«. Kot običajno v takšnih pokrajinskih snezdecih, ljudje sprii vse pozabljajo, kar se dogaja: zločine, skandale in drugo.

Spričo novega zločina — ko neki ljubimec ubije svojo ljubico — se spoznata glavna junaka naše zgodbe. Spoznata se, gospodarica zločina, ki ostane sicer nepojasnjena, najmanj pa govornica v sobli. Njuna pustolovščina je kratka in prehodnega značaja — kot v življenju marsikaj — dokler ne zapade vse tišini in pozabi vsakdanjosti, prav tako kot izven v pozabo na klavirju vsak moderato cantabile...

Film bo 16. in 17. aprila na sporedu kina »Park« v M. Soboti.

ESNAPURSKI TIGER — Zahodnonemški barvni film režiserja Fritza Langa. Film je pravzaprav plod trojne koprodukcije: zahodnonemške, italijanske in francoske. Da bo mera polna, naj pove mo še to, da igra glavno žensku vlogo Debra Paget, znana zvezda ameriškega filma. Film sicer ne dosega izredno barvitega in bogatega filmskega spektakla istega imena, ki smo ga videli med obema vojnama, je pa tudi takšen kot je, privlačen za gledalce.

Zgodba filma je zelo preprosta, za današnje čase celo malce preveč naivna. Ešnapurski maharadža namreč sklone modernizirati svojo deželo in zato povabi k sebi nemškega inženirja. Maharadža pa je zaljubljen v izredno lepo hindujsko plesalko Seetho, v katero se zaljubi tudi inženir. Med nekdanjim prijateljskima zavladava ljubosumno sovraštvo.

Režiserju Langu je uspelo večje vplesti v nezahtevno zgodbo vse eksoične značilnosti kraja in časa, v katerem se film dogaja. Se več: uspelo mu je ustvariti razkošen spektakl, ki pa nas ne prevzame tako kot predvojnina inčica istega filma z nepozabno La Jano v vlogi plesalke Seethe, saj je Debra Paget le njena blede senca.

Ta film z napetim dogajanjem bo na sporedu soboškega kina »Park« od 27. do 29. aprila.

20.000 MILJ POD MORJEM — Ameriški pustolovski film režiserja Richarda Fleisherja. Film so posneli po istolmenskem delu klasika Julesa Vernea. Ne glede na to, da sodi kritika o filmu, da ni

ne boljši, ne slabši od ostalih adaptacij tega popularnega avtorja, je treba priznati, da je tehnično (kamera in triki) od zdaj najboljši. Film si bo zlasti z veseljem ogledala mladina, ki se še ne navdušuje za jazz in twist, saj nam z odlično filmsko tehniko oživlja znano zgodbo o podmornici »Nautilus« in njenih čudnih doživljajih na morskem dnu.

Ce dodamo še to, da nastopajo v glavnih vlogah Kirk Douglas, James Mason (kapitan Nemo) in drugi znani igralci, lahko zapisevmo, da nam bo film še bolj približal dogajanja, ki jih poznamo iz literature. Frepričljivo je tudi konec filma, ko »Nautilus« zleti v zrak, naši glavni junaki pa se navzlic velikim valovom rešijo z upanjem v tehnični napredek človeštva.

Film bo 7. in 8. aprila na sporedu kina v Beltincih.

Jugoslovanski film režiserja Franceta Štiglica »Deveti krogi« je pretresljiva drama iz minule vojne. Na sliki vidimo nosilca glavnih vlog Dušico Zegarac in Borisa Dvornika, film bo pa na sporedu ob koncu tega tedna v beltinskem kinu.

VOZOVNI NA ZAHOD — Ameriški barvni film režiserja Williama Beaudina. Po velikem uspehu svojih filmov o legendarnem junaku Divilgega zahoda Davyju Crockettu je znani producent Walt Disney posnel še obsežen posnel še obsežen film o prvih izseljencih na ameriškem zahodu. V glavnih vlogah srečamo v filmu Fessa Parkerja, Jeffa Yorka, Kathleen Crowley in druge. V filmu poje glavni junak Fess Parker tudi več znanih pesmi, zgodba pa pripoveduje o skupini pogumnih ljudi, ki so krenili sredi minulega stoletja čez ameriški kontinent, da naselijo bogate pokrajine Oregona. Med potjo jih napadejo Indijanci, rešijo pa se tako, da nalezenej dragocene konje proti napadalcem. V Oregon pripeljejo napolede izseljenke Indijance, ker reši glavni junak John smrti sina poglavarja Siouxov.

Torej še ena karavana farmarjev in njihovih družin, ki iščejo zemljo in se selijo na zahod. Da bi bila zgodba bolj napeta, jih napadejo Indijanci, ki padajo s konje kot hruške. To smo sicer videli že tolikokrat, da se vprašujemo, zakaj nam podjetja za razdeljevanje filmov ne priskrbijo kaj novega. Take filme bi bilo treba povedati za odrasle, razen v družbi otrok do deset let, ki še lahko »preživijo« to, kar nudijo takšni filmi.

Film bo 21. in 22. aprila na sporedu kina v Beltincih.

RDECE LISTJE — Sovjetski film v barvah, ki bi ganil gledalce do solz, če ne bi bilo v njem preveč očitnih elementov nezahtevne agitke. Film, ki je sicer uspešna stvaritev sovjetskega filma, je režiral V. Korš-Sablin še v ča-

M. Monroe bomo videli v zelo dobrem ameriškega filma »Nekateri so za vroče, v katerem nastopa poleg nje tudi znani Jack Lemonn. Film je odlična parodija na ameriške gangsterje, bo pa na sporedu kina v Beltincih 14. in 15. aprila.

sih, ko cineastom v Sovjetski zvezi pot ni bila posuta z rožami. V vlogi Stasje nastopa znana sovjetska igralka Ija Arepina, glavne junaka Meteljskega pa igra Eduard Pavluis.

Film se začneja s čudnimi dogodki, ki popolnoma spreminijo Stasjino življenje, skoraj uničijo življenje Meteljskega in poženejo strah v kosti izprizjenemu plemiču Šipšinskemu. Dogodki v filmu se naglo vrstijo drug za drugim in Meteljski, član gibanja odpora, se po zadnji izdaji brž znajde v zaporu, kjer ga odsodijo na smrt. Stasja je vanj verovala in poroko opraviho v celici. Ko se približa ura izvršitve smrtno kazni, preplavi val protestov ulice in ceste mest in vasi... Film se dogaja leta 1936 v Bel Rusiji.

Na sporedu ba 31. marca in 1. aprila v kinu v Vidmu ob Ščavnici.

LADJA, KI JE UMRLA OD SRAMU — Angliški film producenta J. A. Ranka, režiserja pa sta Michael Relph in Basil Dearden, ki je tudi scenarist. Zgodba je zanimiva, napeta in poučna, v njej pa spoznamo borbeni čoln 107 in njegovo posadko: Billa, Georgeja in Birdleja. Billa, kapitana, je nekega dne obiskala žena Helen in pri začnem napadu umrla. Billa je odšel njegov čoln maščevalec in z njim zadaja Nemcem boleče udarce, saj je vendar vojna.

Se zanimivejši je drugi del filma, ko spoznamo motorni čoln 1087 v mirnem času. Spet je na njem ista posadka, ukvarja pa se s sramotnim poslom — tihotapstvom. Najbolj napeti so trenutki, ko poljeja prezanja tihotapce in njihov čoln, čigar motorji ne delajo več s polno silo, kakor da bi se sramovali nečednega posla in zlasti zločinskega Hosičina, nekdanjega prvega častnika čolna 1087...

Film bo 28. in 29. aprila na sporedu kina v Vidmu ob Ščavnici.

NOCI LUKRECIJE BORGIJE — Francosko-italijanski film v kinemaskopu in barvah. Režiser je Sergio Grieco, v glavnih vlogah pa nastopajo danes že pokojna Belinda Lee, Jaques Sernas, Franco Fabrizi in drugi. Film je sicer imenitna paša za oči, sodi pa med filme, ki prikazujejo zgodovino kot histerijo. Tu namreč ni normalnega človeka in ne normalnega človeškega odnosa, vse je tu spletko, laž, sovraštvo ali ljubene, vsečina in mečevanju pa je edina vršina in edini zakon.

Film o Lukreciji Borgiji ni zanimiv niti kot spektakl. Vse je v njem staromodno, konfekcijsko, preračunano na uspeh pri občinstvu z otroško domišljijo in z otroškimi zahtevami, podobno romanom, ki izhajajo za kovača ali dva v črno-belih zvezkih. Tisti, ki imajo kakšno boljše kulturno razvedrilo, naj ostanejo rajši doma. To toliko bolj, ker smo v preteklosti že imeli priložnost videti več slabih filmov o Lukreciji Borgiji (z Martine Carrole, itd.). Sicer pa velja, da čaka sicer dobra tema še vedno dobrega režiserja, ki bi nam lahko ustvaril dober film iz italijanske renesanse.

Film bo ob koncu prihodnjega meseca na sporedu kina v Salovcih.

VIDIMO SE V LAS VEGASU — Ameriški barvni kinemaskopski film režiserja Roya Rowlanda s Cyd Chrissie v glavni vlogi. Zopet eden izmed glasbeno-revijskih filmov, zanimiv pa je v toliko, ker se dogaja v Las Vegasu, ameriškem Monte Carlu. Za manj zahtev ne gledalce je film prijeten izlet po barih razkošnih hotelov, igralnic in music-hallov tega ekskluzivnega mesta, v katerem se zabavajo ameriški denarni mogotci.

Zgodba je kajpak dokaj naivna in preračunana na občinstvo, ki si rado ogleda v zatamnjenih kinematografski dvoranji vse tisto, kar mu je sicer nedosegljivo. Prikupen lastnik ranča pride v Las Vegas in spozna še bolj prikupno balerino. Vse ostalo je glasbena komedija v slogu broadwayskih glasbenih revij z obilico ameriškega humorja, zapletov in ne preveč globokomunnih dialogov. Ob Syd Charisse pleše tudi znani plesalec Dan Daily, za ljubitelje zabavnih melodij pa nastopajo še pevc Lenna Horn, Frankie Lane in vokalni kvartet. Torej film, ki naj bi služil zgolj abavi in razvedrilo.

Film bo ob koncu tega tedna na sporedu kina v Križevcih pri Ljutomeru.

VIDIMO SE V LAS VEGASU — Ameriški barvni kinemaskopski film režiserja Roya Rowlanda s Cyd Chrissie v glavni vlogi. Zopet eden izmed glasbeno-revijskih filmov, zanimiv pa je v toliko, ker se dogaja v Las Vegasu, ameriškem Monte Carlu. Za manj zahtev ne gledalce je film prijeten izlet po barih razkošnih hotelov, igralnic in music-hallov tega ekskluzivnega mesta, v katerem se zabavajo ameriški denarni mogotci.

Zgodba je kajpak dokaj naivna in preračunana na občinstvo, ki si rado ogleda v zatamnjenih kinematografski dvoranji vse tisto, kar mu je sicer nedosegljivo. Prikupen lastnik ranča pride v Las Vegas in spozna še bolj prikupno balerino. Vse ostalo je glasbena komedija v slogu broadwayskih glasbenih revij z obilico ameriškega humorja, zapletov in ne preveč globokomunnih dialogov. Ob Syd Charisse pleše tudi znani plesalec Dan Daily, za ljubitelje zabavnih melodij pa nastopajo še pevc Lenna Horn, Frankie Lane in vokalni kvartet. Torej film, ki naj bi služil zgolj abavi in razvedrilo.

Film bo ob koncu tega tedna na sporedu kina v Križevcih pri Ljutomeru.

Starec je vzel p'po iz brezzobih ust in rekel: »V starih časih je bila mladina še kaj vredna, danes bi se pa le zabavala in ni za nobeno rabo več«. Po vsaki taki rečenici, tipični za starejše ljudje, začnemo navadno razpravljati o starokopitnosti starejših ljudi, o nepoznavanju današnje mladine in še o marsičem.

Ce pa kdo te stare čase aplicira na soboško kulturno življenje, smo pa naenkrat tiho, n't pogovora zastane ali pa se obrne v drugo smer. Skratka, ustvarimo v'idez, da nas je nekdo sunil v odprto rano, ki nas boli.

Včasih je Sobota imela orkester, danes ga nima. Včasih je Sobota imela zbere (govorim v množini!), danes v Soboti ni kvalitete mešanega zbora. In potem se nam zdi čudno, da Sobota ni imela proslave ob obletnici smrti Franceta Prešerna! Ali ni logično, da Sobota ni mogla organ z'rati akademije, ker nima zbora, ker nima orkestra? Mislím, da smo si edini v tem, da brez zbora ni dobre proslave. Misli bi lahko razpeltal dalje, lahko bi se spotalni ob to, da Sobota že lep čas ni imela kulturne predlitve. Ker mi delovanje dramskih skupin ni dovolj poznano, bi se omejil le na glasbeno življenje v Soboti.

Sobota je pred nekaj leti še imela orkester DPD Svobode in mali godalni orkester Glasbene šole. Danes imamo v Soboti nekako fuzijo teh dveh orkestrrov, ki pa ne more naštudirati resnejših stvari iz preprostega razloga, ker je orkester premlad. Toda kje so ljudje, ki so igrali v velikem orkestru in končno kaj dela Svet za kulturo in prosveto, da ne priskrbi Soboti glasbenika, ki bi bil zmoežen tak orkester voditi? Se pred štirí mi leti, ko je orkester igral skupaj z Zdenko Novskovo

šoli neprimerno, toda le do določene mere in to naj bo zares narodna glasba in ne komercialna, kot jo dajejo Avseniki in podobni ansambli.

Problem zase pa predstavlja zborovska glasba v Soboti. Pred leti je imela Sobota dva kvaliteta zbora. To sta bila gimnazijski zbor in zbor DPD Svobode. Najprej se je razšel zbor DPD Svobode, nato pa še gimnazjski zbor. Tu so vzroki drugačni kot pri orkestru. Mislím, da tu dirigent ni ničesar kriv. Ce je lahko vrsto let vodil gimnazijski zbor, ki je bil nekaj časa med najboljšimi tivrstniki zbori, zakaj potem naenkrat ne bi bil več sposoben voditi zbora DPD? Lahko nam je le žal, da imamo tako dobrega dirigenta in mu ne moremo dati v delo vsaj povprečnega zbora.

Tu postavljám vprašanje gimnaziji: ali ni trenutno na gimnaziji vsaj štirideset ljudi, ki bi imeli posluh? Trenutno se v Sloveniji težko najde gimnazija brez svojega zbora in tako je soboška izreden primer. Ce bi se na gimnaziji našlo toliko ljudi, postavljám drugo vprašanje: ali ljudje s posluhom n'imajo dvakrat na teden časa po dve šolski uri za vaje? Nekdaj so si ljudje v zadnjih razredih gimnazije šteli za čast, če so lahko peli v zboru. Večina teh ljudi je delala tudi na drugih področjih, recimo pri športu, v dramskih sekcijah itd., a so vseeno imeli še zadosti časa za zbor. To pr'pomínám zato, da se soboški gimnazijci ne izgovarjali z drugim izvenšolskim delom. Mladinskemu aktivu na gimnaziji predlagám, da nekoliko razmisli o tej stvari in če jo bo vsaj malo preštudiral, bo uvidel, v kakšni kulturni krizi se nahaja. Mislim, da bi mladinski aktiv moral najino imeti referenta za kulturo in prosveto, saj iz »kulturnega življenja« so-

MNENJA - POLEMIKA

Chopinov koncert za klavir in orkester, smo lahko videli, da je to težko nalogo dokaj dobro obvladal. Sicer je res, da je bil okrepljen s tujiimi glasbeniki, toda večina je bila vseeno soboška. Takrat je bil orkester na višku. Od takrat pa je kvaliteta orkestra vseskozi padala, dokler ni pred letom dni prišlo do popolnega razpada. Pravzaprav se je razpad začel že z odhodom prof. Gruma.

Smatram torej, da je Soboti potreben le dober vodja in orkester bi se lahko spet formiral. Današnji orkester Glasbene šole vsekakor ne more več zadoščati vsem potrebam, ker je, kakor sem že prej omenil, premlad in malo v preveliki meri ogreva in vadi stvari, ki j'h igra že vse od »zlatih časov« soboške glasbene šole.

Ko sem že omenil Glasbeno šolo je u-mestno, da se ustavim še pri tem problemu; zdí se mi, da je šola zašla v slepo ulico, da je zgrešila svoj cilj. Pred leti je bila Glasbena šola tista, ki je proti koncu šolskega leta bila v stanju dati koncert, kjer bi se med izvajanimi deli lahko pojavila imena Chopina, Beethovna, skratka dela, ki se izvajajo po vsem svetu. Tega šola sicer ni izkoristila, vendar je to druga stvar, omenil bi le to, da danes to ni mogoče, pač pa vzgaja v svojih prostorih morje harmonikarjev, ki se ogrevajo vsi, od prvega do zadnjega za Avsenka. Tu bi postavil vprašanje, kaj je važnejše, ali da izide čez nekaj let iz šole množica »Avsenkov«, ali pa, da imajo gojenci osnovni pojem o glasbi, da znajo razlikovati lepo glasbo od slabe. Sicer so uvedli v zadnjem času interne produkcije, ki ugodno vplivajo na gojence, da se učijo nastopati. Že pred leti bi lahko Glasbena šola šla na to, da bi poleg redne letne produkcije dali še pravi koncert, kjer bi nastopali najboljši gojenci skupaj s profesorji. To do sedaj še ni bilo izvedeno in bojim se, da je pri današnjih pogoih popolnoma neizvedljivo. Tako se pa glasbena šola izživlja z neprestanimi nastopi po okolških vaseh, ki se kaj hitro prelevijo v koncert slovske alpske melodike. Ne mislim s tem, da je poučevanje narodne glasbe na

boške gimnazije sklepam, da takega referenta ni.

Kot sem že prej omenil, smo imeli v Soboti tudi zbor DPD Svobode, ki pa je propadel še prej kot gimnazijski. Dostikrat se je namreč zgodilo, da so prišli na vaje po dva ali trije pevci. Ker pa zbor s tremi pevci ne more obstajati, se je seveda razšel. Zamá me, kje je število soboško prebivalstvo, ki ima od dveh naprej večmoma prosto? Je res tako zaposleno s honorarnim delom, da ne more dvakrat na teden brezplačno priti na vaje zbora? Je res Soboto zajela epidemija honorarnarjanje, da nihče več noče zastopnič delati?

Ostala Slovenija smatra Prekmurje za kulturno najbolj zaostali predel in zdí se mi, da upravičeno. Kje so ljudje, ki delajo za kulturo, ki so poklicno zadolženi za razvoj kulture pri nas? Ali se res njihovo delovanje začneja in končuje samo na brezkončnih sestankih, k'ier se izžvrljajo z vzvišenimi besedami o kulturi?

Mogoče se bo v kratkem v Pomurskem vestniku pojavil oglas: »Zbor DPD Svoboda se bo spet formiral. Interesenti naj se zglasijo v prostorih društva. Plača po tarifnem pravilniku DPD Svobode.«

To bo potem višek delovanja društva. Dokler pa takega oglasa ni, si pa lahko čisto upravičeno zapojemo: »Zlati časi, kam hitite...«

Jože Horvat

Sod'mo, da bo objavljeni članek vzbudil veliko razprav. To naj bi bil tudi namen, nikakor pa ne želimo, da bi jemali trditve osebno, kar bi spravljalo našo javno polemiko v nezaželeno skrajnost. Pričakujemo vsestransko sodelovanje in objektivnost v stališčih.

Prihodnji teden bomo objavili prispevek PET MINUT PRED DVANAJSTO, ki ga je napisal JOŽE TERNAR.

Nenapovedani sestanek

VI: Sem reden bralec vašega lista. Ob vsem koristen in u-mestnem, kar preberem v listu pa mi ne gre v glavo, da moram list vsakikrat »prezretati«, preden ga začnem brati. Če nimam noža pri roki, je to malce neljuba zadeva. Drugo, kar me moti, je vremenska napoved: zakaj ni vedno na istem mestu? (V. J. Stročja vas)

UREDNIŠTVO: Niste edini, ki želi, da bi bil časopis »razrezan«. Toda drgače ne gre. Rezanje časopisa bi znatno podaljšalo že tako dolg čas tiskanja. Te neveselosti seveda nimajo tisti časopisi, ki jih tiskajo na rotaciji. Glede vremenske napovedi pa naj povem, da obstaja pravilo: vremenska napoved mora biti obvezno na prvi strani časopisa. Toda včasih dobimo vremensko napoved z majhno zamudno, ko se prva stran že tiska. Sicer pa: letes je bila vremenska

napoved objavljena, razen v eni številki, stalno na prvi strani.

VI: Pogovor je stekel o slabih cestah. Cestarijo so se jezili. Potem je eden izmed cestarjev razložil svoj problem: naredil je prijavo zaradi slabega mostu, ki da je v zelo kritičnem stanju in ne prenese nekoľko večje toneže. Dobil je na svojo prijavo takle odgovor: »V kolikor boš pustil čez most vozila čez predvideno tonežo, si za to odgovoren!« Ali naj se vsede pred most in »stehta« vozila? (J. N. Bogojina)

UREDNIŠTVO: O naših cestah je bilo prelitega že nič koliko črnila. V glavnem gre za objektivne težave. Promet se je vsestransko povečal, sredstev za urejanje cest pa ni dovolj. Za odgovornost glede mostu in toneže pa bi bilo najbolje, če bi se obrnila na cestno upravo, ki bo vedela povedati, kako je bilo to zamisljeno.

UREDNIŠTVO: Kot vidite, smo v današnji rubrici »Bralci« bralecem v presojo spet objavili članek, ki gre na rovaš avtobusnim sprevodnikom.

Pisem na to temo dobivamo na uredništvo toliko, da jih ni moč vseh objaviti. Zato smo se odločili, da nekatere ugotovitve posredujemo na merodajnem mestu, vendar moramo reči, da pri pisanju takih sestavkov ni potrebna tolikšna zaskrbljenost kat jo je izrazil tovariš P. K. (točnega imena kraja ne objavljamo iz obzirnosti, ker je kam napisal, naj tega ne storimo, »ker bi lahko naštradal«). Enako velja tudi za tov. A. R. iz M. Sobote, ki nam je opisal dogodek z avtobusne proge Lendava - Lipa - Murska Sobota.

VI: »Saj ne morejo nič imeti,« pripovedujejo po sosednjih vaseh. »Ko neko delo začnejo, se takoj za tem... (spre) o«. Nesoglasja izvirajo že od takrat, ko so začeli graditi zadružni dom. Tudi dokončnega obročna stroškov elektrifikacije še ni, čeprav je poteklo že deset let. (M., Vaneča)

UREDNIŠTVO: Preskopi ste bili v svojem dopisu, da bi vam lahko kaj predlagali. Sicer pa, v desetih letih je bilo že nešteto zborov volivcev in množičnih setankov Socialistične zveze!

(Nadaljevanje na 6. strani)

Alžir napragu neodvisnosti

Sedem let in pol se je Francija borila za svoje privilegije kolonialne dežele v Alžiru proti narodnoosvobodilnemu gibanju in njegovi armadi, ki sta postavili za svoj končni smoter neodvisnost in svobodo. V resnici pa sega osvobodilni boj v leto 1830, ko so prve francoske čete deželo zasedle. Potemtakem je poteklo 132 let odpora proti tujemu zavojevalcu.

Svet še pomni Abd el Krimove boje, ki so se pred več kot enim stoletjem borili proti francoski invaziji in so položili orožje šele po izdaji Okupatorske oblasti so vsak poznejši poizkus odpora zatrlje z ognjem in mečem. Nato se je pričelo obdobje kolonizacije.

POKOL PRI SATIFU

Pršlo je leto 1945, ki so ga narodi slavili kot simbol neodvisnosti. V boju proti nacističnim silam so sodelovali tudi Alžirci pod poveljstvom francoskega generala de Gaulle, voditelja svobodoljubne Francije. Ta je Alžircem tudi obljubil avtonomijo. Toda ko so se ob manifestacijah zmage nad fašizmom pojavile tudi zahteve po alžirski neodvisnosti, je vojska streljala na demonstrante. Do največjega pokola je prišlo pri Satifu. Koloni — francoski doseljenci so s pomočjo tujskih legionarjev besno napadali domačine. Stevilo žrtev je preseglo več deset tisoč.

Obdobje 1945—1954 obsega le več ali manj osamljene teroristične akcije. Boj se je razplamtel bolj na političnem področju. Alžirski predstavniki so zahtevali administrativne reforme, revizijo zakonov in podobno. Razumljivo je, da so francoske kolonialne oblasti vse te zahteve odločno zavrnile.

Leto 1954 je prineslo usodno spremembo. Prvega septembra se je pričela oborožena vstaja. Partizanske skupine so pričele ob istem času napadati francoske enote. Vodili so jih izkušeni borci, ki so povečini sodelovali v protifašističnem boju na strani francoske vojske. Partizanske enote so se kmalu povezale med seboj v posebne napadalne oddelke. Najmočnejše akcije so zabeležili na območju gorskega masiva Aures in okrog Constantine.

V Fronto nacionalne osvoboditve, ki je predstavljala politično organizacijo upora, so se vključile vse resnično nacionalne sile, ki so strelele za neodvisnostjo.

Devetega novembra istega leta so Francozi aretirali voditelje alžirskih političnih strank. Nasilje se je s tem pričelo.

OSVOBODILNO GIBANJE PO VSEJ DEŽELI

V letih 1955-56 se partizansko gibanje z območja Constantine in Aures razširilo na vse ostale predele. L. 1956 šteje enote narodnoosvobodilne armade že kakih 40.000 mož. Francoske kolonialne enote so ob pričetku upora štejele 80.000 mož, toda vse večji uspehi osvobodilne vojske vzbujajo v njihovo samozavest. Ta zahteva »pacifikacijo«, t. j. da z grobo vojaško silo uničijo upor. V Alžir prihaja vedno več najmoderneje oboroženih enot. L. 1956 znaša moč francoske armade že 400.000 ljudi. Dve leti pozneje so našli skupno 750 tisoč vojakov, žandarjev, policajev in drugih uniformiranih mož.

Dne 20. avgusta l. 1956 so se v Sumanu sestali predstavniki Fronte nacionalne osvoboditve ter delegati osvobodilne armade. Ob tej priložnosti so ustanovili 34-članski Narodni svet alžirske revolucije, nekakšno »časno skupščino«, in Koordinacijski odbor, ki je pozneje prerasel včasno vlado.

Nato so si sledili dogodki... 22. oktobra 1956 so padli v francoske roke Ben Bela, eden vodilnih revolucionarjev, s tovariši, ki so v letalu potovali iz Tunisa v Maroko. Francoska obveščevalna služba je izvedela za njihov polet. Francoski lovci so prisilili letalo, da je zaslano pristalo v Alžiru. Na drugo obletnico osvobodilnega boja so po vsem Alžiru organizirali splošno stavko.

OD »FRANCOSKEGA« DO MEDNARODNEGA VPRAŠANJA

Alžirski problem postane mednarodni problem, ne samo »strogo notranja francoska zadeva«, kakor so skušali alžirska vojaška uradna pojasniti v tujini. Azijsko-afriška skupina držav je zahtevala razpravo pred Generalno skupščino. Alžirski delavci stavkajo, oblasti pa izvajajo množične aretacije. Preko OZN svet prvič izve o mučenjih pripadnikov alžirskega osvobodilnega gibanja. Pojavi se tudi knjiga Henrija Alegga, ki je sam doživljal golgote zapora in mučenj v kasarnah padalskih enot.

PRIHOD DE GAULLA

13. maja l. 1958 so alžirski koloni s pomočjo vojske izvedli državni prevrat. Na oblast je prišel general de Gaulle, ki naj bi po željah upornikov dokončal boj proti alžirskemu osvobodilnemu gibanju. Potem ko je osvobodilno gibanje zavrnilo njegov ultimatum, je skušal z okrepitvami zadušiti osvobodilno gibanje. Toda borbeni oddelki alžirskih rodoljubov okrepe boj in ga celo razširijo v samo Francijo. Dne 29. septembra se Odbor za koordinacijo preimenuje včasno vlado, ki jo je

v najkrajšem času priznalo 17 držav.

Drugi por kolonov in desničarskih skrajnjcev v Alžiru januarja l. 1960 se konča brez uspeha. Dvaundvajsetega avgusta postavijo osvobodilno gibanje zahtevano po referendumu v Alžiru, potem ko je malo prej odklonilo de Gaullov poziv na pogajanja v Melun zaradi ultimativnih zahtev. Decembra pride v vseh večjih alžirskih mestih do demonstracij, ki so pokazale, da so domačini trdno povezani s svojo osvobodilno fronto in njeno vojsko.

Predsednik de Gaulle je sicer že 16. septembra omenil pravico Alžircem do samoodločbe, vendar v sila zaviti in nejasni obliki. Spriču junaškega odpora osvobodilne armade, pa tudi vse močnejših zahtev v OZN mu tudi ni preostalo nič drugega. Medtem ko pariški vladni krogi iščejo tajne stike s predstavnikičasne alžirske vlade, je prišlo v Alžiru 22. aprila l. 1961 do drugega fašističnega upora, ki naj bi prisilil vlado, da se zavzame za »francoski Alžir«. V resnici pa je predsednik de Gaulle naprej vztrajal pri alžirski pravici do samoodločbe.

Slede pogajanja v Lugrinu in Evianu. Kot reakcija nezadovoljnih kolonistov in dela višjih častnikov, zraste v tem času podtalna organizacija OAS, ki prične s svojimi zloglasnimi atentati s plastičnimi bombami. Medtem prevzame vodstvočasne alžirske vlade namesto premiera Abasa premier Ben Heda. Sedemnajstega oktobra pride do mogočnih manifestacij Alžircem v metropoli proti gredemu ravnanju policije z njimi. Policija zatire demonstracije v krvi. Novembra se prične osemnajstdnevna junaška gladovna stavka alžirskih zapornikov, ki se je je udeležilo tudi pet ujetih alžirskih ministrov z Ben Belo na čelu.

PODPORA FRANCOSKIH ANTIFAŠISTOV

V pričetku tega leta so se posebno močno okrepile protifašistične sile v Franciji kot odgovor na nasilje OAS. Francoska vlada okrepi tajne stike z alžirsko vlado preko Svice, dokler ne pride do javnega zgodovinskega setanka v Evianu, ki je prejšnjo nedeljo končal svoje zasedanje z uspehom — s podpisom sporazuma. Takoj naslednjega dne natančno ob 12.00 so ustavili sovražnosti na vseh alžirskih bojiščih.

Nenapovedani sestanek

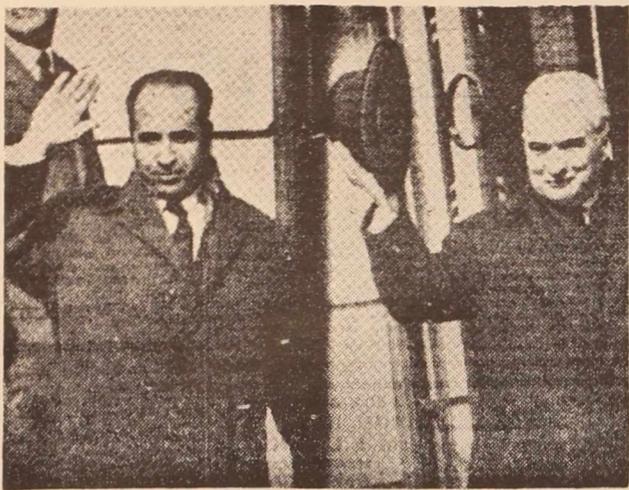
(Nadaljevanje s 5. strani)

VI:

V rogaševskem kotu imamo zelo dobre prometne zveze, moti nas pa to, da imamo v vasi premalo poštnih nabiralnikov. Nabiralnik je namreč tam, kjer je le nekoliko hiš in sicer 12, ostalih 73 hiš pa nima od tega nabiralnika prave koristi. (G. F., Ropoča)

UREDNIŠTVO:

Odgovor ste dali v Vašem pismu namreč že sami, ko pravite, da so vam na pošti že obljubili, da bodo zadevo uredili. Poskušajte še enkrat.

ZGODOVINSKI DOGODEK - Vodja francoske delegacije Joxe (desno) in vodja alžirske delegacije Belkasem zapuščata Parc Hotel v Evianu, potem ko sta podpisala sporazum. Pot do alžirske neodvisnosti in svobode je s tem odprta...

Čestitki predsednika Tita

Predsednik FLRJ Josip Broz Tito je poslal prejšnji ponedeljek ob podpisu evianskega sporazuma predsedniku de Gaulle in predsednikučasne alžirske vlade Ben Hedi pozdravni brzojavki, v katerih izraža v imenu jugoslovanskih narodov svoje zadovoljstvo.

V brzojavki predsedniku de Gaulle med drugim pravi:

»Vest o Vašem daljnovidnem in državniškem koraku je zlasti vzbudila zadovoljstvo pri jugoslovanskem ljudstvu, ki spriču svoje težavne preteklosti zna ceniti takšne zgodovinske sklepe. Prepričan sem, da bodo to z vsem srcem pozdravili tudi miroljubni ljudje na svetu.«

V brzojavki premieru Ben Hedi pravi med drugim:

»Prepričan sem, da bo ta sporazum pripeljal ne samo do konstruktivnega prijateljskega sodelovanja med alžirskim in francoskim ljudstvom, ampak bo tudi močan činitelj miru in mirnega razvoja v smeri uresničevanja teženj afriških narodov kot velik prispevek k miru in miroljubnemu urejanju spornih problemov na svetu sploh.«

17 mirovni ponudb

V sedmih letih in pol je Alžirska fronta nacionalne osvoboditve (AFL) 17-krat ponudila uradnemu Parizu mirovna pogajanja na podlagi pametnih in zdravih načel pravice vsakega naroda do samoodločbe. Naj omenimo samo nekaj teh zgodovinskih dejstev!

□ 31. okt. 1945 je pojasnila v razglasu »ljudstvu Alžira v boju za nacionalno stvar« svoj program in »časno podlaglo za razgovore«

□ Junija l. 1946 je Ferhat Abas na poti po Evropi večkrat ponudil mirovna pogajanja.

□ Junija in julija l. 1957 so v Kairu in Tunisu znova po-

jasnili alžirska stališča po pogajanju.

□ L. 1958 je alžirska vlada trikrat ponudila pogajanja.

□ 20. junija 1960 je alžirska vladna delegacija prišla na sestanek v Parizu.

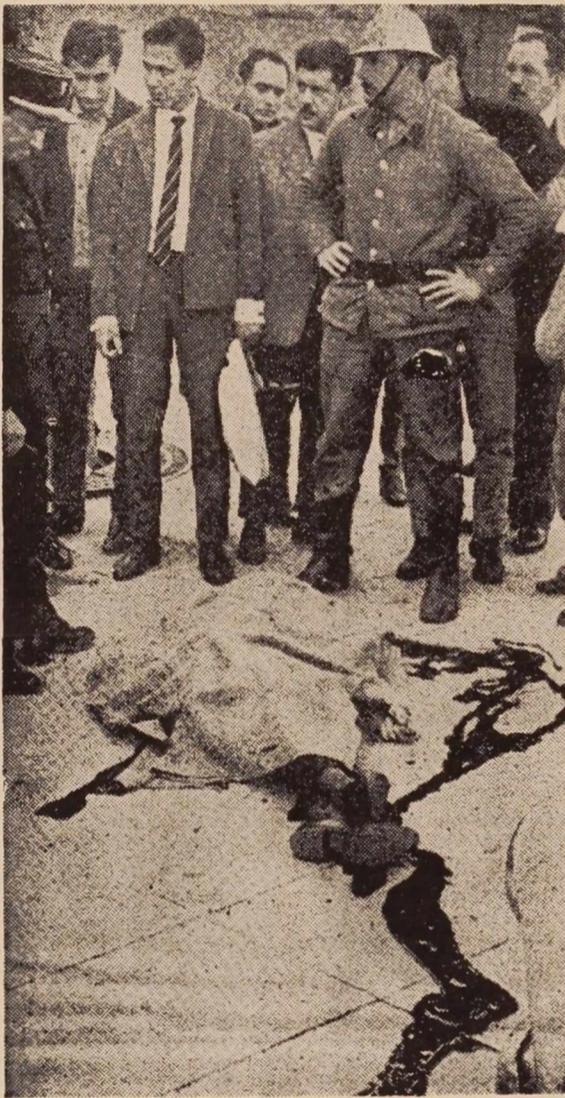
□ Avgusta l. 1961 je Nacionalni svet alžirske revolucije znova odprl vrata za pogajanja po neuspešnih prvih sestankih v Evianu.

Jusuf Ben Heda

je predsednikčasne alžirske vlade. Po poklicu je lekarnar. Ze kot dvajsetletni mladenič se je pridružil nacionalističnemu gibanju Mesali Hadža. V letih pred alžirsko revolucijo je mlad študent igral pomembno vlogo v notranjih bojih med posameznimi alžirskimi organizacijami glede vprašanj: reforma ali revolucija.

Francoske oblasti so ga zaprle, nato pa spet izpustile.

Zatem je pripravil program uporniškega gibanja za kongres Narodnoosvobodilne fronte avgusta l. 1956 v Sumanu. Svojnogeni krst je doživel l. 1956-57 v bojih proti tedanjemu francoskemu polkovniku in vodji padalskega Massuju. Od vsega pričetka upora je Ben Heda sodil med tiste, ki so se zavzemali za odločen boj proti kolonialističnemu režimu in za osvoboditev alžirskega naroda.

KRVAVA PRIČA NASILJA. Tako je podtalna francoska armada OAS zahrbtno »obračunavala« z domačini v alžirskih mestih. Francoski stražarji so navadno molče opazovali take prizore...

RADIJSKI PROGRAM

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra — Matjaž Kmecl: Odločilni dan v mači zgodovini; 8.50 Skladbe o Mikiju in druga svoja dela za o troje izvaja pianist Pavel Šivic; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.48 Partizanski samospevi Janeza Kuharja — Odličitev — Slovo partizana — Večer — Nekdo bodo legli; 10.00 Se pomnite, tovariši... Janez Golob: Teja ne bom storil; 10.30 Pisan glasbeni dopoldan; 11.30 Nedeljska reportaža; 11.50 Nekaj melodij za dober tek; 13.30 Za našo vas; 14.00 Vesele slovenske narodne v izvedbi naših zborov; 15.15 Zvečne kaskade; 16.00 Humoreska tega tedna — Zarko Petan: Leteči upokojence; 16.20 V prijetnem razpoloženju ob radijskem sprejemniku; 17.05 Koncert v ritmu (Zbor in orkester Ray Conniff); 17.15 Radijska igra — Johannes Hendrich: Lella in namenil gospe Pozzi; 18.09 Emanuel Chabrier: Pastoralna suita; 18.30 Sportna nedelja; 19.05 Razni orkestri — razni stilji (Billy Vaughn, Hugo Winterhalter in Michael Lanner); 20.00 Izerite melodijo tedna; 20.45 Iz albuma orkestra Raphaela; 21.00 Umetnost Fritza Kreislerja; 21.45 »V solju zvezd« (Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri); 22.15 Orkestri in solisti RTV Ljubljana; 23.05 Želimo vam obilo zabave.

PONEDELJEK

8.05 Naši solisti v popularnih operah; 8.35 Glasbeno srečanje; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.25 Naš zabavni kaledoskop; 10.15 Od tod in onod; 11.00 Cetrt ure z Zado-

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

Od 1. do 7. aprila

voljnimi Kranjci; 11.15 Naš podlistek — Pierre Bouille: Mesečevci — I.; 11.35 Pevske ter instrumentalne miniature; 12.05 Trio Slavka Avsenika; 12.15 Kmetijski nasveti; 13.30 Do dvoh pa v zabavnem tonu; 14.00 Orkestralne rapsojide; 15.20 Violina in viola; 15.40 Literarni sprehod — Henri Thomas: Predgorje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Ko na zemljo pada mrak...; 18.45 Radijska univerza — Pavle Janžič: Skrb za slepe; 19.05 Naši mladi reproduktivci; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Glasbena skrinjca; 10.15 Izerite melodijo tedna; 11.00 Kvartet Jožeta Privška; 11.30 Iz slovenskega opernega repertoarja; 12.05 Slovenske narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Z narodnimi pesmimi od Triglava do Ohrida; 13.50 Nekaj melodij za godala; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Ciril Kosmač; 14.35 Sopek samospevov Hrabroslava Volariča z doma-

čimi medigrami; 15.20 Lahka glasba z orkestrom Gabriele; 15.30 V terek nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Izbor iz Cajkovskega — 4. oddaja; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe — Iz mladih dni slavni skladateljev (J. S. Bach, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven, Chopin; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Zabavni orkestri naših radijskih postaj; 20.00 Pol ure z zboroma Slovenske filharmonije in RTV Ljubljana; 20.30 Radijska igra — Wolfgang Weyranek: Indijska balada; 21.45 Gaetano Cappelloni: Romantični trio za klarinet, violončelo in klavir; 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja (23) Francoska moderna: Jolivet, Messiaen, Ibert, Françaix; 23.05 Mladim peslcam; 23.45 Melodije za lahko noč.

TOREK

8.05 Gorenjski vokalni oktet; 8.25 Naš zabavni kaledoskop; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Ekspresno pismo; 9.25 Medigra iz orkestrskega studia — L. M. Skerjanc: Fantazija za klavir in orkester, Bruno Bjelinski: Mediteranska simfonietta; 10.15 Izerite melodijo tedna; 11.00 Kvartet Jožeta Privška; 11.30 Iz slovenskega opernega repertoarja; 12.05 Slovenske narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Z narodnimi pesmimi od Triglava do Ohrida; 13.50 Nekaj melodij za godala; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Ciril Kosmač; 14.35 Sopek samospevov Hrabroslava Volariča z doma-

SREDA

8.05 Naš zabavni kaledoskop; 8.55 Pisan sveti pravljice in zgodba a) Gustav Strniša: Nekaj za vas, b) Glasbena oddaja za cilicane — Na otroškem igrišču; 9.25 Pesem, ples in sonata Antonia Dvoraka — Dumka in Furlant (Magda Rusy — klavir) — Sonata v F-duru za violino in klavir op. 57 (Josef Suk — violina, Jan Panenka — klavir); 10.15 Od tod in onod; 11.00 Alojz Srebotnjak: Glasba za godala; 11.15 Človek in zdravje; 11.25 Želimo vam dober tek; 12.05 Ob zvokih Veselih planšarjev; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Dvospetji iz Verdijevej oper; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — Ek-

sprešno pismo; 14.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe; 15.20 Jean Sibelius: Prva simfonija; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Siferjem na poti; 17.50 Dve skladbi z orkestrom Raphaela; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Dve zasedbi — navadna in nenavadna; 18.40 Benjamin Britten: Interludij za harfo (Solist Jože Pikelj); 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna; 20.00 Naš variete; 21.00 Gian Carlo Menotti: Amelija gre na ples — Komična opera v enem dejanju; 22.15 Po svetu jaza — »Nepoznani jazzmani«; 22.45 Glasbena medigra; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Petar Konjović: Prvi godalni kvartet v d-molu; 23.45 Melodije za lahko noč.

ČETREK

8.05 Plesni ritmi s koncertnega in opernega odra; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — (ponovitev) Ciril Kosmač; 9.25 Ciganški napevi z orkestrom Toki Horvath; 9.40 Pet minut za novo pesmico; 11.00 Pogovor flavte in fagota; 11.30 Arje iz malo znanih oper; 12.05 Kvintet bratov Avsenik; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Narodne pesmi Jugoslovanskih narodov; 13.50 Opretni napevi v ritmu; 14.05 Blaž Arnič: Sedma simfonija »Simfonija dela«; 15.20 Izlet na Havaje; 15.30 Tunistična oddaja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željnih poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Od harmonike do orkestra — vse v ritmu; 18.45 Kulturna kronika;

19.05 Amsterdamski Concertgebouw

orkester pod taktirko Eduarda van Beinuma; 20.00 Cetrtikov večer domačih napevov; 20.45 Zabavni orkester Franck Pourceil; 21.00 Literarni večer — Corneille: Le Cid; 21.40 Edith Farnadi igra Bartoka in Liszta; 22.15 Naš skupni studio; 23.05 Scene iz Kogojevih »Crnih mask«; 23.30 Ansambel Tommy Gumina; 23.45 Melodije za lahko noč.

PETEK

8.05 Naš zabavni kaledoskop; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15 Od tod in onod; 11.00 Tri arje iz Meyerbeerovih oper; 11.15 Naš podlistek — Pierre Boule: Mesečevci — II; 12.05 Poje Slovenski oktet; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 V narodnem tonu; 13.45 Zabavni orkester Frank Chacksfield; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Povest o zeleni livadi; 14.35 Giacomo Puccini: Odločni iz opere »La boheme«; 15.20 Chopinovi valčki in nokturni; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Trije skladatelji — trije koncerti; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Domači napevi; 18.45 Iz naših kolektivov; 19.05 Od pristanišča do pristanišča z orkestrom Les Baxter; 20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Skladatelj Anton Lavrin; Iz njegove klavirske in zborovske glasbe; 20.55 Majhen koncert Hollywoodskega simfoničnega orkest-

ra; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Ob zvokih zabavne glasbe; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Simfonična glasba z obeh strani Atlantika.

SOBOTA

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.40 Petnajst vedrih minut; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — (ponovitev) Povest o zeleni livadi; 9.25 Melodije, ki jih radi poslušate; 9.45 Igra vam trio Bardorfer; 10.15 Od tod in onod; 11.00 Pet pevcev — pet popevk; 11.30 Risto Savin: Trio v g-molu za violino, violončelo in klavir; 12.05 Trio Augusta Stanka; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Za vsakogar nekaj; 14.00 Glasboželec Rossini — Ottorino Respighi: Fantastična prodajalna, baletna suita; 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Domači zabavni ansambli (Ansambel Sepe, Ljubljanski jazz ansambel in Kvintet Kampič); 15.40 Moški zbor »Zarja« iz Trbovlje p. v. Jožeta Skrinjarja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino...; 17.50 Vedri intermezzo; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Dva velika prizora iz Gounodovega »Fausta«; 18.45 Naši popotniki na tujem; 19.05 Zdaj pa kar po domače; 20.00 »Na lepi modri Donavi« (valčki Johana Straussa); 20.20 Jacques Perret — Jean Frest. Korporala se drži smola — F. e. 20.55 Za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu.

POZORNOST GASILSKIM DRUŠTVOM

V nedeljo je bila letna skupščina Občinske gasilske zveze tudi v Murski Soboti. V poročilu in obširni razpravi so ugotavljali, da so se gasilska društva, razen nekaterih redkih izjem, v lanskem letu zopet tehnično znatno okrepila. To potrjuje tudi dejstvo, da je lani kar osem društev v murskosoboški občini kupilo nove motorne brigalne, gasilsko društvo Korovci je kupilo gasilski avtomobil, razen tega pa je občinska gasilska zveza kupila še eno avtomobilsko, ki jo bo dodelila najboljšemu gasilskemu društvu. Društva so doslej kupila tudi precej uniform in ostale gasilske opreme ter dograjevala domove.

V poročilu so omenili, da so društva lani sodelovala pri gašenju 24 požarov ter obvarovala precej premoženja. Posebno so pohvalili preventivno delo, saj so ugotavljali, da je število požarov v nekaj letih upadlo skoraj za polovico. To je vsekakor lep napredek. Slabo pa je s preventivnim delom gasilcev v gospodarskih organizacijah. Tam se še ta gasilska dejavnost ni dovoljni meri uveljavila.

Nadalje so ugotavljali, da gasilska društva kljub vsestranskemu napredku še niso tehnično dovolj usposobljena. Zlasti slabo je glede prevoza, kakor tudi obveščevalnih sredstev. Predlagali so, naj društva ne bi združevali, pač pa naj bi ukiniteli tista društva, ki

so slaba in praktično odmirajo.

Tudi na letošnji letni skupščini so ugotavljali, da v manjših krajih nimajo težav zaradi

pomanjkanja članstva, slabše pa je v tem pogledu v večjih krajih, kakor v M. Soboti, Prosenjakovcih, pri Gradu in drugje.

Krajevna skupnost v Bakovcih napreduje

Krajevna skupnost v Bakovcih si že dalj časa prizadeva, da bi se s svojim delom vsaj do neke mere približala krajevnim skupnostim v ostalih krajih.

V enem izmed prostorov starega gasilskega doma v Bakovcih, ki je bil namenjen za pisarno, so lani odprli brivsko-frizerski servis. Ker za servis niso imeli sredstev, so si jih izposodili. V tem salonu dela sedaj samo ena frizerka in kot smo zvedeli, so cene uslug, zlasti za ženska dela, do 250 dinarjev nižje kot v Murski Soboti. V kratkem pa namerava krajevna skupnost odpreti še šiviljski servis, v katerem bosta zaposleni dve šivilji.

Prav tako nameravajo še letos, v prostoru pri šoli, ki je do sedaj služil za skladišče nje drv, urediti protitrahumsko ambulanto. Ta sicer že deluje, vendar pa zaradi pomanjkanja prostorov morajo opravljati preglede kar na šolskih

hodnikih. Že letos pa nameravajo pričeti z gradnjo stanovanjskega bloka. Nekaj sredstev so obljubil kmetijska zadruga, Občinski ljudski odbor in trgovsko podjetje »Merkur« v Murski Soboti. Kot smo zvedeli, bodo zgornje prostore uredili za stanovanja učiteljem in nekaterim uslužbenecem kmetijske zadruge. V priložju bodo uredili večjo dvorano ter pisarno, ki bo v glavnem služila za razne seje, dalje nameravajo urediti tudi ambulanto s čakalnico, ki bo pa hkrati služila tudi za posvetovalnico. Prav tako bo v priložju stavbe lokal trgovskega podjetja »Merkur«.

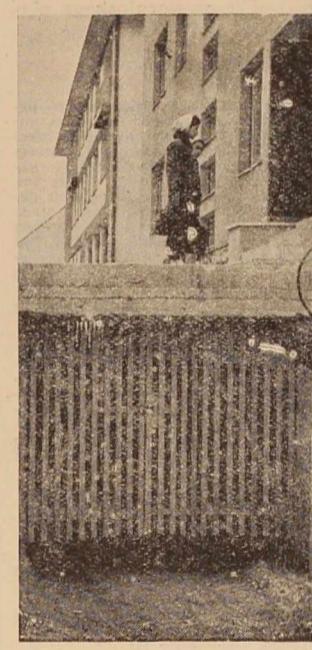
Novi stanovanjski blok bo v bližini gostilne Rajh. Za letošnje leto nameravajo pripraviti načrte ter postaviti temelje. Krajevna skupnost ima že sedaj pripravljenih 60 tisoč kosov z dne opeke, gromoz in pesek pa bodo vaščani navzili sami s prostovoljnimi delom.

V ČETRTEK ODHOD BRIGADE

Prihodnji četrtek bo odpoštovala na zvezno delovno akcijo prva letošnja, po vrsti pa že 15. PMDB »Stefan Kovač«. Brigada bo ostala na akciji dva meseca, štela pa bo 120 brigadirjev, čeprav je javljenih blizu 140. Brigada bo bivala v Miloševcu.

MLADINSKA POLITIČNA SOLA KONČANA

Pred kratkim so v Ljutomeru končali s poukom v mladinski politični šoli. Pouk je trajal dva in pol meseca, obiskovalo pa ga je blizu petdeset mladincev in mladinik iz raznih aktivov. Izpite je opravilo 44 mladincev in mladinik.

Tak, nezavarovan prehod v Lendavi!

BRALCI - BRALCEM V PRESOJO NE TAKO, MLADI TOVARIS!

Avtobusna proga Bučkovič — Maribor. Močno sneži. Zelo mlad sprevodnik prodaja vozne listke. Tudi starčku, ki je vstopil v Bučkovič in se peljal do Drakovcev. Starček ni sedel. V Drakovcih, kjer je mislil izstopiti, so ga prehiteli mlajši vstopajoča ljudje. Mirno je čakal, da so vsi vstopili. Počasi, z okornim korakom, je stopal od stopnice do stopnice.

Takrat pa zaslišimo sprevodnikov glas: »Hitreje izstopite, če mislite, če ne, vas bom vrgel ven...« Poznam tega starčka. Njegova življenska pot je polna skrbi, dela in težav. Tudi Nemci mu niso prizanesli. Kot zvednega Slovenca so ga leta 1941 s črnim avtom odpeljali v pregnanstvo. Ta starček o sedemdesetih letih prejel zelo rad sodeloval v kulturno-prosvetnem delu v Bučkovičih. V pevskem zboru nikoli ni manjkal njegov lepi, globoki bas.

Zato — in še zaradi mnogo drugega: Ne tako, mladi tovariš!

H. T.

PRAVNI KOTIČEK

VPRAŠANJE:
Brez odločbe stanujem 9 mesecev v sobi, s katero razpolaga stanovanjski organ občine. Zanima me, ali imam pravico do sobe, ali me pa stanovanjski organ lahko izseli?

ODGOVOR:

Stanovanjski organ občine oddaja prosta stanovanja, katerih ni upravičen oddajati drugi organ, organizacija ali oseba. Ko stanovanjski organ odda stanovanje določeni osebi, izda posebno odločbo. Po izdaji odločbe oseba, kateri je stanovanje dodeljeno, sklene pogodbo s hišnim svetom tiste hiše, v kateri se stanovanje nahaja. Vselitev v dodeljeno stanovanje se sme izvršiti šele po sklenitvi stanovanjske pogodbe. Če se kdo vseli v stanovanje v nasprotju s tem postopkom, lahko stanovanjski organ občine izda odločbo o izpraznitvi stanovanja. Ob prisilni izvršitvi odločbe o izpraznitvi stanovanja ne more zahtevati tisti, ki je izseljen niti najpotrebnejših prostorov.

Po navedenih določilih Zakona o stanovanjskih razmerjih stanuje v sobi brez pravnega naslova, zato vas stanovanjski organ lahko izseli.

KAJ JE S SLATINSKIM VRELCEM V NUSKOVI

Kraj Nuskova je znana vas na Goriškem, zlasti po slatinskem vrelcu, ki pa je zelo zanemarjen.

Slatinski vrelcec je bil pred nekaj leti v nehigijenskem stanju; jama je bila polna žab in vaščani so zažemali slatino kar s posodami. Kmalu za tem so očistili jamo, odstranili nesnago ter jo zabetonirali. Za čiščenje vrelca pa so poklicali »Nafto« iz Lendave. Kmalu so začeli z vrtnanjem, toda zaradi slabega terena so delo opustili. Vrt no so zabili in vrelcec v jami je prenehal.

Betonska jama danes služi za greznico. Poprej je imela jama vsaj zeleno ograjo, a danes še te ni. Mislim, da je tako nezavarovana jama nevarna kakor za otroke, tako tudi za živno. Vaščani se sprašujejo, kdaj bo prišel kdo in zavaroval slatinski vrelcec oziroma jamo. —at

O prehrani otrok v predšolskem obdobju

Clovekovo telo je sestavljeno iz velikega števila različnih celic, ki so splojene v različna tkiva. Naj omenim le nekatera od njih: kosti, mišičje, živčevje, ožilje, koža itd. Vsa ta tkiva — oziroma njihove celice — so pa zmogne razvoja in rasti le, če imajo na razpolago dovolj »materiala« v obliki prehrane: beljakovin, maščob, sladkorjev, vitaminov ter rudinskih soli. Polnovredne beljakovine se nahajajo v živalskem mesu, jajcih, mleku in mlečnih izdelkih; skoraj polovico manj so vredne beljakovine rastlinskega izvora v grahu, fižolu, krompirju, različnih sadežih itd. Beljakovine so predvsem »gradbeni material« za različna telesna tkiva — in če jih pri manjkuje, se to nujno odraža na celotnem telesnem in duševnem zastoj. Maščobe so prav tako velikega pomena za razvoj različnih telesnih tkiv, dalje služijo telesu v opero, ga ščitijo pred mrazom in udarci, posredujejo telesu nekatera v njih tople vitamine itd. Rastlinske maščobe (olja — predvsem belo olje) so lažje prebavljive kot živalska mast (svinjska, loj) — in so torej v otroški prehrani primernejše. Sladkorji so potrebni organizmu kot gorivo, da omenim le njihovo najvažnejšo vlogo. Dobimo jih v sadežih in zelenjavi, v moki, v mleku in v obliki industrijskega sladkorja. Vitamini so posredniki sklad-

nlh funkcij v telesu — brez njih pride kmalu do občutnih telesnih okvar. Dobimo jih v že omenjenih živilih, nekateri predvsem v svežem sadju in zelenjavi. Rudinske soli so potrebne telesu za izgradnjo okostja (kalcij, fosfor itd.) za tvorbo krvi (železo) ter mnoštvo drugih opravil, ki so povezana z nemotnim obstojem zdravega telesa.

Otrok v predšolskem obdobju rabi 1200—1600 kalorij dnevno; po znanstvenih izsledkih bi bilo smotno, da jih doli v mešani hrani, ki naj bi bila sestavljena primerno z ozirom na posamezna živila: 15 odst. iz beljakovin, 25 odst. iz raznih maščob in 60 odst. iz sladkorjev.

Omenil sem že, naj bo otrokova prehrana mešana in raznolika; mora pa biti tako pripravljena, da je lahko prebavljiva in obenem nasitna, ponudena naj bo otroku čisto, okusno in vabljivo, da mu vzbudi apetit. Ni pametno otroka siliti k jedi, niti ga pri njej karkoli motiti. Naj se otrok jedi posveti, navajati ga je treba, da hrano dobro grize in prebavi v ustih, ker je s slino dobro prepejena in premeta lažje prebavljiva. Osnovna otrokova hrana je lahko del tiste (onstran drugega leta), ki jo uživa ostala družina, če je pravilno sestavljena in pripravljena; v kolikor je pomanjkljiva, mora-

mo otroku dodajati dodatke polnovrednih hranil v obliki mleka, jaja, mesa, sira itd.

V drugem letu življenja naj otrok še ne bi jedel skupno z ostalo družino pri isti mizi — pozeje pa je to celo priporočljivo, posebno, če so pri mizi dobri jedci in vlada med njimi vedro razpoloženje. Stari naj se izogiba pri mizi reševati različne burne dnevene dogodke in probleme, ker bi to otroka po nepotrebnem vznemirilo in mu pokvarilo apetit. Otrok v tem starostnem obdobju okusa posnema v vsem odzadu — pri umirjenem družinskem vzdušju in okusno pogrnjeje n mizi ter tečno pripravljeno jed se bo počutil enakovrednega družinskega člana, ki ni niti zapostavljen, niti ni center pozornosti.

Število dnevnih obrokov pri predšolskih otrocih naj bi se ravnalo nekoliko po potrebah otrokovega organizma in po apetitu: dobremu jedcu bomo dali 3 glavne obroke (zajtrk, kosilo in večerjo), ter dve malici (predpoldansko in popoldansko) — pri slabih jedcih lahko eno ali obe malici izpustimo, če sicer dobro spavajo. Seveda velja to le za zdrave in normalno razvite otroke; prehrano bolnega otroka bo svetoval zdravnik.

Vsi otroci ne rabijo enako količino hrane, važno je, da otrok sam prosi hrano — nikdar mu je

Kritičen zapis ob — Pokaži, kaj znaš - in česa ne

V Soboti, v dvorani kina Park, polni do zadnjega kotička: djakov, šolarjev, pa tudi gospodinji in možakarjev, ki sicer ne hodijo na prireditve — v soboto 24. marca, prireditev, ki zasluži več graje kot pohvale (verjetno mi kdo iz občinstva v duhu že žvižga). Kljub voharnemu ploskanju, kljub navdušenju, kljub žvižganju zoper »prestrogo« strokovno komisijo — si dovoljujem par kritičnih pripomb. Par pripomb v obrambo in za vzgojo okusa, par pripomb v imenu kulturne zabave!

Odgovarjam na vprašanje, ki ga je ob koncu »oddaje« zastavil na odru tov. Grlecu, članu ocenjevalne komisije, Evald Flisar, aranžer prireditve — kaj meni o pravkar končanem nastopu? — Tov. Grlec je bil vljuden, jaz bom odkrit, tov. Grlec je upošteval »okolščine«, jaz bom vzel menila, veljavna v kulturi. Predvsem kultura ne sme biti nekulturna, sicer ni kultura — pa tudi razvedrilo naj postane kulturno, ne pa zgled za spakovanja in zgled neznanja. Hrup nogometnih igršči naj ostane tam, kamor spada; grozeči žvižgi navijačev niso znak kulturne ravni, pa tudi zdravega ljudskega okusa ne. S štoparico se meri hitrost tekačev in smučarjev, dvomim pa — in z mano še marsikdo — v uporabnost sekund in desetink sekunde za ocenjevanje raznih solstov in skupin. (Na prejšnjem Pokaži, kaj znaš! so namreč s štoparico merili čas ploskanja, se pravi, čas vnetega navijanja — to naj bo enakovredno strokovni komisiji!) Tako se lahko zgodi, da grob, nekulturno, netalentiran popevkar prekrči n. pr. Zolija Fujsa, ki že leta vadi violino in zna lepo zaigrati zahtevne skladbe, poskočno polka pa gre doč preplavi kulturno pianistko. Deco ocenjujejo seveda sentimentalno. Dekle v kratkem krilu je deležna hrupnega ploskanja, še preden odpre svoje povprečno grlo. Skratka — slab cirkus, kot mi je dejal znanec, ki ga odlikuje čut za mero. Komisije iz publike so dobrotojljive, čisto brez meril in v zadregi, strokovne komisije pa dobrohotne, upoštevajo vse mogoče okoliščine, tudi grozeče žvižge. Zlasti slabšim izvajalcem rade »pogledajo« skoz prste. Zato tekmovalci brez znanja, brez talenta in škandalozno nepravilni! Nekateri se očitno ne zavedajo, kako »ga lomijo in svrtajo na veliko«, kot je nekdo iz nehrupnega dela publike pripomnil v soboto, ko je zardeval za recitatorja Povodnega moža; saj bi mu ob magnetofonskem traku lahko naštel kup jezikovnih napak, niz grehov zoper Prešernovo besedilo, vrsto zmrevarjenh rim, značilen ritem in smešno interpretacijo — pa čeprav je fant balado, bogato možnosti za dramatično in slikovito interpretacijo — bral! Prešeren bi se v grobu obrnil in na vsaki pošteni osemletki bi fant dobil cvek iz branja! Skratka — brez obzira do publike in brez dolžnega spoštovanja do umetne, katero je »recital«. Tako ne gre! Vsaj aranžer in režiser E. Flisar bi to bil moral vedeti in preprečiti.

Nemogoča sta bila tudi popevkarja iz Ljutomera: brez prikupnega glasu, brez

pravega življenja, le s pretiranim smislom za nesmiselno stresanje z glavo, za stresanje brez zveze z besedišnim popevki, z žalostnim smislom za primitivno »spuščanje« primitivnih glasov (n. pr. ob popevki Bruderli). Ne vem, kaj bi rekla nogometna publika, če bi tekmovali kruljavi (doč mi se na pevskih nastopih lahko kruli), če bi namesto golmanov branili vrata trapašiti klovnii! In kaj bi naposled rekli gostje, če bi jim za poslehen denar po gostilnah namesto jeruzalemska serviralii patoko ali skisano sirotko!

Otroci so bili pripravljani za nastop. Publika jim je toplo ploskala. Breda iz Ljutomera je v tradicionalnem osnovnošolskem načinu (zatezanje vokalov, naivne kretnje) uspelo povedala Pravljičico o punčki Maici (4. mesto) — Seršenova otroka, tudi iz Ljutomera, pa sta zapela par pesmic in po žrebu dobila priznanje za prvo mesto. Tretje mesto je prav tako po žrebu prpadlo muzikalnim fantom kvinteta veseli gimnazijci, ki bi lahko z vztrajnim delom dosegli kaj več, kot so pokazali tokrat. Na drugo mesto je padla najboljša tekmovalka, že znana popevkarica Jožica Špračer. Tako Jožica, kakor njen par v duetu Alfred Šebianič (nastopil je izven konkurence) sta od prvega podobnega nastopa ono leto napredovala (Sprajcerjevi bi svetovali manj grimas in bolj ubrane kretnje). Njima gre hvala, da se prireditvi ni izprevrгла v Pokaži, česa ne znaš!

Pevec v madžarsčini, lendavski muzikantje, punčka, ki je recitala svoje pesmi o prazniških, n. pr. o Pustu in podobne, sicer niso motili, a nič več. Verzi omenjene šolarke in skladbi gimnazivca Berdena, skratka vse, kar smo čuli izvirnega, spominja na očitne vzore.

Ideja z gobezdačem Blažem (prekmurskim Tišekom) je dobra, Jožek Emri se je kot Blaž dobro odrezal. Radi bi ga še čuli, le ime naj spremeni (Blaž ni tipično prekmursko). Blažek pa dokazuje, da nam ni treba Bruderlov, Džimijev, da bi se dalo marsikaj duhovito opraviti po domače, ljudsko, naravno in navihano, iz nas in za nas — brez opičjega posnemanja in klavrnega spakovanja.

Pobudnik v imenu Okrajnega odbora Počitniške zveze, organizator, režiser (?), aranžer, pol napovedovalca (ženski del je dobro opravila četrtolka Slava Čurčič), skratka »motor in pilot« prireditve Evald Flisar je dal nastopu talentov in atalentov južnaški tempo, tehnično gladek potek, napetost s presenečenji, mikavnost z nagradami in še muziko pred in po programu povrh. Skratka — v redu okvir, večše, le brez okusa in pravega čuta za mero.

Prireditve Pokaži, kaj znaš! vlečejo; zato bi bilo prav, da bi v mikavni okvir dali poslej več vsebine, več talentiranega in več lepega, morda tudi kaj satirnega. Postale naj bi učinkovita šola okusa in zdrave mere, ne pa zgolj krčava priložnost za pačenje vrednot in razkazovanje revščine.

Janko Liška

POMURSKI VESTNIK ODKRIVA POMURJE

Kaj pravijo na Cvenu

Cven je že iz prejšnjih let znan kot eden znanih kulturnih centrov v ljutomerski občini. Tradicijo ima zlasti TVD Partizan, ki je bilo pred leti eno najboljših podeželskih telesnovzgojnih društev v Jugoslaviji. Dobrišen del aktivnosti je to društvo ohranilo vse do danes, vendar ni več na taki ravni kot je bilo takrat. Po mnenju nekaterih je temu vzrok tudi gospodarjenje z dvorano, nad katero si je doslej nekako lastilo pravice prosvetno društvo.

Kljub vsemu pa ne smemo prezreti, da ima TVD Parti-

zan na Cvenu lep krog mladih in starejših članov, ki redno telovadijo. Imajo kar štiri skupine. Med vodniki je baje najbolj požrtvovalna Mira Mavrčeva, ki vodi pionirke in mladnike, pohvaliti pa so mi tudi vodnika mladincev Petra Žibrata. V tem času se društvo pripravlja na samostojno telovadno akademijo, ki jo bodo pripravili letošnji spomlad. Za datum se še niso dogovorili, po vsej verjetnosti pa bodo imeli akademijo v okviru prvomajskih proslav. Takrat bo namreč gasilsko društvo na Cvenu proslavilo tudi 70-letni-

POMEMBNA VLOGA BLAGAJN VZAJEMNE POMOČI

Blagajne vzajemne pomoči odigravajo čedalje večjo vlogo. Doslej ima te blagajne že 30 sindikalnih podružnic v našem okraju. Ob koncu lanskega leta so blagajne razpolagale s preko sedem in pol milijoni dinarjev, lani pa so zabeležile 36 milijonov dinarjev prometa. Izgleda, da bodo te blagajne v kratkem ustanovili še v nekaterih podjetjih, saj predstavljajo za zaposlene zelo koristno pomoč.

Dr. Franc Zibrnik

co obstoja. Pripravljali odbor, ki so ga imenovali za organizacijo proslave, ima v programu med drugim tudi večje gasilske vaje, na katerih bodo sodelovali tudi člani sosednjih društev.

Dela dosedanjega krajevnega odbora, ki ga je pred kratkim zamenjal odbor krajevnne skupnosti, bi ne mogel podrobno ocenjevati. Sodeč po razgovorih in razpravah na nekaterih sejah, pa lahko sklepam, da ne zasluži preveč dobre ocene. Še posebno slabo so se nekateri odborniki odrezali pri pripravah na ustanovitev krajevnne skupnosti. Tu krajevni odbor pravzaprav sploh ni odigral svoje vloge, zato je morala vsa dela prevzeti organizacija SZDL. Tako so klub neaktivnosti nekaterih članov krajevnega odbora pred kratkim izvolili odbor krajevnne skupnosti za vsi Cven, Mota, Spodnje in Zgornje Krapje. Prebivalci omenjenih vasi si obetajo, da bo odbor skupnosti resneje prijel za delo. Program imajo precej obširen. Med drugim imajo predvideno ustanovitev kolarskega, kovaškega, šiviljskega in čevljarkega servisa. Naprej bodo seveda ustanovili najnujnejše servise.

Na Cvenu pa imajo tudi težave s prostori. Ni še dolgo tega, ko so uredili prostor za klub, v katerega so namestili vaški televizor, v kratkem pa bodo odprli še pisarno krajevnega odbora SZDL, ki bo odrtva vsak teden trikrat. Za upravljanje z dvorano v zadružnem domu pa so imenovali poseben upravni odbor.

J. Stolnik

Sklad za telesno vzgojo v Radgoni

Na območju gornjeradgonske občine delujejo uspešno telesnovzgojna društva Partizan v Apačah, G. Radgoni in pri Vidmu ob Ščavnici, medtem ko društvo v Sl. Radencih zaradi pomanjkanja primernih prostorov že nekaj let ne dela. Društva imajo vse oddelke, vendar je število njihovih članov majhno. V najslabših pogojih dela društvo pri Vidmu, ki bo moral svoj dom obnoviti, manjka pa jim tudi vodnikov.

Tudi telesna vzgoja na šolah ni povsod sistematična in zadovoljiva. Manjkajo telovadnice, telovadno orodje, strokovni učitelji in podobno. So pa tudi primeri, da pouk kljub ugodnim pogojem ni zadovoljiv. O stanju telesne vzgoje so nedavno razpravljali tudi na seji občinskega ljudskega odbora. Ugotovljali so, da se je stanje telesne vzgoje na šolah zboljšalo. Zgrajena so nova igrišča, ponekod pa so še v gradnji. Občinskih tekmovalcev v orodnem mnogoboju so se udeležile skoraj vse šole. Organiziranih pa je bilo tudi več medšolskih tekmovalcev.

Da bi povečali finančna sredstva za telesno vzgojo dejavnost, nameravajo v radgonski občini ustanoviti sklad za telesno vzgojo, v katerega naj bi se stekali določeni odstotki malonprodaje alkoholnih pijač, prispevki podjetij ter dotacije.

ZMAGA MLADINSKEGA MOŠTVA »SOBOTE«

V nedeljo je mladinsko moštvo »Sobote« v prvenstveni nogometni tekmi premagalo mladinsko moštvo »Kovinarja« iz Maribora. Tekma se je končala z rezultatom 3:0.

'Kovinar':, Sobota' 4:0 (2:0)

V nedeljo je bilo odigrano prvo kolo spomladanskega dela prvenstva v SCL, ki je prineslo več presenečenj. Posebno presenečenje je to kolo prineslo Murski Soboti.

Moštvo »Sobote« se je tokrat na domačem igrišču pomerilo s »Kovinarjem« iz Maribora. Kot je bilo pričakovati, borba ni bila lahka. Kljub temu, da je domače moštvo že lep čas pridno treniralo in da je bil nasprotnik na tabeli zadnji, je zmagal z rezultatom 4:0 (2:0). Igralci »Kovinarja« so na tej tekmi igrali dokaj enostavno ter so se dobro znašli na izredno mokrem in blatnem terenu. Igrali so dolge pasove in brez zadrževanja žoge, medtem ko se je dalo pri domačem moštvu ugotoviti prav nasprotno, kar je bilo na neprimeren terenu nekočisto. Nedeljska zmaga »Kovinarja« je vsekakor zaslužena, saj je moštvo v polni meri dokazalo, da je dobro pripravljeno na začetki del prvenstva.

OKRAJNI NASTOP NAJBOLJŠIH ŠPORTNIKOV

V minulem tednu so na seji okrajne zveze za telesno kulturo v Murski Soboti razpravljali o osnutku pravilnika okrajne zveze za telesno kulturo. Predlog pravilnika bo sprejela skupščina, ki bo v aprilu. Za pravilnik bodo poslali tudi strokovnim zvezam, ki ga bodo prilagodile svojim potrebam. Na seji so še predlagali, naj bi organizirali skupno tekmovalstvo vseh strokovnih zvez in tako omogočili njihovo zblizanje. Skle-

BELTINSKI ROKOMETASI V MARIBORU

Beltski rokometasi so v minulem tednu v Mariboru odigrali s članom slovenske lige Branikom, dve prijateljski rokometni tekmi. V prvi je z rezultatom 2:14 zmagal Branik, v drugem pa Beltinci z rezultatom 13:11.

Zaradi nedeljskega vsokega poraza je »Sobota« slabo pričela. Treba je upoštevati, da se moštvo »Kovinarja« ni samo tehnično usposobilo, ampak je pridobilo nekaj sposobnih novih igralcev.

Rakičanci odpri pot južne pomurske transverzale

Kakor smo že poročali v predzadnji številki, je v okviru prazniškega dneva žena petorica rakičanskih srednješolcev odprla južno pomursko transverzalo. Kljub deževnemu vremenu so v nedeljo 11. marca krenili na pot: Jože Kuhar-vodja skupine in kronist, Jože Spindler, Janez Husar, Jože Urh in Franc Nemeč.

Iz Murske Sobotne so odpotovali ob 13. uri popoldne, v Crnskih mejah so si ogledali spomenik in preko Tišine in Petanjevci prispeli v Radence, kjer so si ogledali slatinski vrelc. Se isti dan so si ogledali kulžno znamenje v Meleh, v G. Radgoni spomenik in ob 7. uri zvečer prišli v Apače. Drugi dan so se v Crncih uktavili pri

Moštvo »Sobote« bo v nedeljo zopet igralo na domačem igrišču. Tokrat se bo pomerilo z »Rudarjem« iz Trbovelj. Čeprav je to moštvo na tretjem mestu, dajejo nekateri precej optimistične prognoze.

kužnem znamenju in na državnem posestvu, v spodnji Ščavnici v mlinu in preko Listovec prišli v Vanjceve. Tu so si zopet ogledali kulžno znamenje, ki je bilo postavljeno v 17. stol. in 1901 obnovljeno. Skozi spodnje Ivanjce so prišli v Videm ob Ščavnici, kjer so

bili nepričakovano tople sprejeti. Mladinski aktiv jim je pripravil še tople večerje in prenočišče. Tretji dan pohoda je bil najlepši, ogledali so si videmsko jezero in se ustavili v Grabah pri znanem konjskem dirkaču Slavcu. Se isti dan so prispeli v Ljutomer do »Preka in prenočili v gostilni »Jeruzalem«. Zadnji dan so jih čakali še poslednji kilometri skozi Noršince, Banovce, do Veržaja, prešli so Muro in skozi Doležovje prispeli ob 15.00 v Rakičan. Tu so jih sprejeli ostali dijaki.

Rakičanski dijaki so v letošnjem letu prehodili severni in južni del Pomurske transverzale. Dijaki se nameravajo v mesecu juliju in avgustu odpraviti na pot po Slovenski transverzali in jo povezati s pomursko.

Dežl. O.

SRECANJE SAHISTOV V MOŠČANCIH

V nedeljo dopoldne so se v Moščancih srečali sahisti soboškega »sahovskega kluba« in sekcije TVD »Partizan« iz Moščancev. Odigrano prijateljsko tekmovalstvo se je končalo z neodločenim rezultatom 4:4.

Posebno lepo so zaigrali tudi moščanski pionirji, kar je plod zainteresiranosti in volje do tega športa. Igrali so na osmih deskah in sicer: Matjaž: Siljergovič 1:0, Petrovič: Hari 0:1, Pihlar: Babič 0:1, Baje: Gumilar 0:1, Kuzmič: Huber 0:1, Celec: Heršila 1:0, Zilavec: Lepoša 1:0 in Horvat: Stefko 1:0 za Moščance.

D. O.

SPOETNI DAN NA OSNOVNI ŠOLI I

Na osnovni šoli I v Murski Soboti so v okviru spomladanskega športnega dneva priredili pokalno košarkarsko prvenstvo ter tekmovalni pohod. Na tekmovalnem pohodu okrog vasi Kroga je sodelovalo 61 ekip, v košarki pa 13 ekip.

RAZSTAVA URBANISTIČNE DOKUMENTACIJE V LJUBLJANI

Dne 24. tega meseca je bila v Moderni galeriji v Ljubljani otvoritev razstave urbanistične dokumentacije slovenskih mest in naselij.

Razstava naj bi imela širok propagandni in poučni značaj ter naj bi potrdila dosežke na

področju prostorninskega planiranja.

OBČINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO

Na občinskem pionirskem prvenstvu v namiznem tenisu za posameznike, ki ga je organiziral svet za telesno vzgojo na osnovni šoli I v Murski Soboti, je nastopilo 16 pionirjev iz štirih šol. Na tem tekmovalstvu je zmagal Ervin Keršmar (Mladost) pred Vdanalom (Mladost), Zrimom (Polet) in Kuharjem (Puconci). Najboljšim so zopet razdelili praktične nagrade.

PRIJATELJSKI ODOBJKARSKI TURNIR

V Murski Soboti je bil v soboto prijateljski odbojkarški turnir. Nastopile so ekipe SSTV, Internata, ESS in Učiteljska. Na turnirju je s šestimi točkami zmagala ekipa Internata, druga je bila ekipa Srednje šole za telesno vzgojo s štirimi točkami, tretja pa ekipa učiteljska.

ROKOMETNIH TEKEM ZA NEDELJO, 1. APRILA 1962

Člani I. liga
Igrišče TVD Partizana M. Sobota: ob 9.45 Grafičar: Lendava; sodnik Ambruš;
ob 11.00 Elan: Sloga, sodnik Titan.
Igrišče Osemletke II:
ob 9.45 SURS: ESS, sodnik Roudi;
ob 11.00 SUT: Tekstilac, sodnik Poudi.
Igrišče Krog:
ob 10.00 Krog: Lendava, sodnik Huzjan.
Člani II. liga
Igrišče TVD Partizan:
ob 8.30 Aeroservis: Rakičan, sodnik Ambruš;
Igrišče Osemletka II:
ob 8.15 Pomurka: Lendava, sodnik Petek.
Igrišče Beltinci:
ob 10.00 Beltinci 2: Pomurje, sodnik Babič.
Igrišče Ljutomer:
ob 11.00 Ljutomer: SSTV, sodnik Krenos.

TK ORO

RAZPORED TEKEM ZA

1. april 1962
V Radgoni: ob 15. uri — Radgona: Grafičar del. Kranj;
V Bogačini: ob 15. uri — Bogačina: Planika del. Čuk Stefan;
V Šalovcih: ob 15. uri — Šalovci: Nafta II. del. sodnik V. M. Soboti po sporazumu — Pušča: Sobota II.

REZULTATI I. KOLA TEKEM ZA POKAL FLRJ

Sobota II: Puconci 12:1 (5:0)
Radgona II: Planika 1:2 (1:1)
Brazda: Pušča 3:6 (1:4)
Beltinci: Grafičar 1:4 (1:3)
Nogometna podzveza M. Sobota

Plačan račun — ustvarjen dohodek

(Nadaljevanje s 1. strani)

sprejeti spremembo Zakona o prispevkih iz dohodka gospodarskih organizacij, s čimer naj bi bil uveljavljen takšen način oblikovanja dohodka, ker so sodili, da niso še rešene nekatera vprašanja, ki bi jih veljalo urediti za prehodno obdobje. Na zadnjem skupščini Zvezne ljudske skupščine, pa je bil sprejet Zakon o prispevkih iz dohodka gospodarskih organizacij in s tem tudi praktično uveljavljen povsem drugačen način oblikovanja dohodka gospodarskih organizacij.

To seveda ni samo nekavidezen tehnični ukrep, temveč je njegov pomen izredno dalekosežen in sicer iz dveh razlogov:

— Gospodarske organizacije bodo morale biti posledje izredno pozorne, koza in kako dolgo bodo kreditirale;

— Med drugim bo s tem ukrepom doseženo, da gospodarske organizacije dobe takoj družbeno praznanje za vloženo družbeno potrebno delo za

določen proizvod, oziroma da jih bo trgi opozorila, da so njihovi računi napačni. S tem bo tudi vse bolj in bolj zožen krog medsebojnega kreditiranja, ki je zamegleval vse do slej sluko o različnih oblikah potrošnje in oblikovanju dohodka gospodarskih organizacij sploh.

Iz tega seveda izhajajo tudi nekatere konkretne naloge. Nedvomno bodo gospodarske organizacije posledje posvečale (oziroma bodo morale posvečati) večjo pozornost komercialnemu poslovanju, izbiri kupcev in seveda tudi izdelavi blaga. Ne bo namreč vseeno, če si bodo pridobile kupca samo zato, da bodo prodale blago, denar pa dob le šele čez mesec, temveč bo izredno pomembno, da bodo čimprej po izdaji računa doble tudi odgovarjajoči znesek za opravljeno blagovno storitev ali za prodano blago. To pomeni, da bo potrebna večja previdnost pri kreditiranju, če se bodo že odločili zanj, kajti čim delj bodo koga kreditirali, tem delj časa bo tudi preteklo, da bodo lahko v resnici izoblikovali svoj dohodek in ga razdeljevali na posamezne vidike potrošnje. Iz teh razlogov pa bodo verjetno potrebne tudi tesnejše povezave med komercialno službo in tehničnimi sektorji in nasprotno. Tudi do slej se je že dogodilo, da je komercialna opozarjala tehnični sektor, da blago ni najboljše kakovosti. Toda, ker so tega prodali na kredit — vplačilo pa je sledilo čez mesec pozneje — skratka ker je bilo hlastanje po blagu, tehnični sektor ni imel dovolj poslušna za takšne pripombe. Sedaj pa bo seveda povsem drugače, kajti če ne bodo dohodka »tekoče« oblikovali, potem tudi ne bo sredstev za reprodukcijski material in vse tisto, kar je potrebno za nemoteno poslovanje. Poslovni partner, ki recimo gospodarski organizaciji pošlje surovine, bo namreč prav tako prevrten pri kreditiranju in bo zahteval, da je račun za njegove storitve čimprej plačan. Posledje bo torej veljalo načelo: čimprej bo plačan račun, tem prej bo tudi v resnici izoblikovan in ustvarjen dohodek.

POTROŠNIKOV DINAR?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Postavlja se vprašanje, kakaj ni moč financirati vseh potreb proračunov komun z rednimi proračunskimi dohodki? V letih 1960 in 1961 je bila federacija udeležena pri skupnih virih proračunskih sredstvih, ki se delijo med politično teritorialne enote s 3 odst., z letošnjim letom pa se je povečala udeležba federacije na 10 odst.

Ni sicer nobenega napisanega pravila, do kod je prav, da se na različne načine angažira potrošnikov dinar, toda nekje je vendarle meja, predvsem še ob ugotovitvi, da na ta način ni moč zajamčiti dovolj sredstev za normalno delo vseh javnih služb, ki jih financirajo občine iz svojih proračunov in ki se bodo še povečevale. Izhodščje je drugje: v prmerneši in za komuno ustreznejši delitvi dohodka.

Juš Makovec

P. D.

Brez spodrsljajev

(Nadaljevanje z 2. strani)

torji, premalo pa je v njem proizvajalcev. Ne glede na to je bilo delo z zborom proizvajalcev pri spremanju in obravnavanju določene problematike lažje in družbeno koristnejše, saj so člani zbora proizvajalcev zmeraj lažje razumeli širše družbene interese. Tudi to je bilo spodbudno, da so odborniki okrajnega ljudskega odbora redno prihajali med občane in jim tolmačili ter posredovali tudi širšo pomursko in drugo problematiko.

Naposled je tudi v tej občini očitna potreba po pomladitvi in pritegnitvi žena, ki so družbeno aktivne in razgledane. V prihodnje kaže, da bo v ljudskem odboru še več zdrav-

stvenih in prosvetnih delavcev. Kot že rečeno, so v vsakem oziru najbolj dejavni v štih odborniki, ki so aktivni tudi v krajevnih odborih, krajevnih organizacijah SZDL itd. To velja predvsem za odbornike pri Gradu, Sebeborcih, Bakovcih, Brezovcih, Gerlinch in morda še kje, kjer se odborniki zanimajo za splošne vaške probleme in jih skušajo reševati v okviru možnosti in potreb komun. V kolikor se bodo tudi v prihodnje zavzemali v enaki meri za krajevne in občinske interese ter potrebe in probleme, bo delo navzlic vedno večim potrebam in naglemu razvoju tekle tudi nadalje brez spodrsljajev.

Zatoženi milijoni

Marsikatero podjetje je do slej v težnji, da ne bi izgubilo pomembnejših odjemalcev, določilo za posamezna naročila kratke dobavne roke, ali pa s eje celo obvezalo za dobavo tolikšnih količin blaga, ki presegajo proizvodne zmogljivosti. In če so se ob vsem tem pojavile še težave z obratnimi krediti ali surovinami, je prišlo tudi do tožb. Zaradi tega ugotavljamo, da so gospodarske organizacije v našem okraju lani izplačale za tožbe in sodne stroške nekaj deset milijonov dinarjev, precejšnje zneske pa so izplačale tudi v obliki zamudnih obrestí.

podjetje Remont Petrovci in še številna druga podjetja. Pri večini podjetij se ti stroški gibljejo od enega do štirih milijonov.

Največ navedenih stroškov je imelo lani ljutomersko podjetje Agrotehnični servis, kjer je znesek presegal deset milijonov. Precej tovrstnih stroškov je imelo tudi podjetje »Žica« Ljutomer. Lesno predelovalno podjetje M. Sobota, Kmetijska zadruga Puconci, gradbeno

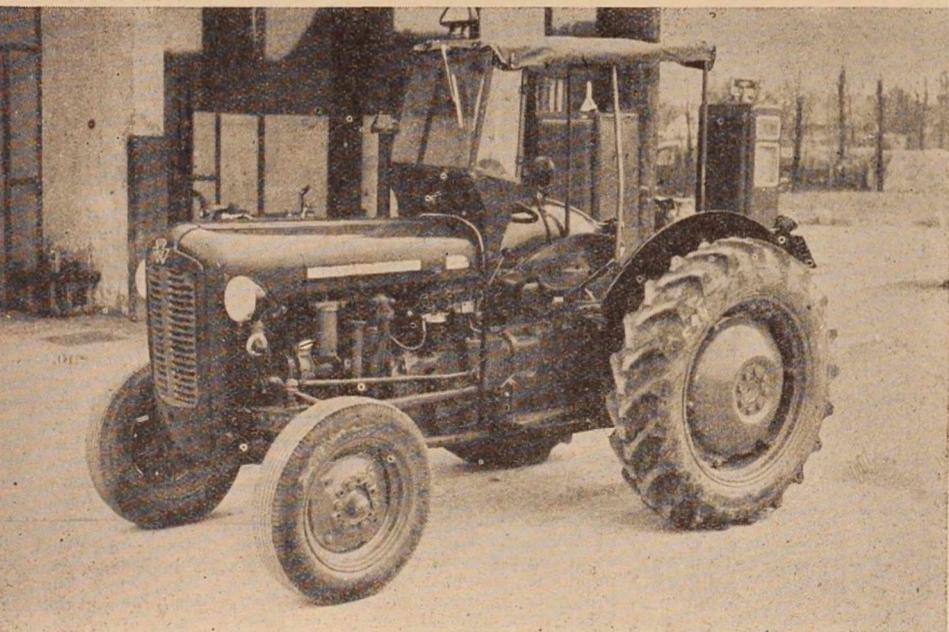
podjetje Remont Petrovci in še številna druga podjetja. Pri večini podjetij se ti stroški gibljejo od enega do štirih milijonov. Ker so takšni pojava v našem gospodarstvu dokaj škodljivi, je bilo v zadnjem času sprejetih več ukrepov. Tako je ob koncu lanskega leta izšla uredba o zagotovitvi plačila obveznosti, ki za neredne plačnike določa tudi sankcije. Ta uredba se je doslej že v veliki meri uveljavila. Tako naša podjetja sklepajo s svojimi poslovnimi partnerji pogodbe, s katerimi določijo rok plačila. V kolikor pa račun v tem roku ni plačan, lahko dobavljavec brez predhodnih opominov vložiti tožbo pri svojem pristojnem sodišču. Nekatera podjetja sklepajo tovrstne pogodbe ali dogovore za celo leto, nekatera pa za posamezne pošiljke.

Produktivna borza Novi Sad

O ponudbi in povpraševanju ter o cenah za kmetijske proizvode. Borzni sestanki so vsak ponedeljek, sredo in v petek.

ZITARICE:	ponudba (cena)	povpraševanje
Pšenica	—	—
Rž	40	40
Ječmen	41-42	41-42
Oves	35	35
PREDELANE ZITARICE:		
moka »tip 400«	60,5-61,5	61
moka »tip 600«	57,5-58,0	57,5-58
moka »tip 1000«	50,5-51,5	50,5-51
moka »tip 950«	—	—
SEMENA:		
Wisconsin 355a	110	—
ZIVINA:		
masne svinje	280-285	270-280
bekoni I, II	280	275-285
kljavno govedo	230-250	230-250

Slaba ponudba in slabo povpraševanje po belih žitaricah. Cene nespremenjene. Zadovoljiva ponudba moka »tip 400« in »tip 1000«. Veliko povpraševanje in ponudba mesnatih svinj in bekono.

KMETIJSKA POSESTVA — ZADRUGE AGROTEHNIKA — SERVIS LJUTOMER telefon 32

vam kvalitetno in hitro izvede generalna popravila traktorjev na osnovi zamenjave motorjev, kakor tudi ostala srednja popravila vseh kmetijskih strojev.

Ker proizvajamo nove prikolice, vam hitro rekonstruiramo stare in vstavimo zavorne naprave. Izdelujemo najsoodobnejše kabine za traktorje.

ZAHTEVAJTE PONUDBE IN NAS OBIŠČITE!

Priporoča se kolektiv

Danes MARIBOR: SOBOTA ob 16 uri

Mala kronika

Z AVTOMOBILOM V POTOK

Dne 21. marca je prišlo do prometne nesreče na relaciji Stručja vas - Veščica. Nesrečo je povzročil voznik osebnega avtomobila Stan-ko Kumer, stanujoč v Hermancih. Omenjeni je upravljal lastni avtomobil. Ko je vozil preko mostu čez Ščavnico v Veščici je zadel v leseno ograjo in z avtomobilom padel v štiri metre globok potok. Ponesrečenec je avtomobil izvlekel iz vode s pomočjo nekoga avtomobila ter ga prepeljal v Ljutomer k mehaniku.

Na osebnem avtomobilu je nastalo za okrog 80 tisoč, na mostu pa za okrog pet tisoč dinarjev materialne škode.

Z MOTORNIM KOLESOM PODRL PESCA

V Gornji Radgoni sta prestopila mejo avstrijska državljana Viktor in žena Jožefa Stangel iz Radkersburga. Z motornim kolesom sta se peljala skozi Gornjo Radgono. Marjeta Tekač iz Radence je v Radgoni prečkala cesto, ne da bi se prepričala, če je le-ta prasta. Omenjena je prišla pod motorno kolo, vsled česar so vsi

trije padli. Pri padcu je dobila težje poškodbe Jožefa Stangel, ki je bila prepeljana v bolnišnico v Radkersburgu. Lažje poškodbe pa je dobila tudi Marjeta Tekač, medtem ko voznik ni bil poškodovan.

PROMETNA NESREČA V GRAZU

Pred nedavnim je imel prometno nesrečo v Grazu Ludvik Vlač, ključavničar iz Murske Sobotice.

Po obvestilu zavarovalnega zavarovalca iz Avstrije je nastalo ob priliki prometne nesreče za okrog 10 tisoč šilingov materialne škode. Uslužbencem prometne LM v Murski Soboti je omenjeni izjavil, da je prišlo do prometne nesreče v Cmureku v Avstriji, medtem ko je iz avstrijskih dokumentov razvidno, da je prišlo do prometne nesreče v Grazu, kamor omenjeni z dovolilnico maloobmejnega prometa ne bi smel potovati.

AVTOMOBIL POVOZIL KOLESARJA

Dne 21. tega meseca je prišlo do prometne nesreče v Križevcih. Osebnim avtomobil, last Elektro Maribor, obrat Gornja Radgona, katerega voznik je bil Jernej Anžel iz Radgone, je povozil kole-

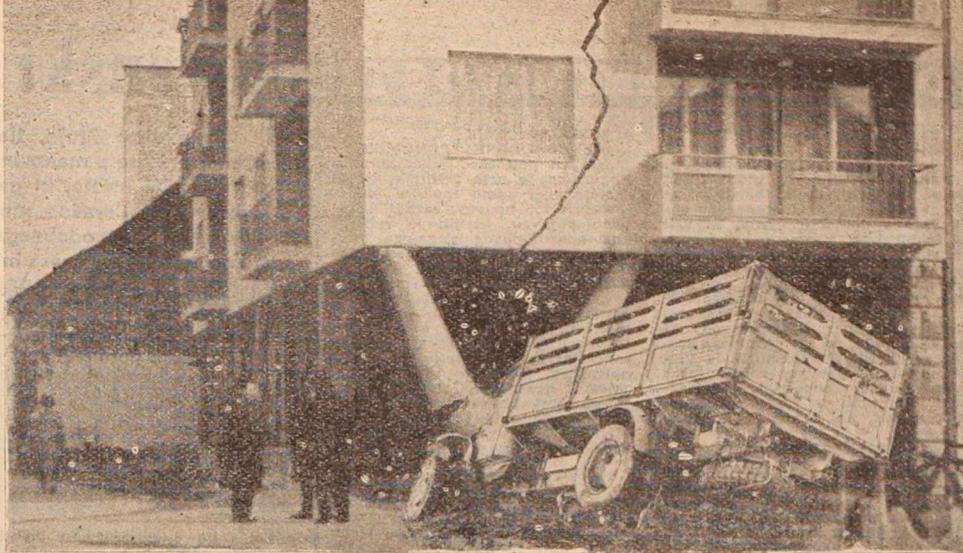
sarja Jožefa Kosija iz Križevca. Kolesar se je pripeljal iz nasprotni smeri po levi strani cestišča. Dobil je lažje telesne poškodbe po obrazu ter bil prepeljan v soboško bolnišnico. Na avtomobilu je bilo razbiti prednje steklo in leva luč.

ROJSTVA

Rodile so: Helena Ferko iz Domanjševca - deklica, Cilka Balek iz Sulince - deklica, Terezija Pučko iz Murske Sobotice - dečka, Jožefa Cinc iz Kupetinec - deklica, Jolanka Cipot iz Križevca - dečka, Zlata Straus iz Puconec - dečka, Matilda Žilavec iz Domajne - dečka, Emilija Horvat iz Neradnovca - dečka, Jožefa Rauter iz Gornje Radgone - dečka, Marija Karđoš iz Murske Sobotice - dečka, Marija Maušec iz Lendave - deklica, Helena Simonič iz Lendave - deklica, Marija Benčak iz Murske Sobotice - deklica, Angela Vogrin iz Bogojine - deklica, Hedvika Verež iz Kroga - deklica, Veronika Kutnjak iz Noršince - deklica, Albina Mlinarič iz Lendavskih goric - dečka, Irma Gjerjek iz Murske Sobotice - dečka, Gizela Zalik iz Crenovec - dečka, Stefka Mlinarič iz Lipe - deklica, Marija Pertoci iz Tropovec - deklica, Jožica Roškar iz Kristancec - dečka, Dragica Jutersnik iz M. Sobotice - dečka.

SMRTI

Umrli so: Ludvik Koltaž iz Ratkovec, star 60 let.

Prekleti šoferji, boste morda rekli. Nikar jih ne obsojajte. Ta »nesreča«, ki jo vidite na sliki in ima za posledico razbiti tovornjak in razpolko na novozgrajeni stavbi v Murski Soboti, se je »zgodila« v našem fotooddelku. Zaradi tega pa sodi v prvoaprilski okvir. (Foto: J. Stolnik)

OGLASI - OBVESTILA - OGLASI

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 30. marca - Branimir Sobota, 31. marca - Benjamin Nedelja, 1. aprila - Hugo Ponedeljek, 2. aprila - Franc Tšek, 3. aprila - Helena Sreča, 4. aprila - Izidor Četrtek, 5. aprila - Vincenc

KINO

MURSKA SOBOTA - od 30. marca do 1. aprila poljski barvni kinemaskopski film: »Križariji«; od 2.-3. aprila ruski barvni film: »Beli sužnji«; od 4.-5. aprila ameriški barvni film: »Priatelj Joe«.

VELIKA POLANA - od 31. marca do 1. aprila ameriški barvni dokumentarni mladinski film: »Atrijski lev«.

SALOVCI - od 31. marca do 1. aprila italijanski film: »Poslednji voz«.

VIDEM OB ŠČAVNICI - od 31. marca do 1. aprila poljski barvni film: »Petorica iz ulice Barske«.

BELTINCI - od 31. marca do 1. aprila domači film: »Deveti krog«.

GORNJA RADGONA - od 31. marca do 1. aprila ameriški barvni film: »Visoki jahači«.

LJUTOMER - od 31. marca do 1. aprila ameriški barvni film: »Ljubezna Marjorie Morningstar«; od 4. do 5. aprila ruski barvni film: »Nebo ključ«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU - od 31. marca do 1. aprila ameriški kinemaskopski film: »Vidimo se v Las Vegasu«.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 31. marca do 6. aprila 1962 bodo opravljali nedeljsko in dežurno službo naslednji zdravniki:

31. marca - dr. Udovč
1. aprila - dr. Udovč
2. aprila - dr. Hajdinjak
3. aprila - dr. Sadlaček
4. aprila - dr. Hajdinjak
5. aprila - dr. Sadlaček
6. aprila - dr. Udovč

GOSPODINJSKO POMOČNICO, vajeno kuhe, sprejemno k triletni družini. Odlični pogoji. Jenčiči, Črtomirova 17, Ljubljana. M-284

SOBO, lepo opremljeno, oddam. Mojsirska 12, Murska Sobotica. M-288

ČESTITKA

Miroslav Blagovič, sin Evče in Jakoba Blagoviča, krojača iz Beograda, je diplomiral na med. cinski fakulteti v Beogradu.

ČESTITAMO

PRODAM

MOTORNO KOLO znamke DKW tipa 1953, 250 cm, v odličnem stanju, registriran za leto 1952. prodam. Mikloš Kuzmičič 3. M. Sobotica. M-289

DETELJNO SEME črne detelje, večje količino, prodam. Vaneša T. p. Puconci. M-293

MOTORNO KOLO »Puch« 175 cm, v brezhibnem stanju, prodam. Čopova 15, Murska Sobotica. Plačilo ugodno. M-295

DROBLEC na motorni pogon in mlatinico na dvojno čiščenje, prodam. Trdkova 101, p. Kuzma. M-297

HISO z gospodarskim poslopjem, 2,5 ha zemlje vseh kultur, posebej hišo z vrtom in nekaj belega vina. poceni prodam. Naslov v upravi lista. M-269

SILOŠ reznico s pihalnikom, v dobrem stanju, skoraj novo, nemške znamke, na motorni pogon, prodam. Alojz Markoč, Sotina št. 100, p. Rogoševci v Prekmurju. M-270

HISO z velikim vrtom, v Murski Soboti, Partizanska 12, prodam. M-274

STANOVANJSKO hišo v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-276

HISA z gospodarskim poslopjem in malo posestvo, napredaj. Oglasiti se pri Luci Antonu, Orehovski vrh. M-277

KUPIM

GENERATOR (peč), za mlinski motor, kupim. Ernest Solar, mljn. Salovci. M-271

PARCELO, nedovršeno enostanovanjsko hišo ali parcelo s temelji, v Murski Soboti, kupim. Naslov v upravi lista. M-262

POSTELJO, dobro ohranjeno, kupim. Naslov v upravi lista. M-288

Trgovsko podjetje »Potrošnik«, T. bova c. 1, M. Sobotica prodaja osebni avto »Fiat« 1400 BJ na

LICITACIJI

ki bo dne 31. 3. 1962 ob 8. uri v dvorščinih prostorih podjetja.

Pri nakupu imajo prednost ustanove in gospodarske organizacije. V primeru, da ni teh interesentov, se prodaja za sebnikom. D-263

ZAHVALA

Zahvaljujem se zdravnikom in sestram ginekološkega oddelka za pomoč v času moje bolezni. Posebna hvala zdravalcem krvi: Har Mađi, Vajda Maksu, Ferencič Apoloniji, Kuhar Francu in Jerč Mariji.

Pojbič Marija
M. Sobotica, Kocljeva 4

ZAHVALA

Vsem zdravnikom internega oddelka splošne bolnice v M. Soboti, se prav prščno zahvaljujem, da so mi kljub visoki starosti ohranili življenje in me ozdravili. Hvala tudi strelžnemu osebju za vso požrtvovalnost.

Janez Peček
Murska Sobotica

GOSPODINJSKO pomočnico k štiriletni družini, skrajnem takoj. Plača dobra, po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Persaoglio, Lekarna, Izola. M-280

Postnena najditelja usnjene rokavice (desne) izgubljene v okolici kina »Park«, prosim, da jo vrne pri vratarju »Pomurske tiskarne«, M. Sobotica. M-282

Vse okrog 1. aprila

Prvi april, dan potegavščin in laganja, bi lahko rekli. Tega dne po navadi lažejo tudi tisti, na katerih besede se drugače lahko zagotovo zanesemo.

Prvoaprilske potegavščine pa so dokaž različne. Nekatere so popolnoma nedolžne, druge morda skalijo prijateljstvo ali družinski mir, nekatere pa se končajo celo na postajah ljudske milice ali sodiščih. No in ker je pred vrati 1. april, smo v okvirnem merilu zbrali nekaj potegavščin večjega kalibra, ki so si jih nekateri omislili v zadnjih nekaj letih.

POTEGAVŠČINA JE BILA RESNICA

Nekaj let je že minilo od tega in Ljutomerčani so na tisti 1. april skorajda že pozabili. Dopoldne je namreč enemu izmed uslužbencev prišlo na uho, da je pismonoša v njegovi kuhinji videl neznanega moškega z nenavadno sku-stranimi lasmi. Kljub temu, da ženi ni kdo ve kako zaupal, je ostal miren.

Ko so sodelavci že menili, da ga potegavščina ni zadela, je našel neko pot in mimogrede pogledal še domov. In kakšno naključje! V kuhinji je zares našel moškega, njemu dobro znanega, le da ni imel sku-stranih las. Tako so sodelavci nedolžno povzročili »tih družinski tehen«.

SREČA, DA JE BILA SAMO SALA

Lalija iz ročne stavnice v naši tiskarni ima že marsikateri v železcu. Marsikomu je že zagodel.

POZIV!

Aktiv Zveze borcev železničarjev postaje Maribor bo v okviru proslav »Dneva železničarjev na dan pred praznikom, v soboto dne 14. aprila letos, odkrili spomenik v NOB padlim ter v fašističnem terorju premulim železničarjem Maribora. Naprošamo vse ožje svojce teh žrtev, da nemudoma prijavijo kraj svojega bivalšča teh žrtev železniški postaji v Mariboru, v prjavah pa naj navedejo tudi vstopno železniško postajo, da jim bomo lahko pravočasno poslali brezplačno železniško vozovnico za udeležbo pri odkritju spomenika.

Istovčasno naprošamo vse tiste, ki so jim svojci teh žrtev poznani, da jih na ta poziv, v kolikor so ga sami prezrli, opozorijo ali pa o njihovem prebivališču obvestijo postajo Maribor.

Aktiv Zveze borcev
Maribor

BREZPLACNO

Pred nekaj leti se je v časopisu pojavil oglas, v katerem je bilo navedeno, da gostina »Jeruzalem« v Ljutomeru določene dne daje pijačo zastonj. Bil so navedeni tudi razni pogoji. Lahko si mislite, kako je bilo, ko so za to izvedela suha grla in kakšno smolo je imel z njimi upravnik. Ti se niso niti zmenili, da je bil v časopisu označen datum - 1. april...

PONEVERIL JE POLDRUGI MILION

Sedaj bomo pa vzbudili neprijetne spomine na prvi april enemu izmed pomurskih računovodij. Naključje je hotelo, da je omenjeni sel po ulici le nekaj korakov pred milijnikom. »Ti, kaj pa je napravil, da ga vodita na postajo,« je vprašal Jože svojega znanca. »Ali še ne veš, da je poneveril poldrugi milijon,« so je sobesednik hitro znanel. To je bilo za takrat vse, proti večeru pa je iz tega nastala novica dneva. Tako bi omenjeni računovodja skoraj prišel ob čast, Jože pa na sodišče.

SKRBEN MOŽ

In še ena iz G. Radgone. Zena enega izmed gornjeradgonskih delavcev je že jutraj odšla k sorodnikom v bližino Negove. Vrtili bi se morala okrog poldneva, zato se je moževa zakrbljenost v popoldanskem času čedalje bolj stopnjevala. Hudomušni sodelavec pa so to izkoristili. Sporočili so, da je nekdo iz avtophva videl ženo, kako je trčila z nekim kolesarjem. To ga je pognalo. Ne da bi pomisljal, je pograbil kolo in vozil kot divji. Na ulici pa je zaslišal ženin klic. Prišla je ravno iz trgovine. Takrat se je spomnil, da je 1. april.

Komisija za delovna razmerja pri KZ Lendava razpisuje sledeča delovna mesta:

- ŠOFERJA
- MEHANIKA-STRUGARJA

Pogoji: pod 1. da je kvalificiran z voznikiškim izpitom C kategorije oz. visokokvalificiran z voznikiškim izpitom kategorije D. Pod 2. da je kvalificiran oz. visokokvalificiran avtomehaničar, večš varjenja, strugarskih del in avtoelektričarskega dela.

Nastop službe 15. aprila, ali prej po dogovoru. Osebnih dohodkov po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanja ni na razpolago.

Ponudbe s kratkim življenjskim opisom pošljite na naslov: Kmetijska zadruga Lendava - komisija za delovna razmerja, do 5. aprila 1962.

Upravni odbor KZ »BRAZDA« Dobrovnik razpisuje delovno mesto

REFERENTA PLANSKO-ANALITSKEGA ODEDELKA

Pogoji: srednješolska izobrazba z najmanj 5-letno prakso v vedenju plansko-analitskih poslov.

Osebnih dohodki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Za stanovanje ni preskrbljeno.

Prošnje s kratkim življenjskim opisom in dokazom o strokovnosti pošljite na UOKZ »BRAZDA« -

Dobrovnik najpozneje do 10. aprila 1962.

Splošna bolnišnica Murska Sobotica razpisuje natečaj zaradi ugotavljanja sposobnosti zainteresiranih gospodarskih organizacij za izvedbo gradbenih del otroškega oddelka v Rakičanu in to:

- Za gradbena dela
- Za obrtniška dela

Pozivamo zainteresirana podjetja, da v roku 10 dni od objave natečaja dostavijo podatke o strokovnem kadru, sredstvih in izkušnjah na montaži oziroma gradnji sličnih objektov. Za informacije se obračajte na upravo bolnice

Gradbeni odbor

Svet Zavoda za zaposlovanje delavcev v Ljutomeru razpisuje mesto

referenta za usmerjanje mladine v poklice v Zavodu za zaposlovanje delavcev v Ljutomeru

Pogoj: višja ali srednja izobrazba in večletno delo ali izkazano zanimanja na področju poklicnega usmerjanja ali dela z mladino. Kandidati naj pošljejo prošnjo s potrebnimi dokumenti o strokovnosti in življenjskim opisom Zavodu za zaposlovanje delavcev, Ljutomer, Vrazova 1 v 15 dneh od dneva objave.

Potrošniki pozor!

»Varteks« - oblačila, poslovalnica Murska Sobotica obvešča cenjene odjemalce, da ima na zalogi vse vrste gotovih oblačil ki jih daje na posojilo z 12-mesečnim odplačilom.

Ogledajte si spomladansko zalogo.

Nizke cene in solidna postrežba.

Priporoča se kolektiv

»Varteks«, posl. Murska Sobotica

KNJIGOVODJE - obratnega knjigovodstva

Delovni pogoji: nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po Pravilniku o osebnih dohodkih podjetja. Srednješolska izobrazba in 5 let prakse ali nižješolska izobrazba in 10-letna praksa v knjigovodstvu.

Kombinat »Pomurka« Murska Sobotica - obrat Tovarne mlečnega prahu v Murski Soboti razpisuje delovno mesto

DROBNE ZANIMIVOSTI

STUDENCI NA KONJSKI POGON
Banaška vas Vladimirovac ima 12 studencev, ki so vsi globoki nad 15 m. Po svoji obliki predstavljajo redkost. Vodo iz studencev zajemajo s pomočjo konja, ki vrtil dvigalni drog, istočasno pa se spušta v studenec prazno vedro in se izvleče drugo, polno vode. Vedri sta v resnici dva sode, ki lahko zajameta 600 litrov tekočine.

Vsako gospodarstvo v tej vasi ima betonsko cisterno, ki jo napolni z vodo, da ni treba vsak teden natek leti k studencu. Toda Vladimirovacani niso več zadovoljni s tem konjskim pogonom. Sedaj želijo zamenjati te studence z modernjšimi, na električni pogon.

NAGAJIVOST VRABCEV
Scotland Yard je bil v pripravljenoosti. Prijave so prihajale od vseh strani in treba je bilo nekaj ukrepati. Specialisti so bili zadržani na ogroženih krajih. Nagajivci, ki jih ni mogel nihče ujeti, so vsak dan odpirali zamaške na steklenicah mleka, ki so jih mlakarji prinašali pred londonske hiše in so potem brez sledu izginiti. Mislili so že, da je to neslana otroška šala. Medtem pa je temeljita preiskava razkrila krivice. Bili so to navadni, vendar inteligentni vrabci, ki so na ta način prili do jutranjega obroka hrane. Šarlatanski specialisti so izjavili, da nagajivost eh malih tatov ne predstavlja nevarnosti za človeško zdravje.

V ŠESTIH DNEH POVRGLA SVINJA DVAKRAT MLADIČE
Zivinski fond zadržuje ekonomije v vasi Zvezdanu pri Zajčevcu se je pred kratkim povečal pod nevsakdanjimi okolnostmi. Nekega dne v parku Yorkshire je povrgla devet prašičev. In jih je začela normalno hraniti. Čuvaj ekonomije pa se je zelo začudil, ko je šest dni kasneje našel 8 sesalcev več, — skupaj 17.

To je prvi primer te vrste v tem kraju. Veterinarji so ga objasnili kot redkost, ki znanosti ni nepoznana.

NEPRICAKOVANI POTNIK
Delfini so v vseh morjih. Čeravno so ponavadi na odprtem morju, se lahko približajo obali, tako da lahko od blizu opazujemo njihovo nestanovitno igro. V lokih se dvigajo iz morja, se prevržejo v zrak in zopet izginejo v globini. To so hitre in zvite ribe. Ribič jih preklinjajo, ker jim mnogokrat potrgajo mreže in po jedo ribe. Delfine pa je moč tudi dresirati. Znanje so atrakcije, ki jih izvajajo v akvarijih.

Igra nekega delfina je končala res zelo nenavadno. Posadka nekega helikopterja britanskega vojnega letalstva se je vračala z vaj nad Rokavskim prelivom z nepričakovanim potnikom. To je bil mlad delfin. Ko so leteli nizko nad površino morja, je skočil delfin iz morja in padel skozi odprta spodnja vrata helikopterja v kabino.

RUSKA TROJKA NA HIPODROMU
Dirke četvercvrge so bile, kot je znano, glavna atrakcija in vrhunec prireditev v arenah starega Rima. O teh razburljivih prireditvah nam pričajo še danes ruševine rimskega Koloseuma. Dirke so bile sestavni del spektakla rimskih imperatorjev. Reprodukcijske nekega takega spektakularnega natečaja v kvadrangh (četvercvrge) smo in bomo videli ponovno v novi inačici filma »Ben Hur«.

Dolež na severu, v Moskvi, so se pojavile podobne tekme, samo da so namesto štirih vpreženi trile konji. Namesto voza vlečejo silo. To je stara ruska trojka, nekdanji eno najboljši razširjenih prevoznih sredstev v Rusiji, a sedaj zelo popularna športna atrakcija na moskovskem hipodromu.

STUDENEC KARAMPAN
V neposredni bližini zgradbe Pomorskega muzeja v Kotoru je studenec, imenovan »Karampan«, iz leta 1830. Ko je bil še uporaben, so okrog njega zbirali nosilci vode in pretresali dnevne dogodke pa tudi tiste najintimnejše iz življenja Kotorja.

Zaradi tega so bili na tem mestu pogosto žolčni prepri in včasih tudi pretepi. V karnivalskih dneh od leta 1926 do 1940, je izhajal tudi satirni časopis pod imenom »Karampan«. Studenec so obnovili leta 1959, njegovo vodo pa le malo uporabljajo. Zaradi njegove zunanosti in zanimive preteklosti ga turisti radi obiščejo in se pri njem fotografirajo.

»SAMOIZBIRA« S SENOM
Da ne bi vsakemu kupcu posebej razlagal o kopicah svojega sena, je kmet Miloš Stavič iz Petrovca resnil to vprašanje na originalen in sodoben način. Na vsako kopicico je pripel kos papirja s ceno. Kupci pridejo na senik, pogledajo seno in ceno. Če jim pojoji odgovarjajo, gredo h kupcu in sklenejo kupčijo.

HRIB JELINJEK — METEOROLOŠKI FENOMEN
Na pol poti med Sibenikom in Rogoznico je hrib Jelinjek, ki se razteza nad samo morško obalo. Visok je 295 metrov, zaradi nekaterih pojavov, ki jih je večkrat moč opaziti okrog njega, ga smatrajo meštani za prvi meteorološki fenomen tega kraja.

Dokler z njegovih strmih bregov in dalje proti Sibeniku ruva hladna burja stebila in prilisli ribiče, da se vrnejo v svoje baze, je na njegovem južnem pobočju sonce in delo na polju se odvija normalno. Slana je tukaj redka. Tudi v strašni zimi leta 1956, ko je po vsej Dalmaciji padal sneg, in je mraz uničil vse smokve in olive, ni bilo v Rogoznici pod Jelinjekom ne snega in ne mraza.

GOZD VODNJAKOV
Potnik, ki prvič pride v vas Vračevac v Negotinski krajini, zadržane se ob vstopu pred nevsakdanjim prizorom. Z leve in desne strani poti je na precej velikem prostoru okoli 100 vrtov in 93 vodnjakov na vzvod.

Vsak Vračevčan, ki ima tukaj svoj vrt, je izkopal na njem vodnjak in postavil vzvod zaradi lažjega zalivanja zelenjave. Nobeđen ni hotel zajemati vode iz tujeja vodnjaka.

LADJSKI KLJUN RUSILCA V MUZEJU
V Pomorskem muzeju v Kotoru hranijo del ladjiskega kljuna rusilca »Zagreb«, ki so ga pred nekaj leti izveleli iz morja. To ladjico bivše jugoslovanske vojne mornarice sta minirala in potopila potočnika vojnega broda Milan Spasić in Sergej Mašera 17. aprila leta 1941 pred Tivtom, da ne bi pršla sovražnikom v roke. Oba hrabra rodoljuba sta se potopila skupaj z ladjico. V muzeju hranijo tudi model rusilca »Zagreb«, darilo ljudskega odbora občine Tivat.

NAJTEŽE RANJEN — NA SVOJI NJIVI
Miloslav Pavlović, poljedelec iz Misločina, se je udeležil kot borec VII. pešadijskega polka vojne od leta 1912 do 1918. V tem času je bil na raznih bojiščih 7-krat ranjen. Najteže je bil ranjen z drobnic šrapnela v svoji vasi Misločini in to na svoji njivi blizu Kolubare v jeseni leta 1914 v znani kolubarski bitki.

ZENA — PEVEC NARODNIH PESMI
V Banja Luki je velika redkost, da poje neka žena narodne pesmi. V vasi Lusicina, nedaleč od Banja Luke, živi nepismena kmetica Milja Marčević, ki zna na pamet okoli 30 junaških narodnih in veliko število svatovskih, dekiških in drugih lirčnih pesmi. Najzanimivejše je to, da poje junaške pesmi na vsakih zborovanjih in je v tem prekosila mnoge narodne pevce.

SIMBOLI POMLADI IN PRAGU
Letošnja dolga zima, s snegom in neurjem ni mogla preprečiti nekaterim rastlinam, da ne bi pokazale svojega prebujanja iz zimskega spanja. Ta prvi znak prihoda pomladi so pokazale tudi leske pri Mlavi.

Kljub snegu in mrazu so v sredini marca pustile na blede zelenih resah cvetni prah. Te leskove veje na obali Mlave privlačijo številne meščane, ki prihajajo, da vidijo te nenavadne dekoracije letošnje muhaste pomladi.

RAZSTAVA SLEPEGA DEČKA
Deček, ki je že sedem let slep, je priredil razstavo za tiste, ki vidijo. Stiriinajstletni Asim Devjak iz Zemuna je izgubil vid nekega aprilskega dne leta 1955. Unesrečila ga je bomba, ki jo je našel na poti v šolo. Čeravno je slep, je Asim nadaljeval šolanje. Sedaj hodi v sedmi razred osnovne šole. Igranje nogometa, zbiranje slik in ostale igre svojih sovrstnikov je Asim zamenjal z drugimi radostmi.

Ena izmed njih je modeliranje; že nekaj let modelira slepi deček razne figure iz gline, mavca, plastelina ali žice. Trideset izbranih del iz gline je Asim pred nedavnim razstavil v prostorih pionirskega kluba. Obiskovalci, Asimovi sovrstniki, a tudi odrasli so se zelo pohvalno izrazili o delih mladega, slepega kiparja.

RED MORA BITI TUDI V AKVARIJU
Tudi ribe imajo zelo točen občutek za čas. To so ugotovili v akvariju v Durbinu v Ameriki (ZDA). Uslužbenec tega akvarija Bert Ross prihaja vsak dan v potapljaški opremi s košaro hrane v vodo akvarija. Vse ribe, med njimi tudi štirje liliputanski morski psi, pridejo, da jih nahranijo. Najzanimivejše so želve, ki so ga naučile, da jih hrani drugo za drugo. Do prerivanja ne pride nikoli, nobena želva pa tudi ne poskuša, da bi prišla do hrane preko vrste, ali da bi se polastila »boljših« kosov kot tovarišica.

Slovenski Dubrovnik

Ozke ulice Ptuja, tlakovane ceste, stare fasade in strehe, pokrite z mahovino, opozarjajo potnika na veliko starost tega mesta, ki ga nekateri imenujejo »slovenski Dubrovnik«. Čeravno nimata po izgledu in življenju ti dve mesti nič podobnega, vendar obstaja skupna značilnost: znatna starost in kulturni spomeniki.

Ce bi imel Ptuj nekaj dobrih hotelov, bi lahko sprejel goste za ogled raznih znamenitosti. Tako pride na 400 prebivalcev ena gostilna, ki jih je skupno 20. Gostje, ki so pre-

nočevali v gostilni »Beli križ«, so spali na hladnem in zjutraj ni bilo vode, da bi se umili. Sobar ca jim je rekla, da je blizu Drava in da jim ne more pomagati.

Kongres samcev in neporočenih

Letos bo v Düsseldorfu deseti kongres samcev in neporočenih. Poobdnik tega kongresa je Holandec Gea Grejn iz vasi Grevenblitha v provinci Limburg. Ko je leta 1953 prvič objavil predlog o sklicanju kongresa, je v njegovo vas, v kateri ni niti enega hotela, prišla množica gostov. Od te dobe je vsako leto prišlo v Grevenblith mnogo samcev in senzacija željnih oseb in turistov.

Deseti kongres v Düsseldorfu bo v velikem slogu. Vsak, ki se bo kongresa udeležil, mora biti star 25 let in imeti potrdilo mestnih oblasti, da ni poročen ter dve fotografiji, ki jih bodo dali v kartoteko organizatorja kongresa. Razen predavanja o filozofiji samcev bo tudi zabavni program in vožnja z ognjemtom po reki.

Kongres se bo končal z izvolitvijo »kraljice neporočenih« za leto 1962 in razpravo o davku samskih in neozjenjenih. Zanimivo je, da so na minulih kongresih mnogi samski in neozjenjeni našli svoje tovarišice za zakon. Tako se je tudi Gea Grejn oženil in to drugi dan po kongresu leta 1957. Hotel je podati ostavko, a so ga drugi udeleženci prosili, naj tega ne stori. Tudi njegov sekretar se je poročil in tudi ni dal ostavke.

Iz tega je razvidno, da je kongres samcev najboljša propaganda za zakon.

Ptujčani radi govorijo, da imajo 4 muzeje, v katerih so redkosti v vrednosti 200 milijonov dinarjev. Imajo tudi lepo dravsko obalo, izletniške točke, stare, z zakonom zaščitene zgradbe, zanimive ulice in sploh vse, kar zanima turiste. Imajo tudi dobre prometne zveze, nimajo pa gostov. Vsi odidejo, ker o ptujškem muzeju ne zna nihče nič. Mestni odborniki, kaže, ne znajo izkoristiti tistega, kar jim je zastopila preteklost.

Vse to je žal res. Ptuj je gotovo eno naših najzanimivejših mest. Nekateri ga imenujejo »muzej v muzeju«. Če bi imel, kar je osnovno za turizem, boljše hotele (prvi bo gotov maja), bi bil še po našem »slovenski Dubrovnik«, namreč po večjem obisku ljubiteljev starin.

Sibiriska in Kalifornijska pomlad

Prof. Ante Obuljen pravi, da je pomlad najrevolucionarnejše obdobje leta. Meteorologi jo računajo od 1. marca, astronomi pa čez 20 dni kasneje. Za našo pomlad pravi prof. Obuljen, da je edinstve-

BOSENSKI NOMADI

Tole sliko smo v soboto popoldne posneli nedaleč od Murskega Središča. Skoraj neverjetno zveni, da je ta čreda ovnov — ovce namreč vodi druga skupina — pretrcala vso pot od Bosne. Pa vendar je res. Pastirji so iz banjaluškega okraja ter so pršli vse do G. Radgone. Paše je bilo skoraj vedno dovolj.

Pastirje smo presenetili pri kosilu, ki si ga pripravljajo kar sami. Zanimalo nas je seveda, kako prespijo noč. To je čisto preprosto. Ovce odženo v gozd, jih zastražijo, sami pa prespijo pri kakšni hiši. Ljudje so jim bili baje povsod zelo naklonjeni. Domov se bodo s čredo vrnili že do 25. aprila. Vsekakor si najbolj želijo, da bi bila letina letos boljša kot lani, ker bodo sicer jeseni zopet morali na nomadsko pot.

Manekenke in direktorji

Pred kratkim je bilo v Beogradu pred kazenskim senatom več manekenk, da bi izpovedale, kako so se prirele modne revije, na katerih so vse sodelovale. O čudnem ozadju modnih revij, ki jih je organizirala Smilja Bumber, sta napisala novinarka A. Pajić in M. Vlajić obširen članek z naslovom: »Obrt gospe Smilje« in to v listu »Mladost«.

Podrobnosti iz tega članka niso ugajale gospe Smilji, zato je tožila avtorja in poleg obsojbe zahtevala tudi povrnitev stroškov. V članku »Obrt gospe Smilje« so trditve, češ da je modne revije organizirala tako, da je k direktorju vzela s seboj dekle, da si jo je

ogledal in mu jo ponudila. Po modni reviji pa je zahteval, da sedi manekenka v družbi direktorja ali pa je dopustila, da so direktorji vinjeni hodili v sobe manekenk. Pri posameznih revijah je baje tudi skušala utajiti zaslužek, drugim pa zopet ni plačala in je ostala dolžna.

Pred sodiščem je Smilja Bumber zanikala vse izpovedi priči in prikazala nekatere drastično opisane dogodke popolnoma nedolžno. Manekenka Vera Pavlica je izjavila pred sodiščem Smilji Bumber v obraz: »Peljala si me v Indiji k direktorju in hotela, da pred njim dvignem krilo. Jaz tega nisem storila.« Smilja

ji je odvrnila: »Ti nisi bila nikoli moj maneken, niti nisi z menoj delala. Ti si bila moja prijateljica...« Pred sodiščem se je pojavil tudi direktor »Tr.kotaže« iz Indije Stevan Kozbasić. Kot priča je izjavil, da se Vere Pavlica ne spominja, ve pa, da je gospa Bumber bila z nekaj manekenki pri njem.

Večkrat je sodelovala na revijah manekenka Bela Radovanović, ki je izjavila: »S Smiljo nisem podpisale nobenih pogodb. Če se ji katera ni dopadla, jo je odpustila. Pred revijo je vzela zmeraj katero izmed nas k direktorju. Ti ljudje so bili občutljivi za mlada dekleta. Da opišem podrobnosti. Vsak je pozneje želel sestanek z dekletom.«

Ker se priče niso odzvale, je bilo razprave kmalu konec. 13. aprila bo nadaljevanje procesa. Če se ne odzovejo, bodo priče nasilno pripeljane v dvorano in plačale kaznen 5000 dinarjev.

PRVA LETUŠKA ŠTAFETA IZ POMURJA

(Nadaljevanje s 1. strani)
Tudi krajci: iz Čepincev, Lendave, Trdkove, Sotine in Prosenjakovec, medtem ko bodo eno štafeta iz Lendave izročili v Dokležovju. Razen tega bo imela vsaka občina še vrsto lokalnih štafetnih prog. Organizacije, društva in šole skrbijo, da bi dali letošnji štafeti mladosti še posebno široko o-

beležje. V vseh občinskih središčih in ostalih večjih krajih bodo priredili posameznim štafeta lepe sprejeme ter sprejemna mesta primerno okrasili.

V Tednu mladosti, ki bo od 20. do 27. maja, pa bodo v vseh večjih krajih, posebno še v šolskih centrih razne prireditve in tekmovanja ter mladinska srečanja. —js—

Manekenke — priče čakajo na poziv pred pričevanjem

Rex Stout

ZGODBA O PSU

(Nadaljevanje)

»To je narednik Larkin, gospod Meegan,« je rekel Purley. »Poglejte psa. Ste ga že kdaj videli? Potrepljajte ga.« Meegan je zagodrnjal: »Potrepljajte ga sami.«

»Ste ga že kdaj videli?«
»Ne.«
»Prav; hvala. Naprej Larkin.«
Ko smo zavili proti drugemu nadstropju, so se vrata zaloputnila za nami, krepko in glasno. Purley je vprašal čez ramo:

»No?«
»Ni mu bilo po godu,« je odgovoril Larkin iz ozadja, »ampak seveda je cela vrsta ljudi, ki jih cela vrsta psov ne mara.«

Veža v drugem nadstropju je bila dvojnok spodnje. Zopet sva se s Purleyem postavila nasproti vratom in Larkin je prišle z Bootsijem in potrkal. Nič se ni zgodilo. Potrkal je še enkrat, glasneje, in prav kmalu so se vrata odprla za drobno režo in zavilil je glas:

»Psa imate.«
»Tukaj je,« je odgovoril Larkin.
»Ste vi tam, narednik?«
»Tukaj sem,« je odgovoril Purley.
»Saj sem vam povedal, da me pes ne mara. Enkrat na zabavi pri Philu Kampfu, kakor sem vam povedal. Nisem mu

nameraval nič storiti, a si je mislil kdo ve kaj. Kaj poskušate narediti — bi me radi zapletli v to umazanijo?«

»Odprite vrata. Pes je na vrvi.«
»Ne bom! Saj sem vam rekel, da ne bom!«

Purley se je zganil. Togo iztegnjena roka se je dotaknila Larkinovega ramena, dlan je zadela vrata in silovito potisnila. Vrata so za trenutek zastala, potem pa se sunkoma odprla. Pred nami je stalo koščeno b'je v rdeče-zeleni pižami. Pes je zagodrnjal in se nekoliko umaknil.

»Na obhodu smo, gospod Aland,« je rekel Purley, in pri tem vas ne moremo izpušiti. Zdaj se lahko vrnete v posteljo. Kar zadeva vašo bojazen, da vas bomo vplekli v to umazanijo...«

Utihn'lj je, ker so se vrata zaprla.
»N'ste mi povedali,« se je pritožil Larkin, »da se je Aland že vnaprej pripravil za odpor.«

»Ne, mislil sem, da je boljše, če počakam in se prepričam. Gremo dalje. Še eden.« Stopil je k stopnicam.

Vrhnja predsoba je bila deležna osebne pozornosti — namenjnikove ali hišnikove. Ni bila večja kakor druge, a je imela lep, čist, rjav tekač; v istem odtenku so bile prepleskane stene. Očitno delo slikarja. Purley je stopil k zadnjim, namesto sprednim vratom, in naredila sva prostor Larkinu in Bootsiju. Ko je Larkin potrkal, so se nemudoma oglašili koraki in vrata so se na stežaj odprla. To je bil slikar, Ross Chafee, in bil je oblečen za to priložnost — v staro delovno haljo. Bil je zdaleč najbolj zal med namenjniki — velik, postaven, s potezami, ki so mu morale delati veselje, ko jih je videl v ogledalu.

Tudi jaz sem imel dovolj časa, da jih občudujem, medtem ko je stal pred nami in se smehljaj, popolnoma sproščen, in ubogali Purleyeva navodila, da ne sme govoriti.

Tudi Bootsy je bil sproščen. Ko je postalo popolnoma jasno, da ne bo prerivanja krvi, je vprašal Purley: »Psa poznate, kajne, gospod Chafee?«

»Kajpada. Lepa žival.«

»Potrepljajte ga.«

»Z veseljem.« Elegantno se je priklonil. »Bootsy, ali veš, da je tvoj stari gospodar premrnil?« Popraskal ga je za črnimi uhlji. »Za zmerom je odšel, Bootsy, in to je zelo žalostno.« Zravnal se je. »Se kaj? Delam. Rad imam jutranjo svetlobo.«

»To je vse, hvala lepa.« Purley se je obrnil, da bi odšel in spustil Larkina z Bootsijem mimo, preden se je odpravil še sam. Po stopnišču navzdol ni nobeden ničesar pripomnil. Ko smo prišli v pritičje, so se odprla vrata Victorja Talenta, in stopil je pred nas.

»Telefonirali so mi s sodišča,« je rekel. »Ste opravili z menoj? Potrebujejo me.«

»Opravil smo,« je rekel Purley. »Lahko vas zapeljemo.« Talento je rekel, da bi bilo to imenitno, in da bo pripravljen v trenutku. Purley je rekel Larkinu, naj da Bootsija meni, in ta mi je dal vrvico.

Odšel sem. Zunaj je bilo še zmerom lepo dopoldansko vreme. Dva policijska avtomobila pred prizoriščem umora sta bila pritegnila gručo opazovalcev in z Bootsijem sva vzbudila splošno zanimanje, ko sva se prikazala in odpravila naprej. Ne on ne jaz se nisva niti zmenila za živala. Odcapljala sva naprej, počasi in mirno, in se kdaj pa kdaj ustavila, da si je Bootsy lahko kaj ogledal, če ga je zanimalo. Ko sva se ustavila četrtič ali petič, sem videl, da se je četvorica odpravila iz hiše številka 29. Stebbins in Talento sta sedla v en avto, Larkin in tovariš v drugega, in odpeljali so se.

(Nadaljevanje prihodnjega)